

Дельфіна Бертолон

Та, що приходить вночі

Дельфіна Бертолон
«Та, що приходять вночі»

Жанр: жахи, містика, підліткова література

Серія: Дім темряви #1

Вікове обмеження: 16+

Переклад: Book Workshop UA

Переклад: Marylina

Редагування: вишенька, Мері

Вичитка та коректура: вишенька

Локалізація обкладинки: мурмічка, Енія

АНОТАЦІЯ:

П'ятнадцятирічний Мало переїжджає та змушений з жалем покинути своє паризьке повсякденне життя. Сум охопив його, як тільки він оселився на півдні Франції. Будинок під соснами, ізольований посеред лісу, здається, слідкує за мешканцями. Батьки Мало поглинені ремонтними роботами, а Жанна, його маленька сестра, прокидається з криками, розмовляє зі стінами та заводить дружбу з молодого дівчиною... яку вона єдина бачить.

Коли Мало знаходить стару аудіокасету з таємничою історією з минулого, підліток вирішує будь-якою ціною розгадати жакливу таємницю, яка переслідує будинок.

Текст книги доступний виключно для ознайомлення! Після прочитання негайно видаліть файл з пам'яті пристрою! Забороняється видавати переклад за виконаний вами чи будь-яким чином використовувати опублікований текст з метою отримання матеріальної вигоди.

П'ятниця, 7 липня 2017 року

Будинок під соснами

22:31

Лише два дні минуло, як ми заселилися, а я вже мучусь. До початку навчання ще далеко – мені нема чого робити, тут смертельно нудно. Оскільки немає kota, з яким можна обговорювати, я відкриваю цей блокнот. Він дуже великий, дуже гарний, у коричневій шкіряній обкладинці. Він важкий, як цегла, схожий на гримуар. Моя тітка Агата подарувала його мені 21 травня на мій п'ятнадцятий день народження. Вона сказала:

— Я знаю, що буде важко покинути своїх друзів, Мало. Тож, можливо, розкажи своє нове життя там... всередині, чи може це тобі трохи допомогти?

Я люблю свою тітку, але в той час я вважав цю ідею абсолютно дебільною. Концепція щоденника для мене була дитячою справою. Гарзд, я помилився.

То-о-ож, може почнемо з невеликого спогаду...?

Одного дощового вечора минулого березня мій тато прийшов додому з тим, що він назвав «хорошими новинами». Я переміг величезного мутанта на Xbox. Я так радів, що майже і не почув батька, інформація пройшла між моїми двома вухами, не зупиняючись у мозку. Мої пальці також не могли зупинитися: у мене був чудовий старт, справжня машина для вбивств.

Я його побив. Гра завершена!

Я буквально кричав від радості, а потім зупинив гру, щоб насолодитися своєю перемогою. Я схопив аксесуар, який мій батько прозвав «мускулятор»: це маленький тренажер, спеціально розроблений для пальців, з клавішами, як у саксофона, але встановленими на пружинах, так що, натискаючи на них, ми м'язуємо всю руку. Тато користується ним щодня, бо він гітарист – не музикант для розваги, а вчитель гри на гітарі задля грошей. Він охоче позичає мені свій мускулятор, якщо я дотримуюся обіцянки не грати понад годину на день на консолі. Контракт мене влаштовує: є багато інших речей, які я люблю робити в житті.

Добре, я відволікся.

Тож я ходив по вітальні, натискаючи на мускулятор, а Жанна дивилася «Крижане серце» на планшеті, як і кожної п'ятниці ввечері – весь час наспівуючи «Все одно», я вам прямо кажу, це те, через що варто застрелитися. Тож усе здавалося найнормальнішим у світі... за винятком мого батька та Софі, які тримали одне одного в обіймах, із радісним виглядом, що змушував Ді Капріо збліднути, розмахуючи своїм Оскаром.

— Ми виграли в лотерею? — недбало спитав я.

Тато трохи відійшов від Софі.

— Майже!

— Ви майже не виграєте в лотерею... Ви виграли чи ні?

— Ми виграли, — радісно відповів він. — Нарешті я отримав постійну посаду в Німській консерваторії!¹

Я шоковано впустив мускулятор. На мить я уявив, що мчусь у кабріолеті Porsche дорогою у Флориді, з дівчиною праворуч і двома друзями позаду – коли я уявляю речі, то бачу версію себе у двадцять років, а не в п'ятнадцять.

— Це підтверджено, перевірено, остаточно, — сказав мій батько. — Як я вже сказав, це хороші новини!

Мій мозок упіймав «хорошу новину» у свої слизькі сіті, і зв'язки нарешті були встановлені, з багатьма абсолютно жахливими іскрами.

— Але... ми переїдемо?!

При цих словах усмішка Софі піднялася до стелі.

— Так, Мало. Нарешті ми збираємося покинути Париж!

Моя мачуха – «дівчина з півдня», як вона любить говорити, – ненавидить столицю більше, ніж я стебло селери, що про щось говорить. Я обернувся до своєї маленької сестри, абсурдно шукаючи погляду співчуття. Але Жанні лише п'ять років: Париж, Нім чи Тімбукту, поки планшет їде за нею в багажі, вона не дбає про це, як про свою першу одежину.

Так сталося, що в середині червня, без моєї згоди, квартира на авеню Болівар, яку я так любив, почала порожніти. Коробки накопичувалися, і я не міг дивитися, як мій світ повільно зникає. Одного дня, коли Хбох уже було прибрано, я пішов покататися на скейтборді, щоб подихати свіжим повітрям.

Врешті, подихати свіжим повітрям – це спосіб говорити...

Була пекельна спека, тридцять три градуси в тіні, жарівня для нервів – які в мене вже були не сирі. Я увійшов до парку Бют-Шомон, де призначив зустріч із Попо, моїм найкращим другом ще з дитсадка. Насправді його звать Павло, але це прізвисько прийшло до нього з минулої епохи, коли саме горщик був його найкращим другом.

На жаль, прізвисько прижилося... Але я не монстр: щоб його не соромити, завжди на людях називав його Поп. Поп, воно йому підходить як влите: він любить і попмузику, і попарт, і попкорн, навіть зовнішність у нього цілком попсова.

Коли я підійшов до озера, відразу помітив його, попри натовпи, які товпилися біля проходів. Важко пропустити когось з його кудлатим чорним волоссям, лимонно-жовтою футболкою, шортами з принтом Ліхтенштейн і його шаховими фургонами. Він сперся на поруччя, спохмурнівши, його скейтборд був затиснутий поруч.

— Ах, Мало, ось і ти! Ти запізнюєшся, я двадцять хвилин просидів у цій печі!

— Так, я знаю. Ну вибачай, — сказав я, ляснувши його в долоні. — Це той клятий переїзд...

Коли я сказав слово переїзд, тінь пройшла по його зазвичай веселому обличчю.

— Вип'ємо? — запропонував він, проводячи рукою по чолу. — Мені потрібно зволожуватись, інакше я пірну в озеро.

Ми каталися на скейтах до Бельвіля, який нас добив. Червоні й спітнілі, ми замовили дві кока-коли. Ми випили, не кажучи ні слова, і, оговтавшись від наших зусиль, Поп скривився.

— Досі не можу в це повірити.

— Повірити в що?

— Переїзд... Переїзд на інший кінець Франції...

Я безсило похитав головою.

— Мене не те щоб це потішило, га. Я чистий парижанин, як сказав би мій дід. І я опинюся в глибині села!

— Так, Нім, це ще не зовсім сільська місцевість...

— Попе, — зітхнув я, — ти пропустив деякі факти.

Серйозно, я витяг свій мобільний телефон, ніби в ньому були неспростовні докази злочину, який мої батьки збиралися скоїти.

— Мене не тільки переселяють на південь, але й переселяють у загублену халупу, майже за шість миль від першого села.

Я прокрутив фотографії, які тато надіслав мені електронною поштою після підписання договору купівлі-продажу. Він писав мені, дуже щасливий:

— Щоб ти друзям показував!

О так.

Спочатку ми мали орендувати квартиру в центрі міста, але Софі знайшла цей будинок, переглядаючи оголошення день і ніч. «Угода століття», за її словами, навіть якби планувалась якась робота. Моїй мачусі вдалося переконати мого батька: він завжди був майстром на всі руки, і ідея нарешті стати господарем неабияк прийшла в дію. Я чув, як він

так часто скаржився, що купити будинок в Парижі неможливо, навіть з позикою на два мільйони років... Вони вкинули всі свої заощадження в цю пригоду, і тут я опинився на дні безіменної кровотечі.

Поп взяв смартфон з моїх рук, наблизив фотографії, а потім весело вигукнув:

— Отакої! Це маячня!

— Чесно кажучи, це не до сміху.

— Ну, принаймні матимеш сад, — додав він, вибачаючись. — Гарно виглядає, садок... Поставиш стіл для пінг-понгу, і все... Коли я до тебе прийду!

Я знав, що він це мав на увазі. Але я також знав, що мені доведеться починати все спочатку без нього, без Попа, Попа, який завжди був поруч зі мною... Це було справді пригнічуючим. Я відчував полегшення, що не маю дівчини: втратити двох коханих одночасно було б занадто.

***

У той день, коли ми приїхали в Будинок під соснами, 5 липня, йшов сильний дощ. Як погана прикмета, гроза розігралася прямо біля шосе. За дві секунди горизонт став чорним. Кілька хвилин тому небо було блакитним, нахабно-блакитним, як сумки ІКЕА; а потім бац! Потоп, апокаліпсис! Жахливі хмари розкрили свої щелепи, щоб вилити гектолітри води на світ. Листовий метал кабіни ніби вдарили реактивними кулеметами, дощ поступово переходив у град, справжні м'ячі для гольфу. Мій батько наголошував на його кузові, Софі на лобовому склі. Жанна почала плакати та притискала ляльку до себе все сильніше.

Таким чином ми прибули до місця призначення під проливним дощем. Була четверта година, але здавалося, що вже темно. Проїдена червами дерев'яна табличка сповіщала: Будинок під соснами. Він жахливо гойдався й скрипів на вітрі; ви б подумали, що потрапили в книгу Стівена Кінга. Перед нами стояла кована брама, вся розкішна: нам із татом довелося вийти, щоб її відчинити, справжня морока. Частково проіржавілий, метал був страшенно важкий, до того ж менш ніж за дві хвилини ми промокли до кісток. Коли ворота відчинилися, ми побігли до машини, щоб сховатися.

— Сподіваюся, смерть не спіймала! — без найменшої іронії зітхнула Софі.

Тато перезапустив наш поважно старий Opel Corsa, а потім поїхав довгою дорогою, обсадженою деревами. Це був не величний під'їзний шлях, скоріше брудна, вибоїста ґрунтова дорога. Після п'яти хвилин на трасі ми нарешті прибули до знаменитого Будинку під соснами, химерної будівлі з сірого каменю, з дворівневим дахом, по якому радісно лив дощ. Софі називає це «провансальською фермою». Тоді я бачив казарму Психоза, такою ворожою вона здавалася мені під цим проливним дощем.

Всередині вже попрацювали вантажники: усі наші речі були звалені у вітальні, гігантській кімнаті, яка мені відразу не сподобалася.

Ця головна кімната, яку Софі, що має смак до вінтажу навіть у мові, називає «вітальнею», є одночасно величезною та «клаустрофобною», повністю обшитою панелями. Ми відчуваємо себе посеред лісу у формі ящика, гігантського ящика, побудованого людьми, але людьми, які трохи божевільні. Є лише два так звані «стулкові» вікна – сама назва вікон свідчить про найгірше – і навколо – лаковані соснові рейки від підлоги до стелі, з димарем, який виглядає так, ніби був створений для спалювання всього будинку. Коли я розповів про це татові, він розсміявся.

— Я згоден з тобою, Мало, це трохи душно.

Софі роздратовано знизала плечима.

— У 1980-х це було модно. Будинок залишився «у власному соку», як то кажуть!

— Замість вікон, — вів далі батько, явно намагаючись мене підбадьорити, — будемо свердлити еркер.

З усмішкою тріумфу він показав на західну стіну.

— Уявіть собі, який у нас буде вид!

Наразі я взагалі не мав уявлення. Я хотів його запитати, чому такого відкриття ніколи не було зроблено і ким були божевільні, які жили там раніше, у цій гігантській сауні. Але вони з Софі виглядали такими щасливими, що я вирішив відкласти подібні запитання на потім. Навіть Жанна, здавалося, знайшла будинок чудовим; вона зняла кросівки, щоб ковзати в шкарпетках на полірованій підлозі, як на ковзанці.

— Це прикооооооооооооооооооооооооооооол!

Інстинктивно я ненавидів це місце. Я раціональний хлопець – з фантазією, але раціональний. Я добре знаю, що моє небажання має психологічну причину: я не хочу тут жити. Я не хочу їздити на автобусі до середньої школи, де я нікого не знаю, я не хочу бути далеко від Попа чи всіх своїх друзів, я хочу знайти машини, будівлі, метро, дівчат в красивих сукнях. Я ніколи не любив старе каміння та лісові доріжки, я тип, який виріс на забрудненні, асфальті, скейтборді та платанах. Отже, крім цієї жахливої «вітальні», я усвідомлюю, що проблема походить не лише з дому. І все-таки у мене якесь... я не знаю... відчуття? Мабуть, я бачив занадто багато фільмів жахів. Коли ви живете в центрі міста на даху будинку, обладнаного всіма сучасними зручностями, фільми про будинки з привидами чи вбивць-психопатів змушують вас заливисто сміятися на дні вашого затишного ліжка. Але тепер, коли я тут, серед лісу посеред нічого, я шкодую, що витратив стільки часу на цю фігну...

Тут скрізь шум, і всюди тінь.

Понеділок, 10 липня 2017

19:04

Сонячна погода

Мені нічого не залишається робити, окрім як досліджувати будинок та його околиці – будинок пішки, околиці велосипедом, який мені купив батько, наче це збиралося вилікувати мене від постдепресії.

Париж. Він знайшов велик, оглядаючи блошині ринки, «обставляти вінтаж», як каже Софі, із зірками в очах – моїй мачусі немає й тридцяти п'яти років, але вона любить лише речі, які вдвічі старші за неї. Звісно, приємно від тата, хоч це й не зовсім змагальний ВМХ, а скоріше дідів велосипед по хліб у селі. Коли я їду на ньому, завжди уявляю себе з трубою в роті та картою кепкою, накрученою на голову. Рама зелена металік, досить кричущо зелена, а для прогулянок лісом машинка не дуже підходить, занадто гладкі шини. На щастя, ще є швидкості. Дослідження трудомістке, але принаймні я не застряг на цьому апокаліптичному місці, яке вони сміють називати «домом».

Якщо я розповідаю цю велосипедну історію, то це тому, що під час моїх поневірянь сьогодні я зробив відкриття, від якого в мене пройшли мурашки. Це дивно. З моменту нашого прибуття погода була чудовою; але у мене постійний холод по спині.

Тож я крутив педалі в лісі, що оточує «майно», як кажуть мої батьки, коли вважають себе сквайрами. Я спітнів, піднімаючись на височини на цій махіні, слухняній, як ожирілий осел. Я перетнув галявину, а потім, на вершині пагорба, зламався й дозволив собі впасти в мох і траву. Велосипед впав поруч зі мною, колір його відповідав рослинності. Лежачи на землі, дивлячись на блакитне небо крізь гілки дубів і хвойних дерев, я казав собі, що це має скласти прекрасний образ, петардовий зелений велосипед на хлорофіловому зеленому лісі. Я хотів зробити фото, щоб викласти його в Instagram, але потім. Спочатку я мав перевести подих і розслабити м'язи. Мої стегна горіли.

Цими вихідними я їздив велосипедом на південь. Сьогодні я поїхав на північ. Тож це був перший раз, коли я досліджував цю частину лісу, і мушу визнати, що місцевість була гарною. Дикі, як якісь джунглі – скажімо, моє уявлення про джунглі: дуже зелені, дуже кущисті, темні зі смугами світла, проміння, що переливається крізь колючки, і листя, порізане променями сонця. Я знаю, що ця територія часто стає жертвою нищівних пожеж, але тут немає жодного сліду нещодавнього обвуглювання. Мох був пухнастий, а зсередини наче світилася легка роса. Я випростався, щоб схопити свою пляшку з водою з маленького шкіряного кошика на задній частині велосипеда – так, у нього навіть є кошики, дідусів велосипед, я вам кажу. Половину випив одним духом. Тоді мені було добре. Захищений високими деревами, у тіні, я хотів досліджувати, але більше не крутив педалі: тому я вирішив піти пішки. Очевидно, я стежив, щоб не заблукати: навіть якщо я чистий парижанин, я дивився фільми, читав книги, я не вчора народився. Для кожного свого дослідження я озброюю себе великим мішком білої гальки, яку зібрав на будівництві – мої батьки хочуть використовувати їх, щоб зробити під'їзну доріжку чи щось подібне. Камінці обтяжують кошики велосипеда, але трюк практичний. Я хлопчик-мізинчик! Коли я був дитиною, це була моя улюблена історія; мабуть, саме це дало мені ідею. Мама часто читала мені це...

Просуваючись у лісі, я брав візуальні підказки (камінць певної форми, покручений стовбур дерева, великий корінь) і час від часу кидав камінчик у стратегічних місцях. Вони були такі білі й такі гладкі, що ніби фосфоресціюють у темряві лісу: коли я обернувся, то побачив, що вони світяться вдалині, як маяки аеропорту. На повороті стежки я натрапив на будинок, абсолютно несподіваний посеред нічійної землі. Насправді це була скоріше руїна: виглядала дуже старою, в сухому камені, напівзруйнована. Від даху залишився мізерний

шматочок, усе скло давно зникло, а там, де колись мали бути вхідні двері, по краях був лише великий порожній прямокутник.

У минулому ця будівля, мабуть, була величезною, це можна було побачити по фундаменту. Мінізамок, або якийсь особняк. Те, що залишилося від будинку, було пожерто рослинністю, надаючи йому кумедного вигляду, водночас страхотливого та фантастичного.

Я зупинився перед обличчям цього привида, і моє серце почало битися на повній швидкості. Це була суміш здивування, страху, а також хвилювання, ніби я знайшов скарб, ніби я був конкістадором перед храмом мая. Я дістав з кишені мобільний телефон: він абсолютно нічого не вловив. Я сфотографував, бо був впевнений, що мені ніхто не повірить – мені казали, що у мене «запущена уява», і залежно від того, хто сказав ці слова, як-от мій учитель природничих наук чи моя мачуха, це не завжди комплімент. Я обернувся, тримаючи в руках телефон. Побачивши останній камінчик, який сяяв за кілька метрів позаду в сонячному промінчику, я заспокоївся: це місце трохи моторошне, загублене посеред лісу. Будинок під соснами справив на мене такий же ефект, коли я його побачив. Це почуття, яке важко пояснити... Це більше враження, власне, як образ кошмару, який переслідує вас протягом дня: ми добре знаємо, що це флан, фільм сну. Проте, доки образ витає десь у собі, ти не у своїй тарілці.

Але, як завжди, моя цікавість перемогла. Я зробив кілька кроків до роззявленого отвору: я неодмінно мав піти подивитися, що там. Я не знаю, що я очікував знайти. Мертве тіло? зомбі? У будь-якому випадку я був облажаний.

Я пройшов умовний вхід. Я миттєво відчув ті «мурахи по спині», які, здається, переслідували мене відтоді, як ми переїхали туди. Кімната була величезна, сіра й мінеральна, але це не лякало. Страшна була величезна кришталева люстра, розбита на підлозі, прямо посередині. Старі підвіски розвалилися скрізь, менші були зламані навколо конструкції; інші, більші, бризкали по кутах і сяяли в напівтемряві, як діаманти. У мене перехопило подих: не знаю, чого очікував, але не цього! Це видіння здавалося кінцем світу. Тут був світ, і цей світ зник, був... поглинутий. Ким? Чим?

Тоді я подумав про підводні зображення в документальних фільмах про Титанік, ці зруйновані бальні зали, поїдені корозією, водоростями, лігва мурен та інших морських чудовиськ. Я завмер, заплющив очі. У мене в голові було таке: «Нічого страшного, не будь дурним, це просто покинутий будинок. Я повторив це собі три чи чотири рази, як мантру, глибоко дихаючи. Моє серце почало сповільнюватися, і через деякий час я відкрив очі. Я похитав головою, а потім сказав вголос:

— Ти надто дурний, бідолаха. Дійсно, занадто дурний.

Мій голос лунав у руїнах, наче луна. Заспокоївшись, я спостерігав за космосом. Крім цієї незвичайної розбитої люстри, не було нічого, чого б ви не очікували в такому місці. Підупалі стіни, мізерні залишки вицвілого, подертого гобелена. Праворуч дуже великий кам'яний камінь, також пошкоджений, вогнище розкрите, як беззубий рот. Зверху стіна була чорна від величезної воронкоподібної плями сажі. На підлозі, покритій паркетом, якого залишилося небагато, пил, земля, сухе листя, гілки та павутина. Правду кажучи, тут неприємно пахло, мабуть, тому, що менш боягузливі, ніж я, ходуні вважали, що це гарне місце, щоб угамувати гостре бажання. Або, можливо, ці руїни використовували як випадковий сквот для бродяг, невдах чи просто банд молодих людей, які приходили туди випити пива. Насправді крім цього блиску, нічого особливо дивного не було. Найдивовижніше було те, що його ніхто не чіпав: він, мабуть, розбився десятиліття, а може, й століття тому, але ніхто його не чіпав. Мабуть, це те, що мене тоді налякало, цей зламаный, розкішний, старовинний, величезний об'єкт, покинутий там, посеред цих зарослих руїн. Очевидно, я був не першим, хто натрапив на це місце, і час від часу туристам доводилося брати собі кулон на пам'ять: структура світла була дуже імпозантною. Те, що залишилося від кристалічних осколків, частково розкиданих, не відповідало металевому скелету. Але ніхто

його не посунув: ви все ще бачили величезну тріщину, яку залишив ланцюг, коли він зламався. Можливо, він був надто важким, щоб впоратися? Не знаю: не наважився підійти перевірити.

Було тридцять градусів тепла, але я тремтів. Я розвернувся й вийшов із руїни. Я підійшов до останнього камінчика, який поклав на землю. Підняв його, витягнув пакетик із кишені, засунув усередину камінчик. Я продовжував свій шлях, йшов все швидше і швидше, і коли взяв перший камінчик, я просто біг. Я взяв свій велосипед і зрізав дорогу, не шукаючи більше відпочинку.

Тепер, коли я це кажу, я, звичайно, шкодую, що не зробив більше фотографій. У мене тільки зовнішня, але погана: спалах забув поставити, а вона підсвічується, мало видно. Коротко кажучи, кліше, яке зовсім не «інстаграмне», як сказав би Поп.

Мені доведеться повернутися туди.

Я злякався, як ідіот, але так, днями я повернусь і проведу це повне дослідження. Не сказав би, що тут є тисячі захопливих справ...

Я хочу подзвонити йому, Попу, щоб розповісти про цю маленьку пригоду. Але я знаю, що він у відпустці на Корсиці зі своїми двоюрідними братами. Вже минула восьма: час обідати чи аперитиву, я не хочу турбувати його своїми моторошними історіями. Крім того, я чую, як з'являється Жанна, її кроки лунають у її мініконцерт. Вона зайде («Нумо їсти!»), і я не думаю, що за столом я буду говорити про те, що я сьогодні побачив. Вони будуть сміятися, кепкувати, називати мене оповідачем, «бідним міським хлопчиком». Відколи ми приїхали, Софі дражнила мене такими фразами: «Ти коли-небудь бачив ящірку? Ти боїшся павуків? Бідний міський хлопець!»

Мені дуже подобається Софі, але їй доведеться заспокоїтися. Через доброту, компроміс і все таке, п'ять хвилин – це добре. Це все-таки трохи її вина, що я опинився тут...

Четвер, 13 липня 2017

09:57

Сонячна погода

Тієї ночі Жанна почала знову.

Це вже було, першої ж ночі, 5 липня. Якщо я не згадав про це раніше, то тому, що ніхто не надто хвилювався: ми щойно переїхали в новий будинок, величезний, напівзруйнований будинок посеред нікуди. Як і я, Жанна звикла до міста, до гулу машин, до сирен, до п'яних перехожих, що кричать на тротуарі. Тож ця дивовижна тиша, яка раптово з'явилася, і час від часу скрип дерев, крик жука, гукання сови чи що завгодно, цього достатньо, щоб налякати! Я не буду говорити це деінде, як тут (навіть під тортурами), але мені теж першої ночі було страшно. Мені навіть зараз дуже важко заснути: потрібна музика у вухах, або відео на комп'ютері. Жанні лише п'ять років, не дивно, що у неї був напад...

Тієї першої ночі, отже, близько третьої години ми почули крики. Увага, не тихе виття, класичне ниття моєї сестри, коли їй сниться кошмар або вона мочиться в ліжко. Ні, це були крики з фільму жахів, серцерозривні, настільки, що ми всі здригнулися та кинулися до кімнати, де вона спала. У темряві ми зіштовхнулися один з одним і в розгубленості теж кричали. Зрештою тато знайшов вимикач, і кімната засвітилася (так би мовити, тому що тоді був лише старий плетений світильник на стелі, який випромінював рухливе брудно-жовте світло, майже страшніше за темряву): Жанна сиділа прямо на своєму ліжку. Вона перестала кричати, але не поворухнулася ні на дюйм: вона дивилася на стіну перед собою, ніби там був екран, на якому показували Крижане серце, але побачила, що на екрані було не Крижане серце, а скоріше повтор Сяйва. Вона була біла, як простирadlo, задерев'яніла й замерзла у своїй маленькій нічній сорочці з принтом вітрильника. Це було схоже на ляльку, одну з тих моторошних порцелянових ляльок, які можна знайти в бабусі або в порожньому... горищі. Софі підійшла й сіла поруч із нею на ліжко. Вона прошепотіла, гладячи її по спині:

— Люба, ти в порядку?

Жанна все ще не ворухнулася, її тіло було нерухомим, ніби твердим. Ми з татом Perezирнулися, все ще трохи нервуючи від того, що нас розбудило. Заспокійливим жестом Софі продовжувала пестити її спину, і раптом моя сестра обм'якла, раптова метаморфоза з порцелянаною ляльки на ганчір'яну. Вона ковзнула на руки матері, потім заплакала.

— Тихше, люба, все буде добре... Нічого, просто кошмар, все буде добре.

Обнімаючи її, Софі жестом попросила нас вийти й повернутися спати. Її губи мовчки вимовили: «Я про це подбаю».

Ми виконали її прохання. Тато ніжно лягнув мене по потилиці, перебільшено зітхнувши. Я посміхнувся і повернувся до свого ліжка. І все-таки це мене приголомшило: я не лягав спати до світанку, а оскільки в моїй кімнаті ще не було фіранок, можна сказати, що ніч була короткою.

У наступні дні більше нічого не сталося. Але сьогодні ввечері те саме. О третій годині ночі крики. Моя нажахана сестра, цей нерухомий погляд намагається пробити стіну перед її ліжком. Потім вся млява, і сльози – сльози та сльози, справжній потік, майже година, щоб її заспокоїти. Було надто боляче чути, як вона плаче за перегородкою: я вдягнув навушники й транслював серію Сімпсонів – так, нарешті у нас є Wi-Fi, і це не найменша з моїх перемог! Сьогодні вранці, за сніданком, ми всі виглядали розкопаними мерццями. Тільки Жанна, як не дивно, була у відмінній формі. Вона наспівувала перед своїм гарячим шоколадом, граючись зі своїм Маленьким Поні.

— Люба? — сказала Софі, кладучи руку їй на плече.

Моя сестра, здавалося, не почула цього й продовжувала наспівувати безмовну мелодію, якої я ніколи не чув. Вона посміхнулася в порожнечу, полонена своїм уявним світом.

— Жанна? — повторила Софі голосніше.

Вона подивилася на матір широко розкритими здивованими очима.

— Так, мамо?

— Ти пам'ятаєш ту ніч?

Моя сестра, здавалося, не зрозуміла; вона лише байдуже кивнула.

— Учора ввечері, — продовжувала Софі, — розумієш? Тобі наснився ще один кошмар.

Жанна подивилася на матір, наче та залишилася. Дійсно, такий ефект це мало.

— Але про що ти говориш, мамо? Мені не снився кошмар.

— Чому ти тоді плакала? — роздратованим тоном втрутився тато, у поганому настрої через безсонну ніч.

Вигляд у нього такий же, дорослий, брутальний, поблажливий. Це було справді дивно, цей погляд, якого я ніколи не бачив у Жанни, яка завжди така мила з її білявими локонами, така смілива, така дурна, коротко кажучи, дурна, як п'ятирічна дівчинка. Все її обличчя змінилося.

— Я не плакала, — тихо відповіла вона. — Це вона плакала.

Батько спохмурнів.

— Вона? Хто вона?

Моя сестра повернулася до маневрування Маленьким Поні на столі з її синтетичною веселковою гривовою та всіяним зірками крупом. Було щось порожнє, потім тато й Софі перезирнулися. Мені здається, вони хотіли розсміятися, ніби кажучи: «Ах, діти!».

Ну, це мене не розсмішило. На мить (о, недовго, можливо, на частку секунди) я відчув, що моя сестра мені не сестра.

Софі пішла, щоб прийняти ванну, а я залишився наодинці з батьком. Він почав мені розповідати про роботу, що вони почали робити, що залишилося зробити, як це буде чудово через два-три місяці. Що наступного тижня прийдуть робітники свердлити еркер, що кардинально змінить атмосферу приміщення. Тоді всі панелі пофарбували б у білий колір, на стінах і на стелі; тільки підлога залишиться як була.

— Ти допоможеш нам, га, Мало? Ось побачиш, малювання – це чудово. Це приємно, і тоді це дійсно дає відчуття привласнення місця. Оскільки ми пофарбували твою кімнату, тобі там краще, чи не так?

Оскільки він простягав мені жердину, я схопив її.

— Тату, а в кого ти купив цей будинок?

— Ти зацікавлений? — запитав він здивовано.

— Скажімо, мені подобається знати, де я живу...

Перш ніж відповісти, він зробив ковток кави.

— Ти з нами живеш, старий. Цього разу справді вдома.

Мій тато любить називати мене «старим», коли йому здається, що ми ведемо важливу розмову по-людськи. Як завжди, це змусило мене посміхнутися.

— Серйозно, тату... Ким були люди, які жили там раніше?

Він спробував кілька разів пожартувати («В неділю, Шерлок Холмс, давай!»), але закінчив тим, що розповів мені, що він знав про попередніх власників. Цей будинок, мабуть, довгий час був другим будинком заможної пари антикварів з Ліона. Вийшовши на пенсію, вони переїхали сюди на цілий рік. Але два роки тому у дружини стався серцевий напад, *adios amigos*. А чоловік, який починав трошки сходити з розуму, хвороба Альцгеймера чи щось таке, не міг бути один у місці так далеко від усього. Син помістив його в будинок престарілих.

— Їхній єдиний син працює в Парижі, — продовжив батько, — здається, в банку. Він не хотів цього місця. Він ніколи тут не жив, якщо я правильно зрозумів. Лише проведені канікули, дитячі, підліткові... І, очевидно, він зберігає про це не дуже хороші спогади.

— Треба сказати, що для підлітка це не надто весело...

Тато, як завжди, змахнув мене, а потім продовжив:

— У всякому разі, він поспішав його позбутися. Але оскільки він дуже ізольований, їм було важко знайти тих, хто бере. Тому ми отримали його за такою вигідною ціною. Робота є, це правда... Але, Мало, це був справді вигідний торг! Ми добре провели час.

— Якщо ти так кажеш, — прошепотів я у свою уявну бороду.

Мій тато зробив останній ковток кави, відкинувся на спинку сидіння й серйозно подивився на мене.

— Слухай, я знаю, що тобі нелегко. Ти сумуєш за Попом, друзями, Баттами та всім іншим... Але дай цьому місцю шанс. Ти будеш здивований.

У глибині душі я думав, що це можливо. І проковтнув речення, яке виникло в мене на губах: «Не обов'язково в хорошому сенсі».

Четвер, 13 липня 2017

17:32

Дощ

Поки що погода була надзвичайно стабільною. Є щось гнітюче в тому, щоб прокидатися щоранку, уже знаючи, яким буде день.

Небо: блакитне.

Повітря: гаряче.

Літо: незмінне.

Сюрпризів: нуль.

Тоді, всупереч усім очікуванням, вибухнула буря, як і в день нашого приїзду. Шалений шторм: раптово темніє небо, спалахи білих лазерів над лісом і шелест світу... Вражає! Потоп почався близько полудня: це додало мені гарного настрою та розбудило після цієї ночі, стурбованої витівками моєї сестри. Відтоді безперервно йде дощ і уривчасто гримить грім: носа надвір висунути неможливо. Я спілкувався в месенджері зі своїм другом Бенджо, переглядав свою стрічку в Instagram, дивився кілька дурних відео на YouTube; але замість того, щоб принести мені користь, ці дії обтяжували мій моральний стан, посилюючи моє відчуття самотності. Як мені вдасться вижити в цій загубленій норі?... Приголомшений, бездіяльний, я нарешті вирішив дослідити будинок повніше. Я вже обійшов його, але без детального вивчення архітектури. Звичайно, я волів би бути надворі, ніж терпіти безглузді ігри Жанни, удари різцем учня муляра, який служить моїм батьком, і ризикувати домашніми справами, які Софі не перестає покладати на мене, коли я не на вулиці, тобто три чверті дня. Крім того, в цьому будинку в мене складається враження, що я не на своєму місці, нестандартний, як хлопець у лижному костюмі, що лежить на пляжі. Але сьогодні, якщо ви не хочете закінчити на тості...

Я почав з горища.

Моя кімната, я її добре знаю. Коли ми приїхали, воно було встелене маленькими брудними квіточками, здається, незабудками. Сьогодні стіни білі. Я прикріпив постери фільмів і скейтбордів. Я також повісив графіті на полотно, яке Поп зробив спеціально для мене, як прощальний подарунок: моє ім'я, написане фарбою, оточене планетами та летючими тарілками. Тепер ця кімната мені майже подобається. Очевидно, набагато менше, ніж Бельвіль, який був під дахами з великим ілюмінатором, відкритим на місто: у мене було враження, ніби я на лайнері, який прибуває в порт... Але, СТОП: я не повинен відпускати себе для ностальгії.

У кімнаті Жанни, що сусідить зі мною, я особливо вивчав стіну, на якій зупиняється її погляд, коли у неї трапляються дивні нічні напади. Крім нового, більш сучасного світильника на стелі, що зображує пухку хмару, її спальню не переробляли; треба сказати, що вона прикрашена маленькими рожевими метеликами, і шпалери в непоганому стані. Візерунок майже збігається з моєю сестрою. Там у певній гармонії скупчуються терті опудала, родини Сільванії та інший мотлох. І потім, я добре знаю, що мої батьки не виграли в лотерею – навіть якщо вони роблять все як хочуть, вони не можуть переробити будинок зверху вниз. «Почуття пріоритетів», як каже мій батько. Я вдячний, що вони зробили мою кімнату пріоритетом...

Я провів рукою по стіні (тій, що була навпроти ліжка Жанни), щось шукаючи. Насправді я не очікував нічого надзвичайного, це був спосіб зайнятися. Я закрив очі, зосередився, недільний Шерлок Холмс (навіть якщо сьогодні четвер). Під долонею, крім нерівностей штукатурки та каміння, я нічого особливого не помітив. Стара стіна, старий

гобелен, дурні метелики з маленькими мультяшними вусиками. Я навіть постукав складеним вказівним пальцем, стук-стук!, але це не лунало: якщо за ним є таємний хід чи прихована кімната, вони справді добре сховані!

Я продовжив свої дослідження з «батьківським люксом», ще одним виразом, який змушує мене ніжно сміятися – все тому, що є суміжна ванна кімната! Нема про що повідомляти. Її теж не чіпали: очевидно, це була кімната попередніх власників і її нещодавно переробили. Сучасні санвузли, сіро-коричневі стіни, напевно, найбільш «модна» кімната в цій старій халупі за критеріями Sophie, тобто Elle Décoration.²

У кінці коридору є остання кімната, досить велика, яка, мабуть, використовувалася як кабінет або бібліотека, судячи з жовтих слідів, залишених на стінах від полиць, що тепер зникли. Зараз там зовсім порожньо, така собі кімната-привид. Я думаю, що мій тато хоче зробити це своєю музичною кімнатою. У своїй голові я називаю це «Кімната мускулятора».

Повернувшись у коридор, я смикнув за ручку на кінці мотузки: висувні сходи раптом розгорнулися. Я очікував цього, але все одно стрибнув через шум, який вони видали, коли впали на підлогу. Жанна спала, і я боявся її розбудити. Я прислухався, але нічого не почув. З полегшенням я піднявся сходами – це більше драбина, досить хитра система. Поки я підіймався на горище, ставало все спекотніше і спекотніше, і звук крапель дощу, що вдарилися по даху, був оглушливим.

Там, нагорі, піч і суцільний безлад: мені знадобиться цілий тиждень, може, два, щоб дослідити таку величину. Це я сказав Софі, чия білява голова щойно з'явилася на вершині сходів; це змусило її сміятися.

— Так, люди чудові! Скрізь так і в місті, і на селі... Продають, спустошують все. Але ні льохи, ні горища! І ми закінчуємо з усім їхнім лайном на наших руках. Іди на смітник, якщо думаєш, що це мене розважає...

— Тут є льох? — запитав я з надією, бо вважав, що вичерпав усі ресурси «майна».

Вона кивнула.

— Ну, це великий льох. Смішно навіть, це як в американських будинках, знаєш, тих, які ми бачимо в кіно?

Я не розумів, що вона цим мала на увазі. Софі простягла руку до лісу. Ще йшов сильний дощ, і вітер тріщав у віконних рамах. Вдалині гойдалися високі сосни праворуч, ліворуч, як підхмелені дерева.

— Вхід за будинком, доступ ззовні. Ви не бачили? Там дерев'яні двері, на підлозі, такий собі люк. Якщо ти піднімеш його, там знайдеш сходи.

— Серйозно?!

Я був схвилюваний, ніби вона розповідала мені, що в бараках є протирадіаційне сховище або тунель до Америки. Мій ентузіазм розсмішив її.

— Серйозно, так! Але дочекайся кінця дощу, ти ризикуєш послизнутися. Крім того, перегоріла лампочка.

— Ви ходили дивитися?

— Коли ми відвідали будинок, агент з нерухомості показав нам його. Але там порожньо: нема на що дивитися. Твій батько мріє побудувати там льох. Я маю на увазі винний льох. Але це, ймовірно, потрібно було б виправити, тому...

Винний льох, однозначно! Незабаром «шателени» викопують басейн!³

Попри те, що мені не терпілося відвідати цей підвал, я вирішив дочекатися, поки закінчиться дощ, і спустився на перший поверх, щоб дійти до кухні. Це гарна сільська кухня: окрім моєї спальні це єдина кімната, де мені добре. На підлозі є плитка, яка взимку має бути холодною під ногами, але ми ще не там. А потім, ліворуч, «вітальня» та її негативні вібрації... Дивний це слово «вітальня», чи не так? (Мені це цікаво. Адже це означає кімната для життя. Якщо є "кімнати для життя", то мають бути й "кімнати для смерті"?!).⁴ Я, звичайно, жартую, коли кажу про негативні хвилі. Але я так ненавиджу цю кляту кімнату!

Мені здається, це нагадує мені кошмар, який мені часто снівся, коли я був маленьким, після смерті моєї мами... Я погано про це пам'ятаю, але насправді я опинився замкненим у коробці, у якій все звужувалося, стаючи все більш тісним. Мені все більше важко було дихати, я стукав об дошки кулаками, ногами, кликав на допомогу, але ніхто так і не прийшов. Я все ще відчував, що надворі є люди, але мені здавалося, що дерево поглинає мій голос. На довершення всього, коробка, здавалося, зменшилася в ході – чи це я ненормально ріс? Але незважаючи ні на що, я був повністю стиснутий. Це було справді жахливо, тому що я був упевнений, що помру там; і коли я прокинувся, спітнілий, мені знадобилося десять хвилин, щоб перевести подих. Звичайно, вітальня в будинку велика, але вона справляє на мене такий же вплив, як цей кошмар: я відчуваю себе там... розчавленим. Я не можу дочекатися, коли вона зміниться, щоб забути старе та приборкати нове.

Крім того, мій батько робив це, сидячи на драбині: він наносив покриття, щоб підготувати деревину, аби він міг покрити темні рейки бездоганною білизною. Побачивши, що я підходжу, він призупинив рух. Покатавшись у повітрі, він запитав:

— Хочеш мені допомогти, старий?

Я вагався, перш ніж відповісти, оскільки я не великий любитель ручної роботи. Але, глянувши на завісу дощу, що закривала стулки вікон, я фаталістично зітхнув.

— Чому б і ні, — погодився я, знизуючи плечима.

Він усміхнувся й помахав на другу банку, що стояла на підлозі.

Зрештою, чим швидше ця кімната стане іншою, тим краще мені буде.

П'ятниця, 14 липня 2017

11:14

Сонячна погода

Південь знову став Півднем.⁵ Сонцепік – єдине слово, яке спадає на думку: ідеальна погода для дослідження печер! Вчора, дощ припинився лише пізно ввечері, ми з батьком добре попрацювали. Тепер, перш ніж малювати, потрібно дочекатися робітників. Вони повинні почати роботи наступного понеділка, але, як каже тато, "з робітниками ніколи ні в чому не можеш бути впевненим!". Щодо мене, я не можу дочекатися, коли вони прийдуть. Нехай встановлюють еркер, і все буде чудово!

Це безглуздо, але я відчуваю, що все стане краще, коли зруйнують західну стіну, а три інші пофарбують. Коли Жанна перестане ковзати в шкарпетках посеред цієї порожньої кімнати, як у величезній труні... Я ніколи не бачив, щоб вона робила це в Парижі. Проте наша вітальня була великою, і в ній теж була дерев'яна підлога. На відміну від мене, здається, що ця кімната її надихає, що вона розвиває художні здібності фігуристки чи гімнастки. Вона може робити це годинами, ковзати. Я вважаю це абсолютно моторошним. Софі та мого батька, здається, це не турбує. Думаю, навпаки, це заняття їм підходить: коли Жанна вальсує в «бальній залі», вони можуть абсолютно спокійно займатися своїм ремеслом.

Сьогодні вранці по Skure я нарешті поговорив з Попом. Оце так! Він такий засмаглий! У нас з ним схожа погода, але дуже різна шкіра. Навіть на камері з чудовою якістю у мене всього лише червоний ніс. Поп більш схожий на чорну оливку.

Позаду нього я бачив терасу з тикового дерева, яка обрамляла басейн з листівки, і в один момент полем пройшла надзвичайно гаряча дівчина в червоному бікіні. Рефлекторно відпускаю:

— Оце так!

Поп обернувся, щоб побачити, що змусило мене так відреагувати.

— О, вона? Це моя двоюрідна сестра Норма.

— Яка дивна норма!

Попу знадобилася секунда, щоб зрозуміти мій жарт – він розумний, але його інтелект відрізняється від мого: каламбури йому не до вподоби.

— Заспокойся, чоловіче! — нарешті відповів він з удавано враженим поглядом. — Про сім'ю такого не кажуть. Ти виховання своє втратив там чи що?

Я засміявся.

— Як же мені соромно. Ви хоч купаєтеся там, чи все хріново?

— Ти все бачиш своїми очима! А ти як?

— Ну, село... Хочеш глянути?

— Звичайно ж!

Я схопив свій ноутбук обома руками та пішов блукати по дому, щоб він міг бачити кожну кімнату через вебкамеру. Час від часу він робив коментарі, поп коментарі – «Це качає», «Це гігант», «О боже, це потворно, це страшно». Внизу я натрапив на Софі та мого тата, які готували обід. Неподалік одна з колекцій Crauola руйнувалася, Жанна була зайнята малюванням. Надзвичайно зосереджена, вона ніби не помітила мене, але мої батьки повернулися до екрана, розмахуючи руками.

— Гей, Поп!

Потім ми з приятелем вийшли на вулицю. Я показав йому частину саду, а потім, тримаючи комп'ютер на відстані витягнутої руки, зробив панораму, щоб він міг побачити поля, пагорби, ліси. Нехай він побачить мою самотність...

— Ого! — він видихнув. — Оце так простір!

— Що скажеш?

Поп теж міський хлопець. Народився в Марселі, живе в Парижі з трьох років. Я сів на сходах і поклав ноутбук собі на коліна. На екрані він виглядав досить розлюченим.

— Гарно, га, я не кажу навпаки... Але ти ж там зовсім один?

Я знизав плечима.

— З ким ти хочеш, щоб я був?

— Не знаю... Сусіди є?

— Ні. Мені потрібно було б піти досліджувати далі... Але відколи ми переїхали, ми не бачили жодної людини. Чесно кажучи, я навіть не знаю, де найближчий будинок.

Так кажучи, я думав про розорення. Я мало не сказав йому про це, але, сам не знаючи чому, передумав. Можливо, тому, що це була смішна інформація для хлопця, який проводить свої дні на райському острові, укомплектованому пейзажними басейнами та бомбами в червоних бікіні.

Поп виглядав приголомшеним.

— Але тоді що, в біса, ти робиш цілими днями?

— Я катаюся на велосипеді, трохи на скейтборді по дорозі, але тут не дуже. Дивлюсь фільми, серіали... DIY, з батьком. Роботи багато.

Він зітхнув, і за ним знову пройшла Норма, цього разу вся мокра. Хотів би я збільшити масштаб, щоб побачити цю красу зблизька.

— Чоловіче, вибач.

Я не хотів, щоб мене жаліти, тому взяв себе в руки.

— Ні, але добре, га! Сонячно, спекотно, гуляю, думаю... Був би ти тут, був би рай на землі!

— Може, тобі варто зареєструватися на сайті знайомств? хлопець_з_лісу.com?

— Ой, Поп! Заткнися!

Я образився, але він, як завжди, мене підбадьорив.

Мені треба йти обідати – наказ Жанни! Але сьогодні вдень я відвідаю протиатомне сховище.

Звісно, я знаю, що це не протиатомне сховище ніяке! Але у мене «переповнена уява», і я люблю використовувати цей термін, ніби мене чекає пригода.

Руїни – це храм мая.

Життя – погані настрої.

Печера – протиатомне сховище.

Будинок сосен – дім тіней.

Невже ви думаєте, що мене веселить грати словами дитячої пісеньки з державного свята?⁶ Я знаю, що знайшов би краще заняття... Але, привіт, ми виживаємо, як можемо.

У всякому разі, я завжди ненавидів феєрверки.

П'ятниця, 14 липня 2017

21:54

Зоряна ніч

Після обіду я пішов взяти ліхтарик і вийшов у сад. Позаду будинку рослинність густа, суха і безладна, довго не косили. На землі, як і сказала Софі, я знайшов великий люк, загублений серед бур'янів.

Я підвів очі й, зітхнувши, побачив красвид. Ліс, стежки. У моїй пам'яті виник тривожний образ зруйнованого особняка та розбитої люстри.

(Мені кілька разів снилася ця люстра. Це безглуздо, як ті чи інші образи переслідують...)

Я став навколішки: люк зачинявся ковзною засувкою, яка заводиться (логічно) ззовні. Я якось підняв її: вона була до біса важка, я ледь не скрутив спину. Відкрившись, двері всією своєю вагою впали з іншого боку, придавивши високу траву.

Я спустився вузькими сходами, ще крутішими за горищні. Спустившись вниз, я увімкнув ліхтарик і оглянув простір печери. Мачуха не збрехала: було зовсім порожньо. Такий собі шлюз, наполовину земля, наполовину камінь. Не було що дивитися. Було сиро, капало, з нерівною бетонною підлогою. Я впевнений, що там повзали тварини, щури, черв'яки чи щось гірше. Я оглянув стелю, всіяну павутиною. У підвалі було тропічно сиро, але моє відчуття, що морозило спину, було сильнішим, ніж будь-коли. На раз не так: відчуття холоду огорнуло мене цілком, крижаними хвилями, як подих... І раптом у мене виникла ця жахлива думка: подих, чийсь подих, такий, який обертатиметься навколо мене... Почалось тремтіння у всіх моїх кінцівках, я знову обвів простір лампою: там, звичайно, нікого не було. Ніякої видимої присутності, у всякому разі... Цього було недостатньо, щоб мене заспокоїти, і я піднявся, перестрибуючи через 4 сходинки за раз, так швидко, що ледь не пропустив крок і зламав ногу. Місяць там, нагорі, здавався мені сліпучим, дуже сильним, настільки, що мені довелося покласти руку на козирок, поки я знову звик до переливу світла. Я зачинив двері підвалу, моє серце калатало, наче хтось або щось могло вислизнути. Я щосили штовхнув засув, щоб закрити люк. Тільки тоді мені вдалося заспокоїтися.

Я ніколи не був боягузом, чесно кажучи. Ось я чесний – навіщо брехати? Априорі, навіть якщо я іноді вдаю, що розмовляю з кимось, щоб почуватися менш самотнім, цей щоденник ніхто ніколи не прочитає. Тож чому цей дім так припав до мене? Я відчуваю справді дурно... Можливо, мене турбує це нове середовище, але останні вісім днів у мене чергувалися страх і меланхолія, два почуття, яких я ніколи раніше не відчував. Я припускаю, що психолог говорив би про «тугу за домом» або щось подібне...

Ну, мабуть, це моя проблема: я сумую за домом – і всюди бачу зло.

Повертавши ліхтариком на всі триста шістдесят градусів, я розчарувався трохи: ніде не було таємничого тунелю до Америки, куди я міг би втекти. Повернувшись на поверхню, я дозволив собі впасти у високу траву, гостру, але привітну, тоді я подумав про те, що я збираюся робити з цим десятим днем. Я зітхнув (надзвичайне, «мультияшне» зітхання) і переглянув свої варіанти.

Повернутися до храму мая? (Моя квота страху вичерпана на день.)

Взяти мою сміливість обома руками й прокрутити педалями шість кілометрів, щоб відвідати село? (Знайти друзів? подруг? У мене було мало надії.)

Дослідити горище? (Неможливо: там, нагорі, п'ятдесят градусів, піт навіть з брів йде.)

Розписувати стіни з татом? (Занадто сильний біль. Після нашого сеансу нанесення покриття я наполовину складаюся з болю! Біль у спині, біль у руці, біль усюди.)

Словом, я не знав, що робити. Гірше: я нічого не хотів. Якби я був у Парижі, я б пішов у кінотеатр, я б випив з друзями, я б покатався на Бют-Шомон, я б пішов в акваріум Porte Dorée (я люблю цей акваріум). Якби я був у Парижі, я був би розпечений вибором.

Я знаю, що маю перестати так думати. Ми переїхали, назад не повернемося. За кілька років – ну чого так довго! – я міг би попросити повернутися до міста, до Університетського містечка Парижу чи будь-якого іншого, вчитися. Але мені щойно виповнилося п'ятнадцять, я вступаю до другого: поки що є найменший вихід.

Мені доведеться жити тут, подобається мені це чи ні. Простір, як сказав Поп...

Витягуючись із цього зловісного підвалу, я був у повній депресії. Усі переваги моєї розмови з Попом зникли. Я тягнувся в сад, плаваючи та мертвий у своїй душі, б'ючи ногами по камінню, блукаючи між рослинами з великими колючими листками. Нарешті я сів на землю, дивлячись на монстророслини. Мій тато так їх називає: він каже, що вони нагадують йому мультфільм, який він дивився, коли був дитиною, «Джейс і підкорювачі світла». Я подивився в Google, мені це здається досить божевільним: історія відданого біолога, який, бажаючи вилікувати голод у світі, помилково створив напіврослину-напівтварину, дуже мерзенний вид – не кажучи вже про жахливу графіку! Врешті-решт мій батько народився в сімдесятих: бідолашному було ще одне століття. Однак я також називаю їх монстророслини: це їм добре підходить. Насправді це агави, ці сукуленти, які ми часто бачимо тут, на півдні Франції, а також у всіх теплих регіонах, таких як Мексика чи Центральна Америка. Правда, вони схожі на чудовиськ, на зеленуватих кракенів, що вилітають із землі, а не з моря, до того ж вони трохи небезпечні: їхні листові щупальця іноді мають гострі краї або щетиняться колючками; краще уникати стрибків на нього, якщо ви не хочете опинитися в кактусі. Але я помітив одну річ: спостереження за монстророслинами допомагає мені думати. А потім, не знаю... Вони мене заспокоюють. Я дивлюся на їхнє велике зелено-жовте листя, що здіймається вгору, виточене, як гострі леза гігантського мисливського ножа, і це мене заспокоює. Якщо знадобиться, одного разу я завжди зможу вирвати один, щоб використати його як меч... Але як я можу битися, якщо супротивник невидимий?

(ОК, я розблокую на повній потужності.)

Зрештою я провів значну частину дня, сидячи в саду. Коли мені набридло дивитися на монстророслини, яким не було що сказати, я грав у Mario Run на своєму смартфоні. Через деякий час, ймовірно, тому, що було дуже спекотно, спалахнула нова буря. Миттєво я став каламутним, як зомбі, з якого капала вода та бруд. Софі дала мені мило (у прямому та переносному значенні).

Одним словом, це було не дуже славне 14 липня.

Субота, 15 липня 2017

14:12

Сонячна погода

Сьогодні вранці для різноманітності я блукав околицями, мізкуючи, щоб придумати справу. Моє існування все більше нагадує мені цей фільм, який я обожаю, «День бабака», у якому бідний Білл Мюррей знову і знову до нудоти переживає той самий день, поки не знайде спосіб перешкодити цьому дивному прокляттю.

Слідом за моїми кроками я перетнув «власність». Я доплентався до кінця стежки, до таблички, яка сповіщає, як і раніше, фатально: Будинок під соснами. Колись я думав благодати батьків взяти мене до Німа на невелику зйомку містобудування, нарешті щось сталося.

О! Дуже дрібниця, але в наші дні найменше відволікання здається мені подією.

Здалеку, на другорядній дорозі, під'їхала машина. Це була жовта машина, і дуже швидко я зрозумів, що це автомобіль пошти. Фургон зупинився біля мене.

Двигун заглушили, вийшла дівчина. На ній була стандартна жилетка, вузькі джинси, темно-синя сорочка-поло та босоніжки на підборах. Вона підійшла й витріщилася на мене через ковані ворота.

— Монестьє, це там?

Трохи здивований, я кивнув.

— У мене для вас посилки.

Я не міг рухатися. Я залишився, як ідіот, посаджений за ворота. Дівчина почала чекати. У неї було довге каштанове волосся з закрученими кучерями, як у принцес у фільмах, які дивиться моя сестра, і дуже великі зелені очі кольору лісу, що з'їдали її обличчя.

— Вдома є мати? Батько? Хтось має підписати.

Ніби за помахом чарівної палички, я прийшов до тями. Я відчинив ворота на щілину, тому що дівчина застрягла в липкій землі своїми високими підборами.

— Я можу підписати, якщо хочеш. Я їхній син.

Вона посміхнулася. Ну, це була радше посмішка, якась іронія. Вона жестом попросила мене підійти ближче. Я пішов за нею, і в задній частині фургона вона вказала на дві величезні коробки.

— Ви впевнені, що хочете носити це самостійно? Я знаю будинок, я туди завжди їду.

Мені стало цікаво, що означає «завжди»: їй, мабуть, було двадцять років. Але я зрозумів, що вона мала на увазі: будинок був далеко. А враховуючи розмір пакетів...

— Давай, лась. Доставимо на місце, я професіонал.

З цими словами вона розвернулася, сіла в машину, завела двигун. Оскільки я не рухався, вона сигналіла і кричала у вікно:

— Ти йдеш чи ні?

Я щосили потягнув ворота, щоб звільнити проїзд, і сів у фургон. Вона подивилася на мене сардонічно, ніби кажучи: «Ти не квапишся». Але я думаю, що я був надто зачарований, щоб образитися. Вона ввімкнула передачу й попрямувала брудною стежкою.

— Як вас звати ?

— Мало.

— І тобі тут подобається, Мало?

Я знизав плечима.

— Я не знаю. Ми недавно приїхали.

Через бурі стежка була вся в провалах, калюжах, зламаних гілках. Дівчина зосередилася на тому, щоб нас не занесло, стиснувши руки на кермі. Кожен її нігтик був нафарбований різним кольором, це нагадало мені маленького поні моєї сестри.

— Так, — зітхнула вона. — Після столиці це місце, звісно, має здаватися вбогим.

Я підскочив: звідки вона знала?! Моє ошелешене обличчя змусило її розсміятися — напевно, я справді виглядав дурнем...

— Тут все всім відомо, — відповіла вона для пояснення.

— Тобто всім?!

— Ба, парижани, які з'являються в цьому будинку, вам не здається, що це змушує людей говорити? Проте це зміна Фраше, колишніх власників... Трохи молодості, це освіжає.

Я знову знизав плечима: ця дівчина була першою людиною, яку я тут зустрів. Так от, сільські плітки, я навіть не думав про це.

— Скільки тобі років ?

— Сімнадцять.

Я рефлекторно збрехав, напевно, тому що вважав її гарненькою. Це була дурість, звичайно. Чи мені п'ятнадцять, чи сімнадцять, яка різниця? Для неї це було те саме: я був дитиною.

Я хотів, щоб дорога тривала три дні, але через три хвилини ми були вдома. Трохи різко вона зупинила фургон і, нічого не кажучи, повернулася до мене. Через кілька секунд я нарешті впав і відчинив двері.

— Я збираюся знайти свого батька.

Вийшов тато, підписав накладну. Тоді ми допомогли дівчині винести пакунки з машини. Вони важили тонну. Тато подякував, вона злегка кивнула («нема за що»).

Вона повернулася в машину, потім поїхала.

Ми з татом несли коробки в хату. Софі була в захваті. Нарешті – нарешті! – надійшло її замовлення.

Не було чого хвилюватися: підковдра, дві тумбочки, торшер... Але побачити ту дівчину – диво.

Я тільки подумав, що навіть не знаю імені цього дива...

Понеділок, 17 липня 2017

10:41

Сонячна погода

Сьогодні вранці приїхали працівники: в будинку суцільне пекло. О восьмій годині мене розбудили кувалди!! Я думав, що небо впало мені на голову.

Наснилася дівчина-поштарка. Я хотів, щоб сон мав продовження, і зрозумівши, що пізно, проклинав новоприбулих. Подробиць не пам'ятаю, але я почувався там щасливим, як давно зі мною такого не було.

Я бажаю, щоб день ніколи не мав такий паскудний початок.

У поганому настрої я спустився вниз поспідати. На кухні вся сім'я була в чудовій формі, незважаючи на шум інструментів, що чувся в сусідній кімнаті. Тато безтурботно пошкрябував гітару в пошуках нових акордів (навіть не знаю, як він чув, що грає). Софі возилася з мобільним телефоном – робота, напевно: вона журналістка-фрілансерка, пише статті з психології («Вміст сумочки розкриває ваше підсвідоме», «Викриття самозакоханого збоченця: інструкція із застосування», «Як вижити у сімейний відпочинок», т.п.). Жанна купала ляльку Мадлен у своєму гарячому шоколаді з проникливим виглядом, та була ніби глухою до навколишнього галасу. Ця дитина останнім часом була дуже дивною; я більше не можу з нею спілкуватися. Очевидно, що між нами десять років різниці.

І що!?! У Парижі ми спілкувалися тисячею й одним способом. У Парижі я був її старшим братом. Тепер вона на мене навіть не зважає... Жанна ніколи не була балакуча: вона стримана, обережна, чуйна дівчинка. Але в цілому вона весела, врівноважена. Іноді, звичайно, вона дується, їй сняться кошмари, істерики, як і у всіх дітей її віку. Але з того часу, як ми тут, її настрої був просто американськими гірками: на мить вона посміхається так сильно, що можна подумати, що вона під дією наркотиків, в інший час вона бліда, наче була на порозі смерті. Вона шепоче собі, розпростерта в кутку, або ж метушиться всюди, як істерична блоха. Насправді я її більше не впізнаю. Тато й Софі, здається, нічого не помічають: це найстрашніше. Адже кажуть, що чоботяри завжди найгірше взуті... Може, моя мачуха-психолог у житті некомпетентна? Не може помітити відхилення у поведінці власної, хоч і нерідної, доньки?

Пишучи ці рядки, я спостерігаю за садом через вікно своєї спальні. У пакетах також був батут. Батут встановлений прямо під моїм вікном, і Жанна стрибає на ньому вже більше як годину. Робітники захопили вітальню, вона більше не може ковзати; тому вона стрибає. Мене це напружує. Безсумнівно, вона в безпеці, але я боюся, що вона заподіє собі шкоду. Не знаю чому, тут я передбачаю лише катастрофи. Я впевнений, що Софі спостерігає за нею – Софі є «супертурботливою», якщо цитувати журнали, у яких вона працює. Але все одно я хвилююся: у цьому домі її спостережливість здається нульовою, вона не бачить ні того, що Жанна стала дивною, ні того, що з цим будинком щось негаразд – і коли я кажу, що щось негаразд, я не маю на увазі катастрофічне оздоблення!

Я звучу трохи злісно, але це лише так здається: моя мачуха завжди ставилася до мене добре. Коли мама померла, мені було шість років. Звичайно, це було жахливо – я колись до цього повернуся. Мій батько зустрів Софі через кілька років, я точно не знаю, за яких обставин. У всякому разі, коли він познайомив її зі мною, мені було дев'ять років: це було навесні, в мій день народження. У нас була вечірка, і Софі була там, з'явившись нізвідки в рожевій сукні з квіточками. Очевидно, тато не сказав мені «я представляю тобі свою кохану», тим більше «це твоя нова мама». Але я відчував, що з нею це не так, як з іншими жінками; не так, як з його старими друзями, його колегами з музичної школи чи старими друзями моєї мами. Сьогодні я знаю, що на той час Софі вже була вагітна. Це було швидко... У мого батька, звичайно, є пом'якшувальні обставини: він втратив дружину так несподівано, і в такій ситуації, виховує на самоті маленьку дитину, у якої є купа запитань без відповідей, недостатньо грошей у банку, щоб все владнати правильно...

Все-таки це було швидко.

Я маю на увазі те, що я люблю Софі. Софі теж мене любить, безперечно. Це не моя мати, але вона взяла цю роль, і я погодився, щоб вона взяла її, з відкритим серцем. Однак Жанна – її дочка. Її справжня дочка, її біологічна дочка. Якби Софі довелося вибирати між Жанною і мною, вона вибрала б Жанну.

(Гей, я не маю на увазі цей старий фільм, назва якого стала священним виразом, щоб викликати моральну дилему – "Вибір Софі"⁷.)

Я не знаю, чому я думаю про це. Я ніколи раніше не думав про такі речі.

Я думаю про це так, ніби ми в небезпеці, ніби щось жахливе має статися (знову). Ніби я збирався знову втратити тих, хто найважливіший...

Я божеволію, це точно. Мабуть, спека.

Піду но я, покатаюся на велосипеді.

Вівторок, 18 липня 2017

20:44

Захід сонця

Я не писав раніше, тому що цілий день їздив. Я був настільки виснажений, що наприкінці дистанції впав на ліжку, як марафонець, але кресетки на грилі за вечерею трохи підбадьорили мене.

Сьогодні я повернувся до "Храму мая".

Я крутив педалі та вдосталь пітнів, як і попереднього разу. У ці дні стає все спекотніше. У нас складається враження, що ми живемо у величезному фені, схожому на божевільну принцесу з "Космічних яєць".⁸

Мені було важко знайти дорогу, і спочатку я заблукав: виявив інші місця, в тому числі річку. Я хотів у ній поплавати, але не міг зупинитися. Я подумав: «у тебе є місця, ми тут не для того, щоб купатися». Це було трохи безглуздо, але я такий хлопець, який думає безглуздо. За словами Попа, це частина мого шарму.

Нарешті я знайшов галявину, яку перетнув якраз перед тим, як покинути велосипед і лягти в мох, щоб перевести подих.

Поступово я почав впізнавати пейзаж.

Той камінь там.

Цей покручений корінь, через який я мало не спіткнувся.

Через деякий час я знову кинув велосипед, трохи вище, ніж минулого дня. Дарма що камінці все ще були в полотняній сумці, важіли в моїй руці, я бачив, як блищать білі камінці, які я поклав по дорозі вперше: їхній образ не зникав у мені, ніби я і є той Хлопчик-мізинчик з казок. Мені більше не потрібно було їх розкидати: я запам'ятав це місце. Треба сказати, що у мене непогане орієнтування та хороша зорова пам'ять. Так, від камінчика до камінчика, я знайшов будинок у руїнах.

Він був ще зеленішим, ніж я пам'ятав, глибшим, дивнішим. Це безглуздо, я знаю: неможливо, щоб рослинність змінилася за кілька днів. Але таке враження.

Я дістав свій смартфон; він фокусувався не краще ніж попереднього разу. Я зробив багато фотографій. Я навіть зробив відео, повний звіт, тому що я думав про Попа: я хотів показати йому, що я теж, у своїй глибинці, можу розважатися – і навіть оригінальніше, ніж він, фліртує з подругами його двоюрідної сестри в раю, на пляжі, як і будь-який звичайний підліток.

Цей будинок у руїнах змушує мене відчувати себе на краю світу. Коли я там, я відчуваю, що ступаю на заборонену територію, порушую закон; але не людський закон, скоріше закон... не знаю... примарний? У всякому разі, я так люблю думати про це. Мені, мабуть, подобається романтизувати реальність, вкладати в неї таємницю. Мені це завжди подобалося, це моя родзинка. Але відколи ми тут, це вже не те саме. Раніше я був схильний прикрашати дійсність. Тепер я її чорню. Це не добровільно, це те, чим мене надихають місця: Будинок під соснами, ліс, храм мая... Навіть на сонці все здається мені загрозовим.

Якби хтось читав ці сторінки, він подумав би, що я хочу бути цікавим. Або, що ще гірше, я обманюю себе, намагаюся поставити «дивне» там, де тільки нудьга. І я б це зрозумів. Це я теж собі кажу...

Крім того.

Там я побачив когось.

(Або думав, що побачив!?)

Я побував у всіх руїнах, які не відкрили мені нічого більше, ніж минулого разу – крім, справді, закутка, який слугував туалетом, висушеної какашки та забруднених серветок, – але, коли я збирався вийти з будівлі, я помітив силует, що стрімко промайнув там, де не було

даху. Моє серце підскочило в моїх грудях, і я зупинився на місці. Я крикнув: «Є хтось?» Мені не відповіли. Коли мені вдалося змусити себе знову поворухнутися, я подався вперед і повторив свій заклик: я спробував кричати голосніше, але мій голос був приглушений, ніби його проковтнув ліс. Потім я подумав про цей знаменитий кошмар, про тісну коробку, і подумав, що зараз впаду. Кричав втретє – нічого. У горлі зі страху зв'язалося, я знову обійшов руїни: даремно. Може, привиділося... А може, хтось саме прийшов справити потребу. Хтось, кому було б соромно, хто був би здивований бути не самотнім та втік би так швидко, що п'ятки блищали б.

У всякому разі, це те, що я сказав собі, щоб заспокоїтися.

Звичайно, це був турист. Просто турист.

Оскільки мені нема з ким поговорити, я, мабуть, у маренні. Самотності, справжньої, я не знаю. Я висміював цей блокнот, але, на щастя, він тут, зрештою. Я хвилююся за Жанну, але відколи ми приїхали сюди, я теж розмовляю сам із собою. Важливо, не так часто... але все ж. Цікаво, чи це початок божевілля? Я не хочу, щоб заняття відновлювалися, в новому закладі, де все доведеться переробляти, але, можливо, шкільний ритм мені піде на користь. Можливо, я перестану турбуватися про абсурдні причини, бачити всюди зло, вважати свою сестру дивною, а наш дім моторошним.

Попереду ще більше як місяць. Літо ніколи не здавалося мені таким довгим, я, який так любив літо... А воно триває...

Цілу вічність.

Середа, 19 липня 2017

04:22

Безсоння

Жанна почала знову, рівно о третій годині. Цього разу я прийшов першим. Минулої ночі мій батько та Софі, я думаю, випили занадто багато. Я знаю, що з ними час від часу трапляється, мені не чотири з половиною. Може, вони пригнічені, бачачи безлад у вітальні? Що стосується мене, то я дуже радий, що ця жахлива кімната є недоступною певний час, це дає моєму мозку відпустку. У всякому разі, моя сестра кричала, як одержима. Але коли я увімкнув світло, вона раптом замовкла.

Вона не була на своєму ліжку, як попередні рази: вона лежала на підлозі, обличчям вниз. Здавалося, що вона мертва, від цього зображення в мене холонула кров.

— Дитино, що ти в біса робиш?!

Звичайно, вона не відповіла. Страшно було бачити її такою, лежачою на дерев'яній підлозі, з притиснутими до дерева вухами та широко розплющеними очима – скляними, темними, порожніми. Я підійшов і силою її випрямив. Не треба було, я чув, що сновидів ніколи не можна грубо будити. Але тоді я про це не думав, вона мене надто налякала.

Нарешті вона встала й сіла.

— Жанно, що ти робиш?

Вона глянула на мене. Її очі знову стають її очима – величезні та сині, вони були повні сліз.

— Вона хотіла, щоб я її вислухала, — прошепотіла вона, її підборіддя тремтіло.

— Але хто? Про кого ти говориш?

— Полін...

Я зупинився, щоб пошукати в пам'яті, але, коли нічого не спало на думку, я тихо запитав:

— Хто така Полін, Крихітко?

— Моя подруга.

Я не пам'ятав Полін у Бельвілі. Я не всіх дітей знав з дитсадка, але в будь-якому випадку це ім'я мені нічого не говорило.

— Твоя подруга? Але звідки вона?

Жанна закрилася, німа. Тоді я побачив, що вона тримає біля себе свою ляльку, свою вічну ляльку, обличчя якої гіперреалістичне, але тіло в бавовні. Моя тітка Агата подарувала її їй на два роки, і відтоді вона ніколи не випускала її з рук. Вона також називає її «Крихітка» – це наче її дитинка. Мабуть, я її надихнув, коли ще був її старшим братом...

У цю мить до спальні зайшла Софі з напівзаплющеними очима та розпатланим волоссям, напівсонна.

— Що відбувається?

— Їй приснився кошмар... Знову...

— О, — прошепотіла моя мачуха. — Дякую, Мало. Повертайся в ліжко. Мені шкода.

Я мудро послухався, але не зміг знову заснути. Я крутився, крутився, крутився, а потім перестав намагатися заснути. Раптова ідея, і от, я тепер пишу.

Пишу, інакше буду плакати. Або бити ногами стіни.

У Парижі у мене теж були проблеми. Я маю на увазі, що в середній школі були лохи. А ще були напади, іноді мені було страшно: в метро, на вокзалах, у торгових центрах, коли в одному місці забагато людей. Але це було не те саме. Тут терористична атака здається дуже малоймовірною, а шкільні лохи далеко, розкидані по всій Франції в цей літній період. У будь-якому випадку я ніколи їх більше не побачу.

Цей страх інший. У певному сенсі це гірше, бо здається безпідставним. Що може статися зі мною в середині нічого? Найбільший ризик тут – лісова пожежа.

Там зараз пожежа?

Ні.

Чому ж тоді я так боюся?

Можливо, тому, що я гортав скетчбук Жанни – величезну яскраво-рожеву річ розміром із телефонну книгу. У ньому простежується «мистецька» еволюція моєї сестри, починаючи з її раннього дитинства. Спочатку були різноколірні завивки, розпливчасті погано замкнуті кола, емальовані мазки блискучої фарби. Потім наклейки фігурки з дуже маленькими головами та дуже великими руками. Кілька сторінок пізніше ми знаходимо протилежних, гідроцефалічних істот з крихітними пальчиками. Далі квадратні будинки, густі дерева, кращі кольори. Сонця. Машини теж – Жанна дуже любить транспорт, вона постійно каже, що коли виросте, буде водити вантажівки. Неминуче замки та принцеси.

А потім... ми прийшли сюди.

Трансформація настільки очевидна, що аж жахає. Естетично, по-перше, є регрес. Персонажі більше не виглядають як персонажі, а як тіні.

Середа, 19 липня 2017

10:42

Час змін

Раніше на кухні тато пив каву. Я присів перед ним, упершись руками в стегна, намагаючись прийняти «дорослу» позицію.

— У нас проблема, чи не так?

Він підняв одне око, обведене чорним колом. Він виглядав справді побитим.

— Що?

— Ви чули про Полін?

— Ой...

— Що, ой? Вона давно про це говорила?

Мій тато знизав плечима.

— Не знаю... Може, тиждень...

Його байдужість мене розлютила. Я гучно висунув стілець, щоб сісти навпроти нього.

— У неї є подруга з таким ім'ям? Полін?

— Не те щоб я знаю. Софі теж, для неї це ім'я нічого не означає.

— І це вас не хвилює більше?

Він зробив ковток кави. На його чашці було написано «Найкращий тато». Вже починаю сумніватися! Він втомлено зітхнув.

— У твоєї сестри є уявна подруга... І що? У її віці я справді не бачу, що в цьому надзвичайного.

— О, добре? Вона в порядку.

Я був відверто іронізував, а батько розсердився, і собі, уїдливо.

— Що, Мало? Хочеш, ми відправимо її до психіатра?

— Я цього не казав. Але, можливо, це все одна ідея. Я маю на увазі, щоб відвести її до лікаря... Ти останнім часом дивився її малюнки? А варто було.

Він допив каву, підвівся, поставив кухоль у раковину.

— Твоя сестра почувається дуже добре. Її просто турбує переїзд.

Хотілося б у це вірити, але не вірю. Я знаю Жанну відтоді, як вона була на землі. Коли вона народилася, мені було майже десять років, а мама була ще поруч – біля мого серця. Не те щоб вона пішла: вона все ще є, вона завжди буде. Але з часом її образ зник, а з ним і мій біль. Не знаю, добре це чи погано... Це так. Коли з'явилася моя сестра, мені було важко її прийняти. Тоді я не формулював речі так чітко, я був занадто молодим. Але ця дитина, така нова і така жива, була як образа для моєї померлої матері. Така собі... провокація.

Це нерозумно, я знаю. Егоїст і все.

І тоді, звичайно, я полюбив її. Обоював її. Треба сказати, з її милим обличчям! Навіть Волдеморт закохався б. Сьогодні я щасливий, що тато перебудував своє життя, щасливий, що в ньому є Софі та Жанна. Однак не все так просто. Я злий на тата: я теж засмучений переїздом... Але, здається, нікого це не хвилює.

Я вважаю, що цей будинок, з причин, які я не можу пояснити, пробуджує пам'ять про мою матір. Вицвілі спогади набувають кольору, таргани в моїй голові повертаються в дію.

Тому в таких випадках я хапаю свій скейтборд.

Коли мама купила мені мій перший скейтборд, мені було всього чотири роки. Дошка була крихтіна, схожа на іграшку; але на мені був величезний шолом, величезні налокітники, величезні наколінники. «Тепер, — сказала вона тоді, — ти можеш впасти. Але ти завжди зможеш піднятися».

Я йду відомою дорогою, без захисту, оскільки я великий, оскільки вона покинула мене, так, без попередження.

Побачимо, чи піднімуся.

Субота, 22 липня 2017

20:42

Сутінки

Я сидів на сходах будинку з коміксами на колінах, які насправді не читав, не маючи сил зосередитися. Я думав про малюнки Жанни, про храм мая, і тоді мені стало дуже моторошно.

Близько полудня приїхала дівчина з пошти – раптом я благословив мачуху і її покупки в інтернеті.

— Привіт, Мало!

— Привіт...

Вона підняла руку, щоб поставити п'ять.

— Я – Лілі.

Я лягнув їй в долоні. Нарешті я дізнався її ім'я, і це був світ, який відкрився для мене.

— Привіт, Лілі.

Вона, як і минулого разу, дразливо посміхалася. Софі, яка бачила з вікна фургон, кинулася в сад. Вона підписала накладну, забрала посилку. Вона увійшла в будинок, абсолютно задоволена, коробка довжиною з витягнуту руку, як гігантський подарунок. Лілі прослідкувала за нею очима, трохи весело, а потім подивилася на мене.

— Вона супер молода, твоя мама, чи не так?

Я знизав плечима.

— Моя мати померла. Це моя мачуха, Софі.

Лілі зблідла.

— Вибач.

— Нічого. І, до того ж це було дуже давно.

Здавалося, вона на мить подумала, а потім запропонувала:

— Я закінчила роботу. Хочеш на пікнік?

Я залишився здивований. Як дитина, я відповів:

— Мушу запитати.

Вона притулилася до фургона, закурила.

— Ну, запитуй.

Лілі повела мене на берег річки, ту, яку я випадково виявив, коли повертався, щоб відвідати храм мая.

У кузові поштового автомобіля вона тримала хліб, сир, диню, полуницю та червоне вино. Вона вийняла харчі, а потім розклала їх, дещо хаотично, на картатій ковдрі, яку розстелила там, на траві та гальці. На мій здивований погляд вона пояснила мені:

— Субота – базарний день. Коли я розношу пошту, люди часто дарують мені речі. А оскільки після мого туру я на вихідних...

Я посміхнувся.

— Тобі дають хабарі...

— Точно!

Я сів на ковдру, але не вона – ще ні. Вона обмахала обличчя рукою.

— Я вмираю від спеки.

З цими словами вона пішла за машину.

Я відкинувся назад, моя худа шия ледь не зламалася, поки я намагався побачити, що вона задумала. Я нічого не бачив, але вона повернулася перевдягнена. Замість джинсів і темно-синьої сорочки-поло вона одягла крихітні червоні махрові шорти та білу безрукавку з написом «Літо наближається». Її волосся було зібрано в пучок, а щоки були рожевими.

Вона розгорнула їжу, подала мені вина, ніби нічого не сталося, а потім підняла свій келих.

— За наше здоров'я, Мало.

Ми пригубили келихи.

Вона пила, я пив. Річка з чистим шумом видала несподівану прохолоду. Я думав про маму. Як тільки вона побачила воду, вона мусила пірнути в неї; незалежно від місця чи пори року, озера, океану, річки, літа, зими, вона ніколи не йшла у подорож без купальника. Вона сказала, Я пам'ятаю, вона сказала: «Я як лабрадор. Якщо є вода, я стрибаю у воду!». Бувало, коли вона виходила, губи синіли, і це мене лякало.

Готуючи бутерброди, Лілі спостерігала за мною краєм ока.

— Мій бідний, тобі справді огидно бути тут.

Я схаменувся і збунтувався.

— Ні в якому разі! Я надзвичайно щасливий бути тут! Дякую, до речі — додав я, показуючи на їжу.

— Ні, я це знаю, — засміялася вона. — Не тут, зі мною... Тобто, в цьому селі. Ось чому я тебе запросила, ти трохи сумуєш.

Вона сказала це без злоби, можливо, навіть з ніжністю. Я знизав плечима.

— Я – міський хлопчина. Красиво, по-домашньому. Дійсно. Але я не можу вдіяти, мене це пригнічує.

— Що ти тоді робиш? Що підбадьорює тебе?

Я зробив ще один ковток вина. Це був не перший раз, коли я його пив, але це було дуже міцним. У мене аж голова пішла обертом. Чесно кажучи, було дуже приємно.

— Я досліджую.

— Що це значить?

— У мене не так багато справ, тому я кручу педалі. Ходжу, оглядаю околиці... У лісі, наприклад, знайшов будинок у руїнах.

Вона посміхнулася мені зі знанням справи.

— Замок? Ми всі тут так це називаємо.

— О, справді?

— Так, діти десятиліттями використовували його як штаб, і я, і мої батьки до мене...

Більшість підлітків хоч раз сиділи там. Сьогодні трохи менше, адже були історії з наркотиками. Я маю на увазі важкі наркотики, голки, наркомани та все інше. Так копи пильнують, і батьки також.

Я подумав про фігуру, яку, здається, побачив там днями. Можливо, так і було: наркоман. Ця ідея заморозила мені кров, бо я згадав про людей, яких іноді зустрічав у моєму районі, в Парижі, блідих і рахітичних, готових перерізати тобі горло за п'ять євро, якщо їх надто бракує.

— У будь-якому разі, — додав я, — це дивовижне місце. Я злякався, коли натрапив на нього. І та люстра!

Її великі зелені очі розширилися, ніби вона відчувала ностальгію.

— Ах так, люстра! Так моторошно, га?

Я кивнув.

— Я там давно не була. Але три-чотири роки тому я ще курила там джойнт.

Нарешті я наважився поставити їй запитання:

— Скільки тобі років?

— Двадцять один.

З цими словами вона подала мені бутерброд.

— Пармська шинка, овечий сир. Ти мені за це спасибі скажеш.

— Спасибі.

Я відкусив: було смачно. Свіжий, солоний, солодкий, жувальний. Коли я зробив їй комплімент, вона посміхнулася.

— Є в області й хороші сторони... Ось побачиш!

Деякий час ми мовчки жували, дивлячись на річку. Якщо чесно, це було гарно. Заспокійлива, майже чарівна. Я б не здивувався, побачивши ельфів і піксі, що вилазять із заростей.

— Кому цей будинок належав? — запитав я нарешті. — Я маю на увазі Замок?

Лілі проковтнула шматок, перш ніж відповісти.

— Точно ніхто не знає. За словами старожилів села, воно було заселене ще на початку ХХ століття. А потім, після війни... Війни 1914-18 років, здається.

— Люди раптом зникли?

— Скажімо так, ми насправді не знаємо, що з ними сталося. Сьогодні всі мертві. Так добре... Мені, чесно кажучи, байдуже. Відтоді так багато сталося...

— Наркотики?

Вона знизала плечима.

— Серед інших. Ми любили туди ходити, але Замок ніколи не мав доброї репутації.

З примхи, інстинктивно, я продовжив:

— А «Ппродо

», це ім'я для вас щось означає?

Її обличчя раптом зблідло.

— Що!?! — запитала вона майже агресивно.

Здавалося, я щойно дав їй ляпаса. Я зробив ковток вина, щоб полегшити дискомфорт, але це не спрацювало. Лілі здавалася настільки засмученою, що я не знав, чи мені продовжувати, чи змінити тему простим «забудь». Але її ставлення мене збентежило, а я за своєю природою допитливий.

— Це моя молодша сестра, — пояснив я. — Відколи ми приїхали сюди, вона говорила про «Полін». Оскільки ми не знайомі з Полін, це незрозуміло, і мене це хвилює.

Лілі не відповіла. Вона допила свій бездонний келих вина, налила ще один. Я не знав, як реагувати, що робити, щоб розслабити атмосферу. Я гірко пошкодував, що порушив цю тему, але як я міг передбачити таку реакцію? Я зітхнув.

— Мої батьки думають, що у неї є уявний друг через переїзд.

— Мабуть, твої батьки мають рацію.

З цими словами вона почала збирати речі, посуд, пластикові склянки, а потім закрила мішок зі сміттям, щоб викинути його у смітник. Я, попри інтерес, мусив перервати наш пікнік. Лілі провела мене додому, але в машині вона не сказала ні слова. З USB-ключем, підключеним до автомобільного радіо, вона ввімкнула музику (Daft Punk, дуже голосно), ніби щоб не дати мені запитати. Це добре спрацювало. Дійшовши до воріт, ми розійшлися з хмурих «бувай», від якого в роті залишився присмак металу.

Крізь вікно спальні я спостерігаю за ніччю. Ніч тут щось з чимось. Небо стає синім. Темно-синій, темно-фіолетовий, глибокий, як безодня. Жовтий місяць схожий на божевільне око, відкрите посеред нічого. А навколо, під триста шістьдесят градусів, зірки.

Коли я повернувся додому після цього надто короткого обіду, Софі працювала за комп'ютером на кухні. Батько у вітальні балакав з робітниками. На мене ніхто не звертав уваги.

Цілком пригнічений, я піднявся нагору до своєї кімнати, збираючись зачинитися там, як самопроголошений каторжник. Проходячи повз, я побачив у себе Жанну, яка сиділа на підлозі, а поруч з нею лялька. Я зупинився, щоб подивитися на неї. Світло навколо неї запалювало її світле волосся, а пил, що ширяв у просторі, був рожевим, як частинки солодкої вати. Моя сестра грала в доктора Мабула⁹, зовсім одна. Це було не вперше, вона любить цю

гру, але так виглядало, ніби вона з кимось розмовляє тихим голосом. Вона посміхалася. Очевидно, весело. Я стояв у дверях, заінтригований. Жанна сказала:

— Твоя черга, вперед!

У мені щось завмерло, живіт перетворився на мармурову брилу. Я просунувся ще трохи вперед, повільно, навшпиньки. Моя сестра сиділа трохи далі від ігрової дошки... але я побачив, як червоний ніс «пацієнта» світився.

Я почув "бззз".

Я побачив, як світиться червоний ніс, почув «бззз» – наче хтось торкнувся чутливих оболонки картонного пацієнта.

Жанна почала сміятися, кришталевим сміхом.

— Ти справді невдаха! Ти взяла плоскогубці? Де вони, на землі?

Я погано бачив. Я був паралізований, не міг зробити більше кроку до неї. Світло здавалося мені все більш золотистим, цукрова вата все густішою. Я намагався ковтнути слину, але не міг, ніби кілограм цукрової пудри застряг мені в стравоході.

— Моя черга, — сказала Жанна, підходячи до стійки з грою. — Я виграю, точно. Ти справді така дурна!

Вправною рукою, з усмішкою на обличчі, моя сестра почала операцію. Їй це вдалося: не було світла, не було «бззз». А у мене був шок.

Уявні друзі, наскільки я знаю, не реагують з електрикою.

Неділя, 23 липня 2017 року

23:17

Темрява

Минулої ночі я не спав. Зовсім. Образ червоного носа закарбувався на моїй сітківці, шойно я заплющив очі.

Я завжди ненавидів цю гру – Доктор Мабула. Я незграбний іпохондрик.

Що тоді сталося?!

Тут щось сталося. Я не можу це пояснити, я не медіум, я ніколи не вірив у надприродне. Проте я знаю: у цьому будинку чи навколо нього сталося щось серйозне. Я швидко пошукав в Інтернеті – Будинок під соснами, Полін, Кабріер (найближче село). Я не міг знайти нічого вартого. Новина тут, пожежа там, але жодне з ключових слів не дало правильного результату. Драми, звичайно, є завжди, всюди. Але нічого достатньо сильного, досить екстраординарного, щоб пояснити те, що я відчував після нашого прибуття. Нічого, що пояснює дивну поведінку моєї сестри, я впевнений, що це її спосіб сказати: «Я теж це відчуваю».

Минуле, сьогоднішня та майбутнє так чи інакше сходяться, як цей будинок, повний розбіжностей – затишна вітальня, ультрасучасна батьківська кімната, перевантажене горище, американський льох.

Я не вірю в Бога, я не вірю в привидів. З іншого боку, мені подобається ідея, що існують паралельні виміри, альтернативні світи. Світ, у якому мама ніколи не була моєю, а чужою. Світ, у якому вона все ще жива й цілком щаслива. Світ, де вона відома актриса, успішна юристка, агентка з нерухомості, лікарка чи вчителька.

Чому б і ні?

Я постійно думаю про реакцію Лілі, її бліде обличчя, коли я запитав про Полін. Я стаю параноїком, скрізь бачу знаки, невидимі мости, сполучення. Отже, я перечитав вірш Бодлера «Відповідності», який так сильно вразив мене, коли ми вивчали «Квіти зла» минулого року.

«Природа — храм живий, де зронюють колони

Бентежні стогони і неясні слова.

Там символів ліси густі, немов трава,

Крізь них людина йде і в них людина тоне...» (переклад Д. Павличка)

Ліси символів... Саме таке враження. Мого найкращого друга звать Пол, першу дівчину, яку я тут зустрічаю, звать Лілі, мою маму звали Ліна – добре, Мелінда, але це було зменшувальне слово, яке всі використовували.

Павло-Лілі-Ліна-Полін.

Я знаю, що це безглуздо, що за збігом обставин можна говорити все і вся. Мабуть, я шукаю сенсу, коли здається, що нічого вже немає.

Рано вдень я зголосився обрізати задню частину «майна». У будинок було неможливо пройти через робітників і, на раз, було не дуже жарко (двадцять сім градусів, сарказм). Мій батько мав зустріч у Німі, щоб зустрітися зі своїми майбутніми колегами за недільною чаркою. Я пішов би з ним погуляти містом, але Софі довелося попрацювати над чимось, щоб терміново повернутися, і вона благала мене стежити за Жанною. Тож довелося залишитися... Завдяки скейтбордингу (а тепер і велосипеду) я маю греко-римські литки. Мої руки, з іншого боку, набагато менш чудові: трохи скошування у високій траві не може зашкодити моїм м'язам – і ця мотивація не має жодного, **НІЯКОГО** спільного з дівчиною з пошти. Сьогодні вранці тато поставив намет позаду саду, розмістив плед, Ляльку та Маленького Поні, пляшки з водою та Пом'Поте¹⁰. Тоді він серйозно (щоб не сказати урочисто) пояснив мені, як працює електрокущоріз.

Після обіду та багатьох рекомендацій батько пішов. Софі зачинилася у своїй кімнаті, щоб попрацювати, Жанна влаштувалася в наметі, на безпечній відстані від кущоріза, із планшетом (знов співала «Все одно»), а я взяв до рук небезпечну машину. Цим було нелегко

поратися, але надзвичайно ефективно: було щось приємне в тому, щоб перетворити цю овочеву кучугуру на доглянутий сад. Я уявив, що ми там можемо посадити – помідори, полуницю, картоплю... На мить чистокровний Парижанин побачив себе фермером. Я був здивований, і... щасливий, і дуже пишався собою. Але після півтори години метання на сонці мене зморило. Я пішов до Жанни в тінь під наметом: вона заснула з лялькою на руках. Я вимкнув планшет і пішов у будинок взяти колу. При цьому я зустрів трьох робітників, які працювали у вітальні. Бригада була працююча: працювали цілий тиждень, навіть у Господній день. Стіна впала, і вони ставили металеві рейки, щоб встановити розсувні вікна в еркері.

— Хлопці, ви хочете чогось випити? Каву? Содової?

Вони звернулися до мене як один, вдячні.

— Пиво? — боязко спитав наймолодший, високий тхір із польським акцентом, білий від пилу від кінчиків пальців до лінії волосся.

Я підняв великий палець.

— Ми повинні мати це в запасі. Я подивлюся.

Я відкрив холодильник, схопив колу і три Хайнекени. Я посунув відкривачку в задню кишеню своїх шортів, тоді, по дві пляшки в кожній руці, я обслуговував усіх цих милих людей.

Тоді я вийшов у сад, щоб подивитися, чи не потрібно чогось сестрі, але Жанни в наметі вже не було. Вона зникла. Зараз не було причин для паніки... Все-таки я запанікував. І на великій ширині, щоб бігти в усіх напрямках, кричачи її ім'я.

Жанна сиділа по той бік хати, тихо, впершись дупою в землю, неподалік від льоуху, двері якого були відчинені навстіж, зяючи, як паща, посеред свіжоскошеної трави. Я відчув таке полегшення, коли знайшов її, що впав поруч із нею на коліна з підрізаними ногами.

— Гей, крихітко, що ти тут робиш?

Під час відвідування підвалу я подбав про те, щоб добре зачинити люк, витягнути засув. Я був у цьому абсолютно впевнений, оскільки це місце мене налякало. Як Жанна могла відкрити його сама? Ці двері важать тонну: мені самому було дуже важко їх підіймати. Стоячи на колінах біля сестри, у мене пересохло в горлі, а серце билосся, як барабан. Рівним голосом я запитав:

— Жанна, хто відкрив двері? Ти когось бачила?

Нічого не відповідаючи, вона подивилася на мене – ці прекрасні очі, напівпрозорі та бірюзові, дві середземноморські бухти. Вона здавалася абсолютно спокійною, мабуть, трохи занадто, її вічна лялька тісно притискалася до неї. Вона обіймала ляльку... і я побачив, що животик «Малюка» розколотий навпіл. Буквально розпоротий: з'явилася ватна начинка, біла і пухка, як попкорн.

— Блін, — випалив я. — Але що сталося?

— Це не має значення, — відповіла вона з дивною усмішкою та олімпійським спокоєм. — Йому потрібна була операція.

Я намагався зберігати спокій, але це було нелегко. Мої руки тремтіли, як в алкоголіка пізньої стадії.

— О, добре? Малюк захворів?

Жанна кивнула.

— Він потонув. Тому нам довелося відкрити йому легені. Вода вийшла, і тепер він врятований. Розумієш?

Я кивнув, не переконавшись. Тоді я помітив, що вона тримає щось у закритій правій руці.

— Що це?

Жанна не відповіла. Я нахилився до неї.

— Жанна, що там у тебе?

Вона розкрила руку, з'явився предмет.

Це була китиця, як та на розбитій люстрі в храмі мая. Велика кришталева китиця, блискуча й гостра, на її п'ятирічній долоні. У мене перехопило подих.

— Це скальпель, — пояснила вона мені, все ще спокійно. — Саме скальпель врятував Малюка під час операції. Інакше він був би мертвий.

Я відчув, що блідну. Слово «скальпель» у її вустах само по собі викликало тривогу. У моєї сестри завжди був великий словниковий запас для її віку, але все одно...

— Де ти це знайшла?

Цього разу вона не відповіла. Я схопив її за руку, занадто сильно.

— Жанна, я не жартую! Звідки воно взялося?! Хто тобі це подарував?

Я стиснув її руку і вирвав з них кулон. Озираючись назад, я шкодую про свій вчинок. Але я був сам не свій, теж налякався, тому що я більше не розумів, що відбувається. Коли я забрав у неї китицю, вона почала кричати. Пронизливі, істеричні крики; такі самі крики, як ті знамениті ночі – щоб убити наповал. Злякавшись її криків, я негайно повернув їй шматок кришталю. Вона стиснула його рукою та за секунду замовкла. Але дуже швидко прийшла Софі, повністю збентежена. Я бачив, як Жанна засунула китицю в кишеню своїх шортів, щоб сховати її.

— Що тут відбувається?

Софі підійшла, потім подивилася на нас по черзі. Обличчя Жанни було виснажене, очі почервоніли, губи тремтіли.

— Мало... Що ти з нею зробив?

Те, що моя мачуха звинуватила мене в тому, що я образив Жанну, було для мене нестерпним. Я люблю свою молодшу сестру понад усе. Я б убив за неї, я б помер за неї.

Проте я не міг заперечити очевидного: на її передпліччі були сліди від моїх пальців, жахливі, неприродні. Я хотів розплакатися, але промовчав:

— Вона зникла, я злякався. Льох був відкритий, я боявся, що вона впала... Вибачте... Вибачте.

І я втік, як боягуз.

Неділя, 23 липня 2017 року

01:22

Темрява (продовження)

Я біг, біг, біг, злочинець на волі.

Я перетинав сад, зигзагами між рослинами-монстрами, млявими соснами та фруктовими деревами. Побіг стежкою, штовхнув ворота. Посковзнувся в багнюці, впав, піднявся. Я крокував асфальтом відомчої дороги, знову і знову, поки не міг дихати.

Не знаю де, я зупинився, зігнувшись, руки на стегнах, ледве встигаючи перевести подих. Я впав на узбіччя і цього разу розплакався.

Я, Мало, жорстоко образив свою молодшу сестру. Я, який ніколи нікому не завдавав шкоди, ніколи нікого не вдарив – навіть двох-трьох дебілів, які ще недавно заслуговували б добрячих побоїв – я кричав на цю саму маленьку дівчинку, цю дивовижну дівчинку з обличчям ляльки, яка на мій п'ятнадцятий день народження зробила мені малюнок (на якому я з'являюся, сидючи на скейтборді, з сердечками та зірочками, розкиданими навколо) і написала на цукерковому фетрі: «З днем народження Мало, я тебе люблю ❤️».

Мені це набридло. Фактично, я закінчив тим, що мене вирвало.

Гонитва, сонце.

Страх. Сором.

Звісно, у мене є пом'якшувальні обставини: Жанна, явно, була не у своєму нормальному стані. Поки що мені вдалося переконати себе, що я галюциную. Що я неправильно побачив, неправильно почув, неправильно зрозумів. Що нас з сестрою просто штовхало це нове життя, і ми реагували на нього неадекватно, я – параноя, вона – незвичайність. Але ж хтось відкрив двері підвалу, чи не так? Хтось подарував цю китицю Жанні? І якою диявольською хитрістю чарівна маленька дівчинка прийшла до того, щоб випотрошити свою улюблену ляльку? Відверто кажучи, чим далі, тим більше я думаю про «Екзорциста». Отже, так, звичайно, Жанна мене налякала; це нічого не виправдує. Мені п'ятнадцять, їй п'ять! Замість того, щоб знущатися з неї, я мав піти на пошуки зловмисника, найправдоподібніше пояснення всього цього безладу.

Якщо так, то я весь в маму, а не в тата, як думав. Може, зло генетичне? Можливо, справа в X-хромосомі, а не в Y?

Скільки себе пам'ятаю, люди дивляться на мене і говорять моєму татові: «Неймовірно, ця дитина! Це твій точний образ!». Я вважаю, що в цьому є частка правди. Ми високі й худі, тато і я. Шатени, світла шкіра, очі чорні, мигдалевої форми. Відступне підборіддя, але рішуче чоло. А потім та сама родимка, під правим оком. Тато, щоб дражнити мене, називає її моєю «мушкою».¹¹

Моя мама була розкішною. Блондинка, завжди засмагла, з фальшивим виглядом Джейн Менсфілд. Я описую це так, тому що мені п'ятнадцять років, десять років заднім числом і три фотоальбоми. Але коли я був маленьким, «мама» була просто кулькою солодкості, солодкої та пухкої, зі смаком франціпана. У той час вона була королевою, яка пахла пирогами Королів.¹² А королем був я.

На узбіччі цієї дороги я плакав, посеред хитруна, і думав: може, все-таки я схожий на свою маму? Може, я створений для нечесності, зради?

Я, незграбний король зруйнованого королівства.

Мама загинула миттєво – кажуть, і я на це сподіваюся – в автокатастрофі, в білому БМВ, за кермом якого був її коханець, десь під Сен-Тропе.

Моя мати була актрисою, не дуже відомою, але все ж.

Померти на сцені.

Коханець був продюсером її останнього фільму. Хлопець викрутився, він був за кермом; кілька подряпин, зламана ключиця, синяк на оці. На місці загиблого була мама, яка добре носить своє ім'я. Іронія історії полягає в тому, що фільм вийшов у кінотеатри ледве

через рік: це була комедія, вона показала себе дуже добре, майже мільйон переглядів... Але мою маму, яка грала другорядну роль, вирізали під час монтажу.

Померти на сцені?

Померти ні за що.

Ліна Монестьє, ти знаєш?

Ні, звичайно.

Фільм, я його ніколи не дивився. Ніколи не дивитимуся. В чому справа? Це жахливо, але мене втішає тільки одне: критики були (теж) убивцями. Ріпка, коротше.

Одного разу тато сказав мені: «Вона фігурує в титрах, у подяках. Колектив віддає їй належне».

Подяка за що саме?

Згадка за що?

Можливо, вона любила цього хлопця... Я не знаю, і мені байдуже. У всякому разі, тато дізнався про смерть дружини одночасно з її невірністю. Це багато для однієї людини. Мені було шість років, я був трохи старшим за Жанну сьогодні. У шість років ти ще такий собі прототип, обрис людини. Ми тільки починаємо розшифровувати слова. Тож люди...

У мене розпливчастий спогад про похорон, ніби мій розум стер біль, нерозуміння та гнів, які я мав відчувати – які, я знаю, я відчував, і які іноді повертаються до мене надзвичайно жорстоким чином. Погода була дуже гарна, був розпал літа, липень, час, щоб не вмирати. На цвинтарі пахло свіжою травою, трояндами. Моя тітка Агата, мамина сестра, була в чорній сукні з фатиноюю обробкою, я думав, що вона схожа на Мадонну (моя мама любила Мадонну). Це майже все, що я пам'ятаю: яскраве сонце і тюль, що парила навколо засмаглих тітчиних ніг. Напевно, люди плакали, але я теж не пам'ятаю. Татова рука в моїй, от і все. Сцена з фільму – збільшена, урізана, вводить в оману.

А потім, неймовірно швидко, життя відновилося, ніби нічого не сталося. Через кілька тижнів було повернення до школи, прибуття в КП. Але Поп був там, чекав мене перед брамою нашої нової школи, «великої школи». Тато висадив мене в машині; він теж мав ходити до школи, музичної школи. Здалеку на нас споглядала мама Павла, одягнена як італійська актриса, в зелену сукню в горошок. Мати Пола була південною версією моєї. До речі, все ще є. Шатенка, але засмагла, очі такі саме. З марсельським акцентом.

Мабуть, тато знав, що зі мною сталося того літа. Але він не ставив жодних питань. Натомість він показав мені свій ранець, дурний темно-синій парусиновий ранець, укріплений коричневою шкірою.

— Я знаю, що ти будеш ревнувати, Мало, — прошепотів він таємничо-таємничим тоном. — Але цей шкільний портфель – чарівний шкільний портфель. Я не можу тобі сказати більше, але ти побачиш те, що побачиш.

Звичайно, нічого чарівного в цьому клятому шкільному портфелі не було.

Магією був тоді Поп.

Понеділок 24 липня 2017 року

09:46

Сонячна погода

Кожен у своїй кімнаті, ми з Жанною розділяємо спільну стіну.

Моя стіна пофарбована білою фарбою, її – старими рожевими метеликами.

Мені п'ятнадцять років, її п'ять років.

Моя мертва мати, її жива мати.

Полін між нами, десь. Нечисть.

Вчора ввечері я відчув вібрацію. Я не міг заснути й годинами крутився в ліжку. Це був пульс, тихий, але відчутний. Спершу я подумав, що насувається гроза, що дах скрипнув, що надворі якесь дерево впало. Але він знову завібрував, і з калатаючим серцем я увімкнув нічну лампу. Саме тоді я відчув, як стіна за мною прогинається. Я випростався, як стріла, зіскочив з ліжка й побіг назад через кімнату.

Перегородка між моєю спальнею та спальнею моєї сестри змінилася. З того місця, де я стояв, це було ледь помітно, але все одно дуже реально. Над узголів'ям була невеличкий горбок завбільшки з диню чи людський череп. Я ахнув, навіть не знаю, як мені вдалося дихати. Шишка знов і знов розбухала, ще більше деформує стіну, наче щось (чи хтось) хотіло вирватися зі стіни. Вібрація посилилася, тепер було чутно: це було щось на кшталт шипіння чи дзижчання, як у комахи, тільки набагато голосніше. А потім раптом «горб» втягнувся, і звук зник за частку секунди.

(Наснилося? Можливо.

Я божеволію? Може бути).

У всякому разі, я був настільки наляканий, що вибіг зі своєї кімнати й пішов провідати Жанну. Як я й очікував, вона теж не спала і, сидячи на своєму ліжку, дивилася на стіну, нашу стіну. Але цього разу вона не плакала, навіть не здавалася наляканою. Коли я тихо покликав її, вона одразу повернула до мене голову. Її погляд був ясним, обличчя мирним: вона була моєю молодшою сестрою, якою я її завжди знав. Вона жестом попросила мене підійти ближче, приклавши вказівний палець до губ.

Тихо.

На руках вона тримала Малюка, якому Софі зашила живіт під час мого бігу. Я помітив цю латанку під час зловісної вечері, про яку я не розповім вам. (Скажімо так, я ще раз спробував звернути увагу батьків на дивне ставлення Жанни, але це було наче мочитися під скрипку. Або гітару, якщо на те пішло: тато, здавалося, був надзвичайно напружений своєю новою посадою, тож думаю, що його зустріч із майбутніми колегами пройшла не так добре, як очікувалося). Щоб приховати операцію «з відкритими легенями», за дивними словами моєї сестри, Малюк був одягнений у маленький махровий комбінезон із зображенням сонечка – той, який я пам'ятаю дуже добре, тому що Жанна носила його відразу після народження, кілька тижнів. Є також фотографія нас двох, вона дуже маленька у своїх щасливих одягах, що трималася на згині рук десятирічного мене.

Я сів біля неї, але нічого не сказав. Я не знав, що сказати. Вона пригорнулася до мене, ласкава, захищаючи. Я побачив багрянний синяк на її передпліччі, і почуття провини роздирало мій живіт.

— Вибач за те, що було раніше, — нарешті прошепотів я. — Я не хотів зробити тобі боляче. Я злякався, от і все. Але мені дуже шкода.

— Я знаю. Мені теж було страшно. Раніше.

— Що змінилося?

— Тепер я її знаю. Це мій друг. Вона кумедна.

Я глянув на Жанну, ошелешений. На її устах замайоріла легка посмішка. Вона продовжувала:

— Знаєш, вона не зла. Вона просто хоче, щоб ми їй допомогли.

— Але чим ми їй допоможемо?

Я зовсім заплутався. Моя сестра відсторонилася, потім витягла кришталевий кабашон з-під подушки. Вона подала його мені. Я вагався, перш ніж схопити його, ошпарений її реакцією того дня. Але Жанна прошепотіла:

— Вона сказала, що тобі можна.

— Можна що?

Я все більше тривожився, але вона поклала кристал мені в долоню.

— Що ти можеш це отримати. Що ти будеш знати, що робити.

Я подивився на предмет у своїй руці, потім на Жанну. Її очі були блискучі, благальні; теж втомилася.

— Я обіцяла їй, Мало... Ти обіцяєш?

Вона здавалася такою впевненою в собі, такою зацікавленою, всупереч виснаженню, і я пообіцяв. Обіцяв що? Хороше питання. Але я пригорнув свою молодшу сестричку до себе і пообіцяв. Відчув, що більше нічого не почую: з полегшенням вона позіхнула, спала стоячи – ну, сидячи. Я поклав її, заснула. Я зберіг чарівність і повернувся до своєї кімнати.

Звичайно, я хотів би поговорити про все це з батьками, але я знаю, що це марно, принаймні на цей момент. Ви тільки подивіться, як ставиться мій батько кожного разу, коли я говорю про «проблеми» Жанни... Що ж до мачухи, то вона сприймає мене як безвідповідального мучителя. Бо хто, як не я, міг залишити двері підвалу відчиненими? Хто, як не я, міг випотрошити Малюка? Я навіть не намагався захищатися: який сенс? Моя сестра занадто мала, щоб розповідати, свідчити. Тато й Софі знають, що я злий, ностальгуючи за минулим життям і примхливий за своєю природою. Вони ніколи не повірять мені, ніколи не повірять нам – бо, в будь-якому випадку, це надто дивно.

Я, своєю чергою, тримаю китицю під подушкою. Я не знаю, що з цим робити, чи що про це думати. Я знаю, звідки цей предмет, але Жанна не могла піти в храм мая, це неможливо. Немає тридцяти шести пояснень: або вона знайшла в хаті, або їй хтось подарував.

Я хотів би поставити їй мільярд питань, але відчуваю, що вона не готова або не може на них відповісти. Ми повинні дати їй час. Жанна секретна навіть зі мною. Власне, з усіма. Пам'ятаю, якось у яслах вихователь сказав моєму татові, коли я був там: «Твоя мала дика!»

Як поставити діагноз «дикун» людині, коли вона ледве розмовляє? У той час прикметник мене дратував. Поки ми їхали додому, мій батько заперечив, що «дикун» – це не образа, коли його вимовляти співчутливо – що, мабуть, так і було.

— Просто вона чутливіша за інших, — пояснив він мені. — Це хороші новини, чи не так? У родині ми «інші». Чесно кажучи, Мало, мені лестить.

Він змусив мене посміхнутися: у глибині душі я з ним погоджувався. Мама-актриса з другої мертвої зони в неймовірних обставинах, батько-музикант, який грає вчителя, щоб прогодувати сім'ю, мачуха-журналістка, одержима вінтажним декором... Не кажучи вже про мене, кінофільського скейтбордиста біля своїх човників. Справжні болячки, словом, на межі карикатури – більше богемно, ніж буржуазно: у нас ніколи не було ні копійки. Але ця схильність Жанни сприймати непомітне існувала завжди. Вона розвивається у своєму світі, інсценує історії замість того, щоб розповідати їх. Вже зовсім юна вона судила про людей інстинктивно.

Наприклад, коли їй було три роки, вона не полюбила свого педіатра. Проте він був милий чоловік, дуже лагідний, з великими ясними очима та сріблястим волоссям. Я бачив це сам роками. Він мені сподобався, він дарував льодяники. Але Жанна вирішила, що більше не хоче його бачити. Вона не могла пояснити, але її впертість була настільки очевидною, що

Софі нарешті змінила лікаря. Через рік ми дізналися з преси, що відважний лікар убив свою дружину: роками він її отруював.

Не буває диму без вогню.

Вівторок, 25 липня 2017

22:45

Зоряна ніч

Полін.

Це ім'я переслідує мене зараз.

Докотився: у мене тепер є уявний друг.

Дуже круто.

Тому я не розповів татові та Софі нічого. Нікому нічого.

Розповісти що? Як?

Я відчуваю, як в мене їде дах.

Після свого критичного періоду Жанна, на відміну від мене, ніби знову стала собою. Я знаю, що вона продовжує шепотіти у своєму кутку та розмовляти з привидами, але на очі світу вона більше нічого не показує, нібито щоб захистити мою «місію» від поглядів дорослих. Більше не кричить вночі. Більше ніяких дивних малюнків. Вона старанно уникає згадок про Полін під час трапези та грає роль дівчини-з-картинки – батут тут, ліплення з глини там, лише іноді вона трохи млява. Як на марафоні, у спортивному розумінні цього терміну, вона передала факел мені.

Ось, Мале! Полін потрібна допомога. Вона сказала мені, я пообіцяв. А тепер, старший брате, приступай до цього.

Громіздкий, уявний друг.

Але я не знаю, як «розібратися» з цією історією, з цією обіцянкою, яку я навіть не розумію. Отже, поки що маую.

Цілими днями, з татом, із Софі, – я маую. Рейки фарбую в білий колір, коло еркера розфарбовую «бальний зал». Робітники вже пішли: добре працювали, вчасно закінчили ділянку, що вразило батька. Чудовий вид – це так. Однак у мене складається враження, що ми стали вразливіші, ніж раніше, ніби гігантська сауна оточила нас.

Цілий день мотаюся: потрібні шари й шари, щоб темне дерево нарешті зникло під фарбою.

Цілу ніч у мене в голові образи люстри. Вони постійно повертаються, як спалахи, переслідуючи мене, щойно мої очі закриваються. У мене таке відчуття, що я більше ніколи не зможу заснути; як усім відомо, відсутність сну зводить з розуму, це навіть перевірена техніка тортур. Коли я нарешті задрімаю, Жанна танцює уві сні на вощеній підлозі вітальні. Ця маленька лялька, така білява, така рум'яна, така витончена – а за нею темрява, моторошний ліс та зарослі дерев.

Прокидаюся, задихаюся, ніби невидима ріка намагалася мене втопити.

Мені потрібно знову побачити Лілі, так більше тривати не може. Лілі все знає, це очевидно. Чому вона не хоче про це говорити, залишається незрозумілим, але вона все знає.

Тож завтра я піду по неї. Кабрієр – це не Нью-Йорк: знайти її не складе труднощів.

Середа, 26 липня 2017 року

15:23

Перемінне небо

Вранці, поки ще не стало дуже спекотно, я сів на «дідівський» мопед й рушив на головну дорогу. Я дуже погано спав, але був у чудовій формі. Я не знаю, чи пояснювалося це диво важкою роботою, що зміцнювала моє тіло, чи хвилюванням від того, що я знову побачу Лілі, навіть якщо воно було змішане з побоюваннями, зважаючи на те, як ми провели час минулого разу.

Я їхав, їхав, їхав, їхав... Нарешті я побачив знак Кабрієр, в'їзд до села й несподівано швидко знайшов поштове відділення. Я притулив мопед до стіни, не завдаючи собі клопоту його прикріпити. З іншого боку, я подбав про те, щоб понюхати свої пахви – благословенний конкурсний дезодорант, який Софі знайшла для мене!

Раз, два, три, мужність!

Коли я зайшов, то спочатку подумав, що там нікого немає. Я прокашлявся, трохи голосно. Не отримавши відповіді, я почав сильніше кашляти. Через деякий час нарешті з'явилася сварлива дама років шістдесят з чимось у руці. Їй навіть не потрібно було відкривати рота, щоб я зрозумів: вона була буркотливою з ореолом піни помаранчевого волосся. Вона подивилася на мене, безперечно здивована цим незнайомим обличчям, а потім пробурмотіла:

— Ми закриваємося через п'ять хвилин.

Я глянув на годинник: була 11:15 ранку.

— Я шукаю Лілі.

— Лілі? Ба, вона десь вертиться, скоро прийде...

Мені знадобилася мить, щоб зрозуміти: у моїй культурі «вона десь вертиться» означає, що вона грає на знімальному майданчику. Тут це просто означало, що вона пішла в обхід.

— Ой, як ви думаєте, коли точно вона повернеться?

— Ми закриваємося через п'ять хвилин, я ж тобі сказала.

— Окей. Але ще ж день?

— Ми закриваємося через п'ять хвилин. І ми більше не відкриваємося.

— Ви знаєте, де вона живе? Будь ласка, мені дійсно потрібно з нею поговорити...

— Ми не розголошуємо таку інформацію. Така інформація є повністю конфіденційною.

Потім увійшов молодий чоловік, тримаючи під пахвою «Коліссімо». Йому, напевно, було близько 30 років, він мав каштанове волосся, укладене у гострі колючки, він носив джинси, кросівки «Стен Смітс» й чорну футболку «Строкс». Він виглядав абсолютно нормально, авжеж. Він усміхнувся мені, проходячи повз:

— Привіт!

Я кивнув, усміхаючись йому у відповідь.

— Як справи, Бріжит? — радісно кинувся він до Дами Буркотухи.

— Якби ти завжди не приходив в останню хвилину зі своїми клятими пакунками, було б краще. Давай вже.

— Але ви двоє закінчили? — запитав він, кинувши на мене зніяковілий погляд.

Бріжит – звичайно – знизала плечима.

— Немає чого закінчувати: він просто шукає Лілі.

Юнак підморгнув мені.

— Через пів години ви знайдете її в барі.

— О, справді? В якому барі?

Він розсміявся, ніби я сказав найсмійніший жарт року.

— Тут лише один бар, мій маленький друже. Тобі слід просто вийти!

Бріжит зиркнула на нього, наче він щойно довірив диктатору коди від ядерної бомби. Я подякував своєму рокеру-рятівнику, в той час як Бріжит схопила його пакунок, продовжуючи бурчати. Тоді я ввічливо пробурмотів «до побачення, мадам», але почув лише ще одне бурчання у відповідь.

Коли я виходив з пошти, у мене було шалене бажання розсміятися. Одне лише уявлення про Лілі та Бріжит як колег малювало мені напрочуд веселі сцени. Щоб згаяти час і знайти знаменитий бар, я вирішив прогулятися селищем. Тут було дуже гарно, із залишками галло-римської архітектури, красивою церквою, джерелом, деякими новими принадами для молодого покоління – дитячим майданчиком, спортивним майданчиком. Проте вони були безлюдні, ніби дитинство було вимазано з краєвиду. Були маленькі вулички, прямо посеред яких росла гліцинія, велична й пурпурова. Деякі з цих вуличок мали такі ж милі назви: вулиця Любові, вулиця Коханців... Знак? Далі я натрапив на будинок престарілих, і мені стало цікаво, чи живе там старий міс'є Фраше сьогодні... За всім тим полудень майже наступив, тож я вирішив піти до бару. Перше, що помітив – він називався «Сучасність», що, знову ж таки, дотепно. Всупереч усім очікуванням, мені подобалося це село: гарне та гостинне.

Я увійшов. Праворуч стояв настільний футбол. Ліворуч прилавок з лото та цигарками. Трохи далі барна стійка з нержавіючої сталі, до якої притулилися три дідугани. У центрі кілька бежевих порожніх столиків, з яких можна було помилуватися чеками від Французької лотереї, які засвідчували, що саме тут ви виграли сімсот двадцять чотири євро в Бінго або п'ятсот тринадцять євро на «ЄвроМільйон». Бармен натомість був не надто старий, ровесник мого батька чи трохи старше; підтягнутий, схожий на кінозірку Джорджа Клуні, дивовижний вигляд для власника бістро у такому загубленому кутку. Я мало не розвернувся геть, але коли він мені посміхнувся, я раптом відчув себе менш самотнім.

— Що я можу вам запропонувати?

— Кави. З цукром, будь ласка.

Він кивнув й повернувся до перколяторного кавника.¹³

— Сідайте, де хочете, місця не бракує.

Я сів за стіл обличчям до вхідних дверей. Я пив каву маленькими ковтками.

Прочитавши про всі суми, зароблені місцевими або туристами, я пошкодував, що не прихопив книжки. Я вже починав впадати у відчай, коли нарешті прийшла Лілі, робоча жилетка поверх темно-синьої сорочки-поло, вицвілі джинси, плетені босоніжки, високо зав'язаний хвіст. Побачивши мене, вона здивовано сіпнулася.

— Що ти тут робиш?

— Я хотів з тобою поговорити.

Вона злегка помахала зібраним у хвіст волоссям, потім кинула до бармена дуже фамільярно: «Як завжди!». Зрештою, вона сіла навпроти мене.

— Ти хотів зі мною поговорити чи хотів мене побачити?

Я відчув, як почервонів до вух.

— Трохи того, трохи іншого...

Вона дражливо посміхалася.

— Я за цілковиту чесність, Мало.

— Це добре: я також.

Вона не знала, наскільки я щирий. Бармен приніс їй свіжовичавлений апельсиновий сік із безліччю кубиків льоду та різноколірною смугастою зігнутою соломинкою в тон її нігтям. Ставлячи його на стіл, він погладив її потилицю під коричневим хвостиком. Я знайшов цей жест неймовірно дивним, майже непристойним. Але Лілі виглядала цілком

природно: вона навіть не здригнулася. На вигляд як Клуні чи ні, цей хлопець не міг бути її коханцем, він був принаймні вдвічі старший за неї! Вона відпила зі склянки фруктового соку, дивлячись на мене своїми очима, які були занадто великими, занадто зеленими, занадто всім. Я почав її трохи пізнавати: варто було почати, інакше їй набридне. Я намагався забути голлівудського вигляду власника й приступив до фактів.

— Моя молодша сестричка, ти ж знаєш про її історії та уявних друзів? Стає гірше. І я переживаю за неї.

Вона підняла брову, ідеально виголену з циркумфлексом.¹⁴

— Але все ж?

— Скажімо, я теж відчуваю дивні речі у цьому будинку. І після твоєї реакції, коли я згадав Полін, я подумав, що ти повинна щось знати.

Вона глянула на барну стійку, потім нахилилася до мене.

— Це довга історія. І потім, відверто кажучи, я мало що знаю. Насправді ніхто багато не знає.

— Але все ж?

Те, що я повторив її слова, кепкуючи з себе, трохи розслабило дівчину. Клуні приніс їй величезний бутерброд, розрізаний навпіл на порцеляновій тарілці з квітами з попередньої епохи, саме такі страви любить Софі.

— Паштет із солоними огірками. Хочеш? Я не дуже голодна.

Я кивнув. Вона взяла половину бутерброда й подала мені. Я відкусив, а потім став чекати, що вона вирішить. Вона здавалася мені такою гарною, що попри моє нетерпіння, я міг би чекати й тисячу років. Дівчина одним ковтком допила свій фруктовий сік, висмоктуючи вміст склянки до дна, з тихим булькотінням, яке це супроводжувало. Вслід за цим, вона схопила свою половину бутерброда та наказала:

— Ходім, це надто смачно. Ми будемо їсти надворі.

Біля джерела ми знайшли клаптик трави. Вочевидь, Лілі, як і Ліна, любить воду.

— Влітку 1987 року зникла дівчина-підліток. Її звали Полін. Полін Гардінер, їй було чотирнадцять. Схоже усі шукали її цілими днями, але так сталося, що на момент її зникнення погодні умови були жахливі: розігрався сильний шторм, були зсуви, повалені на дороги дерева... Одним словом, увесь цей безлад дуже ускладнював пошук.

— Але коли саме це було?

— 26 серпня. Тридцять років тому, плюс-мінус. Шторм тривав сорок вісім годин. Кажуть, це була повінь. Зрозуміло, не порівняти з тим, що було наступного року, але все ж.

— Наступного року?..

— Восени 1988 року... Нім був повністю затоплений, околиці теж. Подивишся, в Інтернеті є відео. Це було жахливо, одне з найстрашніших стихійних лих у регіоні. Були навіть смерті. Ти, мабуть, уже помітив: коли тут дощ, він не зупиняється.

Я перетравив інформацію й поклав свій шматок бутерброда собі на коліна. Я вже зовсім не відчував голоду. Малюнки Жанни стали перед моїми очима, цей вицвілий коричневий, що символізував зсуви; її розповіді про потонулих дітей; стіна, деформована невидимим черепом; наелектризоване тіло картонного пацієнта. Я здригнувся.

— Але ж ти ще навіть не народилася тоді, — нарешті заперечив я. — Чому тебе так розлютило, коли я про неї говорив? І потім, як ти знала, що це вона?! Я маю на увазі... У світі чимало Полін!

Вона відкусила бутерброд, повільно пережувала, а потім суворо відповіла, з напівповнимротом:

— Коли ставлять одразу 20 запитань, важко відповісти одразу.

Я хихикнув, нервовий рефлекс.

— Окей. Вибач. Якщо ти почнеш бурчати, як Бріжит, я закрию рот...

Лілі захлинулася від сміху й мало не вдавилася. Почервоніла, зі сльозами на очах, вона довго кашляла, доки отямилася. Я відчув полегшення: маневр Геймліха¹⁵ я знаю на папері, але не зміг би реалізувати його на практиці.

— Ти зустрічав Бріжит?! Я обоооооожною це.

Вона здавалася досить серйозною щодо останнього пункту, але я не став коментувати. Вона дістала маленьку пляшечку води зі свого синього шкіряного наплічника й зробила ковток. Коли її кашель ушух, вона сказала:

— Я знала, що твоя Полін була саме тією Полін, тому що вона жила у твоєму домі. Я зблід.

— Що? Я думав, Фраше володіли ним з кінця сімдесятих?

— Річ у тому, що Полін була донькою служниці.

Добре. Добре, хвилинку. Враховуючи моїх батьків, які вважали себе каштелянами¹⁶, вітальню та кімнати для старших, у мене склалося враження, що я переїхав до Абатства Даунтон.

— Насправді, мій батько тоді був жандармом.¹⁷

— А більше ні?

— Ні, і це частково через Полін.

Я нахмурився: я не розумів, про що вона мені каже.

— Він був дуже молодим, тільки починав, надто пишався своїм значком й всім іншим. «Справа Полін» була його першою. Нарешті трапився перший серйозний випадок. Він був повністю занурений у роботу. Підтримував збіднілу горе-матір, працював день та ніч... Словом, як молодий коп без досвіду, дав цьому себе з'їсти. А щодо дівчини, її решток так і не знайшли. Вона була і просто... зникла. Мого батька це серйозно підкосило. Через два роки він усе кинув.

Вона потягнулася до табакерки.

— А тепер він там, по той бік барної стійки.

Я раптом зрозумів, чому, крім гарної погоди, Лілі не хотіла залишатися в «Сучасності», щоб обговорити все це. Я також зрозумів ласку Клуні, яка мене тупо шокувала. Очевидна сімейна схожість була – очі. Це був просто жест ніжності батька до дочки...

— Отже, ось чому, — продовжила дівчина, — це мене зачіпає. Цю історію мені розповідали з самого народження. Батько створив для мене неможливе життя, не дозволяв мені виходити на вулицю й все... У п'ятнадцять чи шістнадцять років я справді відчувала себе так, ніби мене прослуховують. Він уже не був жандармом, але він відчував себе жандармом! Навіть сьогодні, попри те, що я вже повнолітня й щеплена... У всьому, як на мене, винна Полін. Звичайно, якби не цей випадок, він міг би ніколи не зустріти мою маму. Можливо б, його перевели в інший кінець Франції, а я б ніколи не народилася... А якби, а якби, а якби, ну, ти знаєш принцип. Однак, це ім'я мене тригерить, бо схоже це заразно. Я звинувачую дитину, яка зникла тридцять років тому... Я знаю, я монстр.

Я посміхнувся.

— Так. Сам диявол.

Вона посміхнулася мені у відповідь, потім знову стала серйозною.

— Вибач за той раз. Ти, мабуть, нічого не зрозумів тоді.

Я знизав плечима, ніби кажучи: «Нічого страшного, тоді не зрозумів, але тепер розумію». Вона підвелася на ноги.

— Мені треба прийняти душ, Мало, та трохи поспати. Я встаю о п'ятій ранку.

— Блін... Вони мають справді багато платити тобі, щоб ти залишалася листоношею!

— Знаєш, я не вибирала. Так сталося... У школі я була невдахою. Вони сказали, що я не створена для «системи». Але, крім підйому на світанку, мені це подобається. Я не планую займатися цим все життя, але зараз мені це подобається. І понад усе я люблю тут жити.

Вона кинула на мене різкий погляд, а потім додала з відтінком пустотливості:

— Я знаю, що у декого не було бажання приїжджати. Але я не хочу йти.

Я хотів би взяти її руку, її гарну руку з райдужними нігтями, щоб сказати їй, що я починаю розуміти, що їй подобається у цьому краї, його вогні, його запахи, його зоряне небо, як у планетарії. Але я, як то кажуть, хлопець раціональний: з такою дівчиною, особливо старшою на шість років, у мене не було й тіні шансу. Я встав та поцілував її.

— Дякую за пів бутерброда та за моторошні історії.

— Прошу. Суботній пікнік?

— Якщо ти одягнеш свої червоні махрові шорти, я не скажу «ні».

Вона засміялася.

— У мене чимала колекція. Я тебе ще здивую.

Я повернувся до свого зеленого мопеда й попрямував до Будинку під соснами. Трохи менше необізнаний, трохи більш щасливий і трохи... стривожений.

Середа, 26 липня 2017 року

22:33

Темна ніч

Полін Гардінер. Чотирнадцять років. 26 серпня 1987 року.

Донька служниці.

Зникла, не знайдена.

Повертаючись із мандрівки селищем, я думав тільки про це так напружено, що дорога, яка на виході здавалася мені нескінченною, на зворотному шляху – здавалася дуже швидкою. Було страшенно спекотно, але мені це не заважало. У мене була лише одна думка: порадувати свою маленьку сестричку.

Коли я прийшов додому, Софі лежала в купальнику на смугастому шезлонгу, в солом'яному капелюсі на голові та з книгою в руці. Коли вона почула, як я підходжу, то підняла очі від свого роману.

— Отже, як поїздка?

— Чудово. Я зустрів Лілі, це було приємно.

— Лілі?

— Листоноша.

Вона посміхнулася.

— Я рада, що ти знайшов друга. Випадково в неї немає братика?

Її зауваження завдало мені болю. Я знав, що вона мала на увазі: було б добре, якби я знайшов друзів свого віку. Моя мачуха не мала на увазі нічого поганого, але мене це засмутило. Я щось пробурчав, наче пані Бріжит, притулив свій мопед до стіни й, не кажучи жодного слова, зник у будинку. За спиною почулося: «Мало, ти в порядку?» Я відповів, що втомився. На кухні, в прохолоді, тато працював над партитурами (складає мелодії у вільний час). У такі моменти не варто його турбувати, тож я прокрався сходами й увійшов до своєї кімнати. Жанну я знайшов у її власній кімнаті, зайняту будівництвом будівлі з Лего.

— Гей, — сказав я, заходячи та махаючи рукою.

Вона посміхнулася мені. Раптом я задумався, де Полін спала, влітку 1987 року. У кімнаті моєї сестри? У моїй? А її мати, служниця, де спала?

— Я можу тобі допомогти?

— Так! Він недостатньо високий, але якщо я продовжу, він завалиться...

Я підійшов до неї, схрестивши ноги на підлозі.

— Добре, закріплюю основи.

Я схопив кілька кольорових цеглинок і почав обводити її вежу, щоб ми могли розширити цей хмарочос, не розвалюючи.

— Малечо, можна поставити тобі запитання?

Вона знизала плечима, ніби кажучи: «Як забажаєш». Я навмисне використав загадковий тон.

— Сьогодні я провів дуже важливе розслідування.

Раптом зацікавившись, вона поклала блакитну цеглину, яку тримала, на землю.

— Розслідування чого?

— Про Полін.

Її обличчя потемніло й водночас ожило: це було досить дивно, як ефект морфінгу.¹⁸

— Я дізнався, що вона жила у цьому будинку дуже-дуже давно.

— Ну, я знаю!

— О, справді?

— Так, вона мені сказала. Вона спала в моїй кімнаті.

Чудово: мінімедіум відповіла на мої запитання ще до того, як я їх поставив.

— Що вона тобі ще сказала?

Вона виглядала роздратованою, її маленький носик зморщився.

— Це непросто пояснити.

— Що ти маєш на увазі?

Вона опустила очі, потім продовжила тихим голосом.

— Вона розмовляє зі мною, але не так, як ти, чи тато, чи мама... Вона розмовляє в моїй голові... Я не завжди добре чую, й іноді це нічого не означає. Але коли вона хоче мені щось дати, то воно просто з'являється.

— З'являється?..

— Як маленька мишка.

Тепер це маленька мишка. Все краще й краще. Мабуть, вона побачила, що я не розумію, бо вдарила мене по долоні. Вона мала такий самий вигляд, як Лілі, коли висміювала мене.

— Ну, мишенятко! Той, хто кладе монетку під подушку!

— Ах! Окей. І таким чином вона подарувала тобі дармовис?

— А?

— Скальпель... Той, що врятував Малюка?

Вона кивнула. Я гарячково запитав її, чи мишенятко-Полін змусила з'явитися інші речі. Але вона похитала головою.

— Одного разу моя подушка була мокра.

— Мокра?

— Так, вся мокра. А потім брудна. Коричнева. Це виглядало як какашки!

Сказавши це, вона захихотіла, і це певним чином запевнило мене в її здоровому глузді.

— Але що сказали батьки?!

— Наволочку я зняла, сховала. Я сказала, що пролила склянку води й попросила вибачення. Але мене все одно лаяли через відсутність наволочки. Та я не могла сказати, де вона... тому що я обіцяла.

— Де ти сховала ту наволочку? Вона у тебе ще є?

— Ти тримаєш вежу?

Я не відразу зрозумів, потім помітив будівлю з Лего. Я зовсім забув, що ми робили на початку цієї карколомної розмови... Я обхопив конструкцію обома руками, щоб закріпити її. Жанна кинула роботу й підвелася. Вона відкрила свою шафу (вбудовану шафу, закриту на щось на кшталт розсувних віконниць). Стала на коліна, заповзла на дно, шукаючи у темряві. Я не міг відпустити вежу, щоб побачити більше, але я зрозумів, що там є «таємна схованка». Зрештою Жанна вилізла з шафи з чимось схожим на шматок ганчірки. Вона випросталась й простягла це мені. Я дочекався, поки вона всядеться на місце, щоб утримувати хмарочос, а потім розгорнув наволочку. Вона була ще трохи вогкою й, власне, пахла затхлістю. Але не какашками. Це було більше схоже на багнюку: до того ж залишилося трохи засохлої землі, яка розсипалася між пальцями. Мені спала на думку жадлива картина молодої дівчини, вкритої грязюкою, яка могла б заснути там, у цьому ліжку, яке дістали з горища, і яке стало ліжком моєї сестри, старому кованому ліжку, яке Софі перефарбувала у білий колір, і на якому Жанна любить займатися акробатикою.

— Полін сказала тобі ще щось?

— Я не знаю...

Жанна раптом ніби втомилася мені відповідати. Поклала на вежу нову цеглину, споруда трохи похитнулася, і все розсипалося. Вона розплакалася. Я намагався її втішити: «Почнемо спочатку, не біда, побудуємо іншу, ще красивішу!» Це вона зрештою образила мене, але я також боявся Софі. Боявся, що моя мачуха подумає, ніби я знову зробив щось не

так, мучив її доньку чи ще щось. І я так-то замучив її своїми запитаннями... На щастя, сестра швидко заспокоїлася. Ми збудували нову вежу, гігантську, більшу за попередню, у всіх кольорах. Жанна в захваті сплеснула у долоні.

— Зробити знімок! Мало, будь ласка, сфотографуй!

Отже, я сфотографував вежу на свій телефон. З усіх ракурсів. Потім непомітно пішов покласти наволочку до пральної машини.

Еркер¹⁹ тепер виходить у сад. Розібрано та відсічено: ми тепер маємо панорамний вид на монстери, мініпальми та клумби. Тут стоїть великий дерев'яний стіл, скандинавські стільці, прикрашені маленькими подушечками з екзотичними принтами. Після вечері наші батьки були захваті від нашої архітектурної фотовиставки з Лего. Батько з келихом рожевого у руці був напрочуд веселий.

— Ти розумієш, Софі? У нас вдома два Френка Ллойда Райта!

Жанна не зрозуміла відсилання, але їй було байдуже: вона була така щаслива! Вона подивилася на мене з усмішкою, сповненою гордості. Я відчував, ніби назавжди повернув свою молодшу сестру.

Шкода, що мені знову доведеться її зрадити... Тому що я маю намір розкопати її «таємну схованку».

Четвер, 27 липня 2017 року

11:23

Сонячна погода

З самого ранку, поки ще Жанна занурювала своє печиво у гарячий шоколад, я заліз до її шафи, озброївшись ліхтариком. Повзав, як тарган – саме ним я відчуваю себе, коли дію за спиною Жанни, коли підриваю довіру...

Глибоко всередині біля задньої стінки я швидко знайшов її схованку – незахищений плінтус, який легко відсунути від стіни. Моя сестра, яка б вона не була розумна, не змогла б сама знайти цю схованку. Гірше того: їй би це ніколи не спало на думку. Тому я з самого початку припустив, що це Полін. Трохи напружений (а як там будуть павукоподібні, миші, це й вже «бідний міський хлопець»), я засунув руку у схованку. Я трохи нишпорив, а потім витягнув кілька аркушів паперу.

Це були роботи моєї сестри, яких я ніколи не бачив – мабуть, аркуші, вирвані з великого рожевого зошита. Я виліз із шафи, витер пил з руки, відчуваючи трохи огиди до пилових зайчиків й павутиння, а потім сів біля стіни, щоб роздивитися малюнки. Описати їх досить складно, але одне можна сказати точно: Жанна намалювала будинок у лісі. Лінії була грубими, кольори яскравими. Але це насправді була «руїна». Перший аркуш показував зовнішній вигляд – особняк, вкритий рослинністю. Другий показував основне приміщення: розбита люстра, кам'яний камін, воронкоподібний димовий шлейф. Цей ескіз викликав особливий страх, бо стрілка чітко вказувала на димар; але цю стрілу намалювала не моя сестра. Вона була надто прямою, надто конкретною. Точно й неточно водночас, тому що – я знаю, це божевілья, я божевільний – це виглядало так, ніби було намальовано кров'ю. Вказівним пальцем, просоченим кров'ю. На третьому й останньому малюнку посеред кімнати була фігура, очевидно, людська. Постать була довга, тонка й біла. Від відчуття дежавю холонула кров.

Я сфотографував малюнки своїм смартфоном, а потім повернув їх туди, де знайшов. Зачинив шафу – не бачив, не знав.

Повернувшись у свою кімнату, я пошукав відео, які я зробив там, у лісі. Я ніколи не дивився їх, але малюнки моєї сестри нагадали мені про їхнє існування. Є два, одне зняте у приміщенні, інше на вулиці. На екрані телефону мало що видно, тому я вирішив перенести їх на комп'ютер.

Пішло завантаження.

Агата, проїжджаючи по краю стежки, щойно підійшла до хати: я чую її співочий голос через своє напівпрочинене вікно. Моя улюблена тітонька, яка так схожа на мою маму... тільки стрункіша, молодша та жива.

Я дуже радий її бачити. Однак, я відчуваю, що цей обід буде нескінченним.

Четвер 27 липня 2017 року

18:53

Захід сонця

Агата у чудовій формі, вважає, що ми живемо у «райському куточку» і що ми «велика купа щасливчиків».

Мою тітку – затяту невіддану – супроводжував «друг», але, крім Жанни, нікого це не обманувало – рука на стегні між кожною стравою, як би сказати, дає певні підказки щодо характеру їхніх стосунків, навіть без *дедукції Шерлока Холмса*. Хлопця звали Тім, він був високим й худим. Він мав вигляд альтерглобаліста²⁰, але з чистим волоссям. А ще, визнаю, він смішний і, за словами Софі, сексуальний. Можливо, тому, що вшанував її сливовий пиріг – «З городу!», як сказала моя мачуха, горда як Артабан.²¹

Звучить, звісно, уїдливо, але я справді радий за свою тітку. Просто, як і очікувалося, цей сімейний обід затягнувся, а мені було чим зайнятися. Мене серйозно занепокоїли малюнки Жанни; я не міг думати ні про що інше, і мені було важко щось проковтнути. У середині дня пара так званих «приятелів» нарешті пішла. Вони орендували котедж неподалік від Пон-дю-Гар: Тім, здавалося, вирішив зайнятися банджі-джампінгом – особисто мені довелося б багато заплатити, перш ніж я добровільно кинуся з мосту, але у кожного свої хобі. Цілуючи Агату, я все-таки сказав їй, що її подарунок на день народження дуже допоміг мені. Вона почервоніла, як маленька дівчинка.

— Це правда? Якби ти бачив своє обличчя, коли я пропонувала тобі цю газету... Чесно кажучи, я була принижена!

— Вибач. Це була гарна ідея, ти мала рацію. Але ти ж мене знаєш: я довго тримаюсь на спусковому гачку.

Вона засміялася, ніжним жестом скупившись мені волосся.

— Мені це в радість. У будь-якому випадку, Мало, я думаю, тутешній клімат тобі ідеально підходить! Ти як гарна вантажівка, увесь м'язистий, увесь засмаглий.

Моя гарненька тітонька пішла під руку з доброзичливим альтерглобалістом. Жанна ввімкнула «*Крижане серце*» у вітальні (давно вже цього не було); батько був трохи напідпитку й влігся на шезлонг; Софі бурчала, що ми вже не у шістдесятих, коли хлопці дрімають, а дівчата миють посуд.

Я, тим часом прослизнув нагору.

Повернувшись у свою кімнату, я кілька разів переглянув відео. По-перше, я нічого особливого не помітив і, чесно кажучи, зрозумів, що режисура – це не моє. Освітлення було жахливим, кадр розмитим, все дрижало; у всякому разі, мій хист тяжів більше до сценарної роботи: на відміну від Попа, я набагато краще володію словами, ніж зображенням. Але на відео, всередині руїни, під час третього перегляду, щось нарешті привернуло мою увагу.

Збоку та ліворуч.

У кутку кімнати, біля каміна, промайнула постать. Це було ледь помітно, але я був упевнений, що бачив когось того дня. Це було не саме на тому місці, але відео засвідчило: *хтось таки був*.

Я зробив скріншот кадру. На жаль, це була лише тінь: блідий, розпливчастий силует, схожий на малюнок Жанни. Такий же швидкоплинний та неточний – але він був. Правда, наркомани в закинутих будівлях часто видавалися за привидів... Але я був майже впевнений, що це не наркоман.

У мене насправді немає вибору: завтра мені доведеться повернутися до храму мая.

Обіцянка є обіцянка.

Навіть якщо у мене складалося враження, що я тримаю її за двох різних людей: мою сестру та привида.

П'ятниця, 28 липня 2017 року

17:36

Сонячна погода

Підійшовши до зруйнованого будинку, я не довго думав: попрямував одразу до каміна. Я увімкнув ліхтарик, нахилився й зазирнув у вентиляційний отвір. Як і з галетами, я був далекоглядним й прихопив довгі садові рукавички: коли я побачив стан димоходу, я був радий цьому. Трубопровід був брудним, повним павутини, застарілої сажі, зламаних гілок, скам'янілого листя, смердючих трупів щурів, багатоніжок, птахів, ящірок, вужів? *Thank you, Pauline.*

Я глибоко вдихнув, щоб набратися сміливості, а потім одягнув рукавички. Я присів й почав копатися біля вогневища, але безрезультатно. З важким серцем я прийняв жахливе рішення прослизнути всередину труби якомога глибше. Купи мотлоху падали на мене так часто й наполегливо, що я зрештою одягнув сонцезахисні окуляри, щоб захистити очі: я більше нічого не бачив й відчував стіни лише руками, гірко шкодуючи, що не вистачило розуму купити налобного ліхтаря. А потім... нарешті! Нарешті я щось відчув: моя рука в рукавичці наштовхнулася на порожнину, певно, за хиткою цеглиною. Я шукав далі, моє тіло було затиснуте, голова посеред павутини, яка торкалася мого обличчя наче жахливі липкі руки. Зрештою я витягнув предмет – мабуть, коробку – й швидко вибрався з цієї пекельної діри. Ще навіть не подивившись, що це таке, я поклав предмет на землю й з огидою підскочив. Зірвав садові рукавички, зняв окуляри. Я обтрушувався, як божевільна маріонетка, витираючи пил з волосся, обличчя, щосили тер долонею одяг. Після цього я закричав – визвольний, тваринний крик, який рикошетом лунав від напіврозвалених стін. Заспокоївшись, я нарешті роздивився свою знахідку. Це була стара жерстяна форма для печива. Попри іржу, все ще можна було розрізнити бренд: «Шамонський апельсин, з Альзасьєна». Мабуть, це було колекційне видання, тому що на ілюстрації зображені Астерікс та Обелікс – Обелікс несе торт на спині, як менгір²², Астерікс із захопленим виглядом котить перед собою половину апельсина. Я потрусив коробку: щось застукотіло об металеві стінки. Я вийшов із храму мая, старанно уникаючи поглядом розчавлену люстру, а потім глибоко вдихнув свіжого повітря.

Сидячи у тіні дуба, далеко від руїн, я почав знімати кришку. Треба було докласти трохи зусиль, але вона піддалася. У коробці була ще одна, менша, напівпрозора й пластикова: аудіокасета. Чесно кажучи, якби мій батько не був ностальгійним меломаном, народженим у минулому столітті, я б не знав, що це. Серйозно, аудіокасета?! Навіть CD-диски вже майже зникли!

З усім тим, ця маленька частка з «*Назад у майбутнє*» мені не сподобалася...

Я поклав касету назад у коробку «Астерікс», а потім склав усе в один із кошиків мопеда. Я долав шлях до будинку якнайшвидше, нетерпляче очікуючи можливості прослухати запис. Я був майже впевнений, що в тата десь був старий радіоприймач, який програвав касети. Я просто сподівався, що він не зіпсувався під час переїзду...

Касета Полін

Транскрипція звукової доріжки

(Прочищення горла.)

Я справді не знаю, з чого почати. Тож почну зі свого імені.

Мене звати Полін. Мені виповнилося чотирнадцять лише місяць тому. Я лев [ред. за гороскопом]. Грррррррррррр.

(Вона сміється. Але цей сміх дивний. Вимушений або зляканий.)

Сьогодні неділя, 23 серпня 1987 року, на вулиці прохолодно: як не соромно жалітися, адже я втомилася пітніти від найменшого зусилля. Я записую цю касету на магнітофон Rapasonic, мій подарунок на день народження, як не дивно. Мама хоч раз наді мною не глузувала! Я, до речі, не знаю, як на це реагувати... Зазвичай, вона дарує мені шкарпетки, або книжки. Одного разу, на мій десятий день народження, не було нічого, окрім торта: ми були надто бідні.

(Мовчання.)

Я піднялася до Шато, тому що хочу тиші, щоб записати те, що маю сказати. Мені потрібно все це розповісти, бо я не знаю, що робити. Я не можу ні з ким говорити про це, але все одно мушу про це говорити, так чи інакше. Моя подруга Одрі веде щоденник з четвертого класу; але я не люблю писати. Я волюю розповідати.

Це ж те саме, чи не так?

(Мовчання.)

Я розповідаю все це, щоб звільнитися, а також тому, що боюся. Я відчуваю, що зробила щось не так. Я нічого поганого не зробила, я знаю... Та все-таки відчуваю провину. Я не зробила нічого поганого, але я побачила те, чого не повинна була бачити. А тепер мені страшно. А потім мені соромно. Мені соромно за розуміння... Якщо може бути щось більш дурне, то скажіть мені...

(Вона зітхає.)

Ну, якщо хтось колись прослухає цю касету, він або вона нічого не зрозуміє.

Сподіваюся, цю касету ніхто ніколи не прослухає...

(Вдих, видих.)

Я починаю знову.

Мене звати Полін Гардінер, мені чотирнадцять років. Мій батько помер, коли я була зовсім маленькою, я його не пам'ятаю. Він працював на будівництві й одного разу на нього впала сталева балка. Я просто маю його фото, де він, до речі, на будівництві. У нього посмішка від вуха до вуха, надзвичайно гордий, до сліз. Він був дуже високий, дуже смаглявий та дуже красивий. На фото він у жовтому шоломі. Очевидно, жовті шоломи не допомагають.

На цьому місці я зупинив запис: у мене на очах були сльози. Голос Полін зривався, коли вона говорила про батька, мене це засмучувало. Я думав про свою маму, розчавлену у білому BMW. Вони були б сьогодні майже ровесницями, Полін і мама, якби були ще живі... Зниклий не означає мертвий, я знаю. Але через стільки часу таке цілком можливо. Особливо, коли привид проникає у ваш будинок!

Я слухав цей запис на яскраво-червоному компакт-плеєрі, маленькому портативному апараті поганой якості — від бренду Tamashi, уточнюю для наслідування Полін, якій, вочевидь, подобалися деталі. Я вмовстився у майбутній «музичній кімнаті», ще порожній, з жовтими слідами на стінах. Це найтихіше, але, перш за все, найвіддаленіше від серця будинку місце. На цьому стереофонічному антикваріаті не було входу для навушників, а я не хотів, щоб хтось, крім мене, міг слухати цей запис. Батько займався городом, Софі працювала, Жанна «тупотіла»: тут же, нагорі, я був сам — з Полін. Я м'яв еспандер²³ й зміцнював пальці, слухаючи цей примарний голос з іншого часу. Вона здавалася такою близькою, але...

Стрічка пошкоджена, звук шипить. І все-таки: Полін шепотіла мені на вухо – щоб не спалитися, я встановив гучність досить низько й зачинив двері. У неї був прекрасний голос, глибокий та хрипкий, як у старої актриси, яка скурила каравани цигарок. У неї був зовсім не голос чотирнадцятирічної дівчинки. Його тон також мене вразив. Якби тато мене почув... «Мало, це неможливо, ти справді надто чутливий!»

З калатаючим серцем я знову натиснув кнопку «play».

Я говорю про свого батька, тому що він уже так давно помер, що можна вважати мою матір самотньою. Вона була дуже молодою, коли у неї з'явилася я, сімнадцять років. Але вони були закохані з батьком й вирішили одружитися, тож її вагітність не була драмою, навпаки, всі були щасливі. Хіба що щастя тривало недовго.

Моя мама кинула школу, тому що хотіла піклуватися про мене. У всякому разі, вона не любила школу, вона завжди мені про це говорила. Мабуть, тому вона так пишається, що я така хороша учениця... Якби там не було. Тож, щоб заробити на життя, вона десять років, відколи помер батько, займалася домашнім господарством. То там, то тут. Ми довго жили в Анемасі. Я ненавиділа це місто, все темне, оточене горами, справжня діра, в якій постійно погана погода, дощова воронка. У всякому разі, це було моє враження. Але зараз ми живемо в Будинку під соснами. Місьє та мадам Фраше найняли маму три роки тому завдяки рекламному оголошенню. Живуть тут не цілий рік: приїжджають на вихідні, у відпустку, та й так, час від часу. Але їм хотілося, щоб хтось, як то кажуть, «утримував дім», поки їх немає, тому що вони антиквари, й скрізь багато дорогоцінного. Дорогоцінні речі, що бояться злодіїв та пилу. По правді кажучи, вони також хочуть мати покоївку, коли вони на місці, як це відбувається зараз. Мадам Фраше називає мою маму «економкою». Мамі це лестить: вона вже не домробітниця, вона «економка». Це приносить їй більше радості, це точно. Насправді це те саме, але добре, якщо це робить її щасливою... А потім, пів року, ми утримуємо будинок лише для себе. Мама займає студію на горіщі, у мене своя спальня нагорі, поруч зі спальнею д'Арно, сина Фраше, майже мого ровесника, ну, тринадцять років.

(Мовчання.)

Мені подобається Арно, він хороший, навіть якщо він це досить дитина для свого віку. Можливо, це тому, що його батьки багаті, я не знаю, але іноді він виглядає так, ніби йому вісім з половиною. Тому, коли він тут, я граю старшу сестру. Мене це влаштовує: я б хотіла мати брата.

(Довге мовчання.)

Я не знаю, що робити... Я не знаю, чи варто йому говорити... Навіть якщо він велика дитина, він має право знати, чи не так? І як я буду з цим сам на сам?

Раптом я чую сильний шум на касеті, потім вибухи голосів удалині. Запис переривається: очевидно, до дому заходили люди. Безсумнівно, Полін довелося зупинитися й сховати диктофон.

Водночас у коридорі біля мене почулися кроки: я теж швидко заховав плеср у вбудовану шафу. Двері відчинилися. З'явилася роздратована Софі.

— Я всюди тебе шукала, Мало! Що ти тут робиш, зовсім один?

— Я думав...

— Ти, мабуть, дуже сильно думаєш, тому що тебе вже кличуть десять хвилин!

— О, справді? Чому?

— Ну, а ти вгадай?!

Я глянув на годинник: було близько восьмої. Я не відчув, як минув час.

Розчарований, як завжди, я встав й пішов за мачухою до саду. Жанна, побачивши, що я підійшов, нагородила мене блискавичною посмішкою. Добре пахло. Батько розпалив новенький мангал, на якому смажилися баранячі відбивні, посипані прованськими травами.

Я люблю відбивні з ягняти, але я зовсім не був голодним. Як у хорошому телесеріалі, Полін поставила мене у кліфгенгер²⁴: все, що я хотів, це почути решту історії.

П'ятниця, 28 липня 2017 року

Абсолютна ніч

(Білий шум.)

Це понеділок. Вчора я не змогла продовжити розповідати, тому що приїхали Жан-Фі та П'єр. Це не було заплановано, але вони прийшли. У наше лігво, звичайно ж... Не заплановано, але передбачувано.

(Мовчання.)

Хлопці.

Хлопці такі дурні. Мама весь час каже: хлопці – це цілковита дурниця! Через те, що я знаю тепер, її «трохи моральності» змушує мене сміятися...

Я розумна, так. Проте я хлопчик.

Мама думає, що я дівчинка. Одрі думає, що я дівчина. І пані з продуктового магазину, і у пекарні, і на пошті.

Але я не дівчина. Не зовсім.

(Мовчання.)

Мені подобається все це – я маю на увазі, дівчаче. Я одягаю сукні, милі шкарпетки, навіть блиск для губ, іноді. Але з П'єром та Жан-Фі все інакше. Мені подобається бути з ними. Я бігаю з ними, я вигадую з ними, я борюся з ними. Можливо, вони думають, що це тому, що я їх люблю – як, ну, любов'ю – але я радше їм заздрю. Їх пласкі тіла. Я маю щічки, мене це пригнічує. Мене це турбує.

Ми тренуємось. Ми спортсмени, найманці, воїни. Кому що, історії подружок чи лопата. Нам весело, ми запалюємо. Жан-Фі називає мене «сонечко», тому що, за його словами, я як сонце, сильна та яскрава.

У них обох є дівчата, тільки одна у П'єра і купа у Жан-Фі. У П'єра – мила, маленька й блондинка, вона носить рожеві штани, сірі плямисті світшоти та пов'язки з квітами. В Жан-Фі – дорослі дівчата, засмаглі, в шортах з бахромою. Вони носять коротесенькі джинсові шортики й занадто короткі футболки, зав'язані під грудьми. Вони гарні, дуже гарні, занадто гарні. Вони мене трохи лякають.

Їхні подруги не знають, що ми часто гуляємо разом, вони б приревнували. Дівчата теж дурні. Як на мене, звичайно, це абсолютно безглуздо, мені навіть важко зрозуміти, адже ми лише друзі. Чим більше це триває, тим більше я вірю, що так, я хлопчик. Або дівчина-хлопчик, тому що мені все одно подобається бути дівчиною.

Хлопчик-дівчинка – це гарно, чи не так?

Натискаю кнопку «raise» та усміхаюся у темряві. Полін теж любить бунтувати! Пацанка із голосом фатальної жінки... Я зачарований, зачаклований, не знаю, як правильно сказати, але щось таке. Чи можна закохатися в привида?!

Я все-таки особливий випадок: фантазую про застару для мене листоношу й про дівчину, яка мертва вже тридцять років! Як каже тато: «Чоловіче, з тобою відбувається щось гидке!»

Будинок спить, а я замкнувся у шафі в музичній кімнаті зі своїм червоним касетним програвачем й ліхтариком. На долоні, щоб замінити еспандер, я міцно тримаю кришталевий кулон, ніби через цей «позасвітловий» предмет зміцнюється зв'язок між Полін та мною.

Вони мене весь час займають. Перевіряють мене весь час. Я ненавиджу їх за це, але я хочу протистояти їм. Щоб відповідати їм. Приймаю їхні дурні виклики. Я приймаю їх, що б це не було. П'єр і Жан-Фі, ким я стану без них? Я повинна піти пограти з малими, Джулі-Марі-

Дельфіна-Стефані-Жеральдін? Скоріше вмерти. Я нічого не маю проти них, вони гарні, веселі та сповнені веселок, але ні. Мені подобається Одрі лише тому, що вона також мислить як хлопчик. Але зараз вона у відпустці на іншому кінці Франції. У Хоссегорі, з серферами.

(Довге мовчання.)

Я дівчина-хлопець, і я побачила те, чого не повинна була бачити.

Учора ввечері я знову вагалася, чи розповідати все Арно. Але я не смію. Його батько – його герой. Я рідко бачила, щоб дитина так захоплювалася своїм батьком. Може, через те, що я не мала батька?

Місьє Фраше мене не цікавить. Він певно красивий, я не знаю. Для мене він просто старий. У всякому разі менш красивий, ніж мій батько. Але в нього, мабуть, є чаклунська сторона, що так усіх зачаровує...

(Шум, тріск. Сірник. Затяжка сигарети, затяжка, видих.)

Якщо я пишу цю стрічку, то це тому, що мені страшно. Це як доказ, про всяк випадок. На випадок чого?

(Мовчання.)

Я щось бачила, але не знаю, чи бачили мене, чи що.

(Знов вдих.)

Блін, те, що я кажу, не має сенсу...

Запис знову раптово зупиняється. Потім поновлюється, але Полін вже немає. Пристрій записує простір, звуки замку, храму мая. Вітер, птахів, ліс. Касета крутиться, стрічка розгортається за пластиковим віконцем старого червоного програвача.

Я чекаю.

Через деякий час повертається Полін. Її (його?!) голос спокійний, урівноважений. Схоже, що вона підготувалася, або читає текст, який написала з цієї нагоди.

У п'ятницю ввечері мадам Фраше вийшла. Вона збиралася повечеряти в Німі з подругою, яка проїжджала через цей регіон. Вона дуже світська, мадам Фраше, у неї багато подруг. Або «Беатріче», як вона просить мене називати її... Тому я сказала: «Доброго вечора, Беатріче. Повеселіться». Вона сказала, що взяла напрокат фільм для нас з Арно. «Гремліни». Мені подобається цей фільм, але я бачила його в кінотеатрі, і пам'ятаю так, ніби це було вчора. Я все одно кажу «дякую, дуже приємно», тому що нічого не поробиш, це начальник.

Ми їли, моя мати, Арно, пан Фраше та я, на кухні. Зазвичай, вони обідають утрьох у вітальні, як «сім'я». Ми з мамою їмо пізніше чи раніше, залежить від часу. Але цього разу ми вечеряли вчотирьох разом, і це було круто. Потім мама прибрала зі столу й почала мити посуд. Містер Фраше сказав, що збирається працювати у своєму кабінеті. Щоб ми, «діти», мали право піти подивитися фільм у вітальні.

Я закинула касету в магнітофон. Арно ніколи не бачив «Гремлінів», він був весь приклеєний до екрана. Через деякий час мені захотілося позаписувати, тому я піднялася нагору.

(Мовчання.)

Я почула у задній кімнаті щось.

У кабінеті пана Фраше.

Я почула, і я відразу зрозуміла.

Бо насправді я вже знала, але не хотіла у це вірити. Двері кабінету навіть не були зачинені. Нарешті, напевно, їх закрили, але петлі трохи застарілі й іноді двері відкриваються самі. Моя мама лежала на столі з високо підібраною на стегнах сукнею. І Містер Фраше поруч неї, штани на щиколотках.

(Мовчить. Закурює нову сигарету, затягується, видихає.)

Я не знаю, чи бачив мене пан Фраше. Я так не думаю, але все ж не впевнена.

Знову натиснув на кнопку «pause»: кулон у долоні тремтів. Я стиснув його так сильно, що це завдало мені болю. Я відпустив його й у світлі ліхтарика побачив кров на долоні, червону й блискучу, як пластик касетного плеєра. Я зайшов так далеко у світі 1987 року, що навіть не відчув, що порізався. Я думав про «кровні угоди» у фільмах: я щойно уклав угоду з

Полін, як Полін уклала угоду з Жанною. У повітрі, звичайно, був голос Полін. Його мука, яскрава, відчутна. Був і мій.

Знову «море символів». Знову збіги. Полін напівсирота, як і я. Зіткнулася з перелюбом, як і я. Обмани, зради. І кров, що текла у моїй руці...

У більш приземленому сенсі я теж мав «потребу позаписувати»; але спершу доведеться накласти пов'язку на поріз. Я вийшов із шафи. Тремтіння пробігло по спині, коли я побачив, що двері в кімнату були прочинені. Як і в той раз у підвалі, я був упевнений, що закрив їх. Мені пролунали слова Полін: «Петлі трохи застарілі...». Скажімо так.

Навшпиньки я перетнув коридор, щоб піти у ванну, якраз навпроти спальні Жанни. Підлога скрипіла, як завжди. Ніхто не ворухнувся.

Я помочився. Тоді я швиденько продезінфікував рану й наклав пов'язку. Я повернувся, щоб знову замкнутися у комірчині майбутньої музичної кімнати, яка була, як я щойно зрозумів, кабінетом пана Фраше.

Можливо, я не повинна, але я подумала про це: я збираюся сказати Арно.

Я йому скажу: «Твій батько трахає мою маму. П'єдестал зазнає удару, але одного дня ти мав подорослішати». Щось треба робити, правда? Подивитися правді в очі? Начальник, який трахає покоївку... Справжня карикатура! Беатріче така, як вона є, але вона не заслуговує на це. Моя мама теж не заслуговує на те, щоб її загнали у куток, як дурну служницю в теленовелі...

(Мовчання.)

Тоді ми з ними поговоримо. Арно поговорить зі своїм батьком, я поговорю зі своєю мамою. Разом ми покладемо край цій гротескній, огидній ситуації та врятуємо меблі. Я люблю тут жити, але не за таку ціну. Роботу мама знайде іншу, в іншому місці, далеко. Тому що я не можу далі мовчати, удавати, що все добре, що все нормально в найкращому з усіх можливих світів. Сидіти й терпіти не можу.

Я дівчина-хлопчик, і в мене є яйця.

Запис зупинився. Далі нічого. Я зробив «перемотування вперед» до кінця: нічого. Свідчення Полін закінчила такими словами: «В мене є яйця». Я буквально наелектризувався, волосся на моїх передпліччях щетинилося до стелі.

Те, що ця дівчина проводить електрику, навіть через тридцять років, мене зовсім не дивує. Зараз друга година ночі: я добре знаю, що не можу просто піти й обшукати горище з тим шумом, який виробляють висувні сходи, коли вони падають на підлогу. Але якщо мати Полін жила там нагорі, там може бути інформація, яку можна знайти... В будь-якому разі, я тричі програв всю стрічку, захоплюючись з кожним прослуховуванням – бос, який тусується з покоївкою за спиною своєї дружини, окей, чудова класика, як каже Полін. Наскільки я знаю, як мені сказав тато, батько Фраше тепер пристаркуватий джентльмен у будинку для престарілих, мадам Фраше померла, а Арно, який, мабуть, трохи молодший за мого батька, працює в паризькому банку. А щодо матері Полін, хто знає, що з нею сталося?

Залишається одне: «дівчинка-хлопчик» зникла через кілька днів після запису та після того, як заховала цю касету. Через тридцять років це з'ясується. Збіг, справді? Проте, можливо, це часом проявлялося протягом тридцяти років... Але Полін завжди доводилося мати справу з тими самими «співрозмовниками», оскільки сім'я Фраше жили тут до смерті Беатріче, – співрозмовниками, які, що б не відбувалося в той час, вирішив залишитися глухими до її благань. Хіба що вона навіть не намагалася з ними зв'язатися? Невже їй довелося чекати кілька десятиліть на вухо, здатне її слухати?

І це вухо було у моєї сестри...

Я усвідомлюю, що пишу: щоденник божевільного. Але цей запис у мене, прямо переді мною. Цей голос я чую знову і знову. Я нічого не вигадую.

Я переглянув купу фільмів про привидів, полтергейстів, будинки з привидами. Я ніколи не вірив у привидів, полтергейстів чи будинки з ними.

Я хочу відрубати собі голову, щоб мозок перестав видавати дурниці. Я одночасно й наляканий, й перезбуджений: це кумедний стан, від якого серце б'ється надто швидко й надто сильно.

Субота, 29 липня 2017 року

19:27

Захід сонця

Під час сніданку в нашому залитому сонцем саду Жанна дивилася на мене своїми блакитними, як лагуна, очима, ніби читаючи дивні рядки, які Полін малювала в мені. Я пив лате мовчки, нетерпляче й напружено, чекаючи, поки наші батьки нарешті підуть з-за столу. Деякі речі, як кажуть, «для дорослих». Інше – це дитяча справа, а дорослі цього не розуміють.

— Знаєш, га? — запитала сестра, як тільки вони зникли в будинку.

Я кивнув, не знаючи, що вона цим мала на увазі.

— Я не все зрозумів, — відповів я. — Але я продовжу розслідування.

Жанна встала з-за столу. Вона підійшла, щоб пригорнутися до мене, а потім мені на вухо прошепотіла:

— Вона сказала мені.

— Сказала що?

— Щоб ти йшов до кінця.

Я дивився на неї, вражений. Вона така маленька! У цій розмові знову було щось зовсім божевільне. Після «одержимості» Жанна знову стала собою; але часом вона мала зрілість дорослої людини. Вона знову зайняла своє місце і свою Мадлен, яку знову почала занурювати в гарячий шоколад. Через деякий час вона безтурботно запитала:

— Ти йдеш на горище?

— Так, планую.

Вона посміхнулася, її обличчя було обрамлено світлими кучерями, як херувим з листівки.

— Круто.

Дуже круто.

Рано вранці я почав обшукувати горище. Водночас я прибирав: це був привід, що я назвав Софі, яка була мені дуже вдячна. Озброївшись гігантськими мішками для сміття, я викинув увесь непотріб, накопичений роками. Час, коли це місце було «кімнатою покоївки», минув: ми скоріше назбирали тут усього, з чим не знали, що робити, чи то тому, що лінки йти на смітник, чи то тому, що «завжди можна використати». Розлад, який психіатри також називають «синдромом Діогена» для найсерйозніших випадків. У самої моєї тітки Агати є деякі симптоми – я думаю, успадковані від моєї бабусі по материнській лінії, яку я ніколи не знав, оскільки вона померла молодою, знесена лавиною під час катання поза трасами в Альп-д'Юез – сімейне прокляття, померти безглуздо на курорті? Агата часто каже: «Я не вмію викидати». Я часто чув це речення, коли вона допомагала нам пакувати коробки на авеню Болівар. Здавалося, її дуже вразила здатність Софі скидати речі, які «все ще можуть бути корисними, га». Фраше, очевидно, мав такий же синдром.

Тож я наповнив незліченну кількість мішків для сміття, стікаючи потом у великій кімнаті на горищі. Зрештою посеред безладу я натрапив на фотоальбоми. Один із них привернув мою увагу, бо на обкладинці було написано: Сосни, весна/літо 1987 року. Це був великий блокнот у зеленій шкіряній палітурці, який я поспішив відкрити. Найбільше я сподівався побачити в ньому фотографії Полін.

На перших сторінках ми могли бачити наш будинок у всій його літній красі, безліч монстророслин, криваво-помаранчеве сонце, стулки вікон.

Погортав альбом. Там було всього потроху: людей, тварин, пейзажів, з підписами, написаними від руки старанним і витонченим почерком – мабуть, мадам Фраше. Нарешті я дійшов до того, що мене зацікавило, серії фотографій, деякі з яких були підписані: Беатріс, Шарль, Арно, Соланж, Полін/28 червня 1987 року.

Цього 28 червня було зроблено багато фотографій. Очевидно була вечірка, чийсь день народження. Пізніше, по сторінках, я зрозумів, що це був Шарль Фраше.

Беатріче була років сорока без чарівності, ні красивою, ні потворною, просто елегантною. Шарль, він мав хорошу фігуру: спортивна статура, руки, як мої стегна. Арно був досить великим хлопцем, але з гарним обличчям, кремезним і веселим. Соланж, мати Полін, була вродливою молодою жінкою, дуже темною, худорлявою, хоча й із завзятим обличчям, яке ніколи не посміхалося на жодному кадрі.

А потім була Полін.

Вона дуже відрзнялася від того, що я собі уявляв, слухаючи її розповідь. Але як тільки шок минув, коли мені нарешті вдалося поєднати її статуру та її голос, це було просто й запаморочливо.

Полін була маленькою, набагато меншою за всіх на фото, незважаючи на свої чотирнадцять років. Вона була темношкіра, метиска, з коротким кучерявим чорним волоссям. Неймовірні очі, темні, величезні, як у довгоп'ята, цього мініатюрного примата з Південно-Східної Азії. Одним словом, Полін була мила очима, носом, ротом. Більше нічого не було видно: дуже великі очі, прямий ніс, повні губи, навіть надто для її крихітного обличчя. Вона була абсолютно дивною і раптом абсолютно красивою. Вона була схожа на інопланетянку з фільмів чи зі снів.

Привид був інопланетянином. В спецодязі.

Я підняв пластик, який захищав знімки, щоб витягнути фотографію, на якій «Сонечко», як назвав її друг Жан-Фі, було найчіткішим. Я посунув її в задню кишеню своїх шортів.

Так я зупинився, зачарований, сидячи посеред своїх сміттєвих мішків, коли інше обличчя увірвалося нагору драбини. Це була Лілі, яка все ще носила свою жилетку листоноші.

— Ти справді про мене забув?

Вона жартувала, але насправді я забув про неї: побачивши її появу, я ледь не зліг з серцевим нападом. Я зібрався з розумом і встав.

— Ой, вибач, я не побачив, котра зараз година!

— У мене є свіжий інжир, а мені запропонували змагальну картеч. Але з такою спекою, якщо ти не хочеш, щоб воно оберталося...

Я широко розкрив руки та оглянув себе: мабуть, це боляче бачити, і я це знав.

— Ти можеш дати мені п'ять хвилин? Змінити футболку?

— Ти мене дивуєш. Навіть звідси пахне сильніше, ніж сирний кіоск! Я чекатиму тебе надворі.

Я посміхнувся, і вона зникла.

Через кілька секунд її обличчя знову з'явилося в отворі.

— Одягни купальний костюм.

Поверталися на пікнік майже на тому ж місці, що й минулого разу, але трохи вище на горі, де річка глибша. Це місце досить чарівне. Тихе, затінене, буколічне. Сюди можна дістатися на машині, але невеликою стежкою, на яку не варто наважуватися туристам, оскільки вона заросла.

Лілі поклала плед-ковдру, потім пішла сховатися за жовтим фургоном. Вона повернулася в лавандово-синіх махрових шортах, які пасували до верху купальника, усіяного білим горошком.

Свіжий хліб, сир, червоне вино. Інжир і, перш за все, малина в незліченній кількості. Я вдихнув з насолодою.

— Ах! Ти любиш малину, — повеселішала вона.

— Обожаю. У Парижі мені завжди доводилося благати батьків. Там вона коштує п'ять євро за двохсотграмовий лоток. По правді кажучи, стільки малини за все своє життя я не бачив!

Вона посміхнулася.

— Звичайно. Але я ніколи не бачила Ейфелеву вежу.

— Ти не багато чого втрачаєш. Будь обережна, я люблю Париж, але є набагато кращі місця.

— Наприклад?

— Як Монмартр. Парк Бют-Шомон. Акваріум Золоті ворота. Площа Бастилії, особливо в дні протестів.

Вона подавала нам келихи з вином, відривала ось так руками шматки хліба, які клала прямо на плед. Ми почали перекушувати. Мені було важко відвести від неї погляд, але я зробив усе можливе, щоб вона не помітила. Звичайно, це не спрацювало.

— Мало, ти знаєш, у мене є хлопець.

Я похлинувся. Задихався, кашляв. Вона поплескала мене по спині, сміючись. Коли удушення минуло, я теж засміявся, потім зізнався:

— Мені не сімнадцять. Мені п'ятнадцять.

Знову сміх. Заразний.

— Я якось підозрювала, що... Навіть якщо ти високий, га, на свій вік!

Вона не дбала про мене. Але вона глузувала з мене з такою доброзичливістю, що я був майже щасливий.

— Я хотіла переконатися, що ти не вдаєш. Тому що я люблю з тобою проводити час. Мені ти дуже... цікавий.

— О, справді?

— Так. Ти зовсім не схожий на дітей тут. Ти схожий на маленького дивного чоловічка з головою, повною питань.

Я не відповів, але вона насупилася.

— Вибач. Це засмутило, правда?

Я знизав плечима.

— Є речі, важливіші за образу.

— Які ж?

Потім я взявся розповісти їй те, що я дізнався після нашої розмови та зізнань Жанни. Касета Полін в Шато. Фотографії на горіщі. Я показав їй фотографію, яка завжди була в задній кишені моїх шортів. Подивившись на неї, вона кивнула.

— Я знаю її обличчя. Батько зберігав вирізки з преси та навіть плакат для розшуку. Весела дівчина.

— В Інтернеті я нічого не знайшов про цю історію. З іншого боку, як ти мені сказала, я бачив відео повеней у жовтні 1988 року... Жах.

— Так, жахливо. У той час мій батько теж був волонтером-пожежником. Він врятував від утоплення бабусю, яка застрягла в машині посеред повені. Але щодо «справи Полін» я не здивована. Я ніколи цього не шукала. Але щось тридцятирічної давнини, не з'ясоване, крім того... Треба, мабуть, в архів. Проте я не впевнена, що ти знайдеш там більше інформації.

Вона відпила вина, відкусила шматочок сиру. Вона хотіла щось сказати, але, здавалося, вагалася. Своїм поглядом я спонукав її почати.

— Що, Лілі?

— Ця стрічка історії... Трохи божевільна, все одно. Розумієш, якби слідчі знайшли її тоді?

— Ну?

— Я впевнена, що мій тато хотів би це почути. І я впевнена, що ти б хотів поговорити з ним про це.

Я кивнув: я мріяв про це, але ніколи б не наважився запитати. Вона зітхнула.

— Я просто боюся розбудити демона, розумієш. Тепер мій батько у відмінній формі, вдома все гаразд, справи йдуть гладко... Ця справа так довго переслідувала його, що я не впевнена, чи хочу повернути монету в музичний автомат.²⁵

Я дуже добре зрозумів і вирішив змінити тему.

— Якщо ні, то хто твій хлопець? Бо знаєш, востаннє я думав, що це твій батько...

Їй знадобилася мить, щоб зрозуміти, перш ніж розсміятися.

— Ти маєш таку уяву, бідолаха! Чувак, ти його теж зустрів на пошті. Я знаю, бо він розповів мені про тебе.

Я не зустрів тисячі людей під час моєї єдиної втечі в Кабрієр. Я швидко встановив зв'язок зі своїм рятівником-рокером. Я був трохи розчарований тим, що знав її як пару, але я грав у гру.

— Він виглядає круто.

— Він дуже крутий. Отже, так, він трохи старий для мене... Але оскільки ти думав, що я зустрічаюся зі своїм батьком, це все одно має бути полегшенням!

Я посміхнувся.

— До того ж він міг би тобі стати в пригоді... Він допомога... доглядальник в будинку престарілих.

— Місьє Фреше там?

Вона кивнула.

— Він живе там після смерті Беатріс. Я не знаю точно, що на цій стрічці, Мало, але мені здається, що старий Чарльз не такий уже й старий. І що в нього більше інформації, ніж в архівах...

З цими словами вона підвелася. Вона зняла шорти, потім увійшла в річку в бікіні. Вода була така холодна, що вона закричала. Я зняв шорти, футболку, пішов за нею. І я теж кричав.

Я згадав слова Полін: «Між друзями»

Понеділок, 31 липня 2017 року

18:07

Сонячна погода

У суботу, після нашого пікніка, Лілі відвезла мене додому на жовтому фургоні: після довгих вагань я позичив їй касету Полін. Незабаром після цього вона подзвонила мені, трохи приголомшена.

— Я не хочу, щоб мій тато це чув. Поки ні. Але я хочу брати участь у розслідуванні.

Як ми й домовилися, о другій тридцять я знайшов Лілі та її нареченого-рокера перед будинком престарілих.

Рокера звать Жером, у нього зовсім інший вигляд із білим халатом: раптом хочеться назвати його «лікар».

Одежа не робить ченцем²⁶, звичайно... Але трохи, все ж є.

— Я сказав Чарльзу, що ви приїдете, — сказав він нам. — Я пояснив йому, Мало, що ти живеш у його старому будинку і хочеш з ним зустрітись. Я не знаю, що він з цього отримав. У будь-якому випадку, відвідування йому не зашкодить. Нікого не бачить, син не приходить. Але про що б ви не хотіли його запитати, не будьте надто різкими... Він дуже старий джентльмен з тендітним серцем.

Я кивнув.

— У будь-якому разі, — продовжив він, — я залишу вас із Лілі. Вона найкраща психологиня на планеті. Крім того, якби ти зміг переконати її повернутися до школи...

Він підморгнув мені, Лілі удала, що тицяє йому буханець²⁷, я розсміявся. Потім ми втрюх зайшли до будівлі. Джером пішов займатися своїми справами, а ми з Лілі піднялися на другий поверх.

Кімната 202, цифровий паліндром. Коли я вказав їй на це, Лілі насторожено подивилася на мене, і я припинив спроби пояснити. Лілі схожа на Попа: дуже розумна, але відрізняється від мене.

Коли ми зайшли до кімнати, я одразу впізнав Чарльза, чоловіка на фотографіях. Йому сьогодні майже вісімдесят, але він все ще гарний, як і деякі актори, чия шкіра вкрита глибокими зморшками, але ніколи не втрачає свого вигляду.

Він сидів у кріслі біля вікна. У нього на колінах лежала розгорнута книжка «Мобі Дік», але він не читав, поринув у думки. Я відкашлявся.

— Привіт...

Він підняв очі. Його погляд був невиразний, далекий, ніби проходив крізь нас.

— О, ось ти.

Звичайно, він чекав нас. Я представився, представив Лілі. Він наказав нам – я не навмання вибираю це дієслово – сісти на його ліжко. Ми підкорились. Він довго розглядав нас по черзі, як сканер, не зустрічаючи погляду. Тоді він запитав:

— Ви прийшли через Полін, чи не так?

Холод по спині – це ставало звичкою. Ніхто з нас нічого не відповів. Ми чекали. М. Фраше зітхнув.

— Знаєш, я скоро помру. О, не роби це похоронне обличчя, це нормально. Життя, я отримав свою дозу. Ти побачиш. Але я не впевнений, що хочу піти з цим у серці.

Ангел пройшов, буквально. У мене було враження, ніби він перетинає кімнату 202, безформний, летючий, чарівний і моторошний.

— Вона така стара, — прошепотів він. — Я такий старий. Мені здається, що це історія, яку я сам розповів, або фільм, який я переглянув, або книга, яку я прочитав. Це робить старість, втома, пам'ять... Ми вже не знаємо, що правда, неправда... Зрозумієш, колись.

Чарльз повернувся до вікна. Ми з Лілі, схвильовані й напружені, обмінялися поглядами. Ми відчували, що маємо дозволити йому говорити у своєму власному темпі й не перебивати його.

— Я кажу, що не хотів би піти з цим на серці... Але це не на серці, правда. На серці це вираз. Правда на животі. На плечах. На спині. Всюди. Протягом тридцяти років вона була на кожному моїм м'язі, кожній моїй кістці, кожній моїй клітині. Полін, я маю на увазі... Вона скрізь. Це мій рак. Узагальнений. У мене навіть раку немає! Життя – кумедна хвороба.

Тиша.

Лілі взяла мою руку на ліжку й міцно її стиснула.

— Я помру і хочу звільнитися від цього тягаря. Але, Арно... У тринадцять ми робимо дурниці. Ми ж маленькі хлопчики, так? У тринадцять? А потім я винен... Без мене нічого б не було. Нічого б ніколи не сталося.

Раптом Чарльз обернувся. Він все ще не дивився на нас, він дивився в куток стелі. Здавалося, він дивиться на ангела, захованого десь у кімнаті.

— Ми з Арно робили дурість за дурістю... Дурість у квадраті, розумієте?

Ми більше не знали, з ким він розмовляє, чи він розмовляв з нами, чи з цією невидимою істотою, яка пурхала кімнатою. Він знову замовк, потім повернувся до нас.

— Ти любиш математику?

Ми з Лілі в унісон похитали головами.

— Я теж ніколи не любив математику. Беатріс веде рахунки. Я, бухгалтерія... Але Полін теж, вона любить математику. Вона іноді допомагає Арно. Вона гарна.

Там він говорив у теперішньому часі: ми його втратили. Він зовсім забув, що його дружина померла!

Чарльз знову визирнув назовні, неначе в небі за склом малювалися нерозв'язні рівняння. Потім його обличчя повністю змінилося, майже як дитяче, він витріщився на Лілі.

— Міс, я вас раніше бачив?

— Я розносила піцу, коли була підлітком.

— Ах! Це воно. Дівчина-піца... Моя дружина дуже любить вас.

Як не дивно, у мене склалося враження, що наша присутність його заспокоїла, ніби він нарешті міг відкрити таємницю, яка мучила його віками.

— Арно, це не зовсім його провина... Як передбачити? Окрім Біблії, і знову... Повені непередбачувані... Мій син зробив помилку, серйозну помилку. Непоправне... Але як передбачити? Як? Він не повинен був цього робити. Але він хотів лише мене захистити... Захистити... Ні?

Очі Чарльза наповнилися слізьми.

— У мене не було виправдання. Жодного... Це я винен. У всьому, у всьому я винен...

Тепер він тремтів, його голос був зламаний. Лілі дала мені знак, щоб ми пішли, дали спокій. Але перед тим, як вийти з кімнати, я не втримався.

— Месьє Фреше... Полін, ви знаєте, де вона?

Він обернувся до мене й уперше з початку розмови подивився прямо в очі. Очі були пронизливі, страшні. Божевільні, налиті кров'ю очі.

— Вона в замку, — сказав він іншим голосом, впевненим і грубим, як наждачний папір. — Полін обожнювала Шато.

Потім він насупився, і його ставлення знову змінилося, наче всередині нього було кілька людей. Він знову став тендітним дідусем, який загубився в пам'яті.

— Мадемуазель, хіба я вас десь не бачив?

Лілі повторила:

— Я розносила піцу.

Обличчя пана Фраше засяяло.

— О, так, це все! Моя дружина тебе дуже любить. Вона каже, що ти гарна і дуже добре вихована. Для доньки міліціонера це нормально. Твій тато чудовий. Я хотів би, щоб він якось прийшов зі мною привітатися. Мені було б приємно.

Лілі мило посміхнулася.

— Я скажу йому, сер. Дякуємо за те, що прийняли нас.

Вона схопила мене за руку та потягла. Вона мала рацію: Чарльз переплутав людей, часи, і мені більше не хотілося мучити старого джентльмена з розпущеною головою, навіть

якщо він був винен у чомусь іншому, крім перелюбу. Однак, коли ми вийшли з кімнати 202, мені довелося поставити їй запитання.

— Ти впевнена, Лілі, що не хочеш, щоб твій батько прослухав цю касету?

— Ось зараз я ні в чому не впевнена. Я просто хочу викурити сигарету.

Середа, 2 серпня 2017 року

Не знаю, я загубив годинник

Сонячна погода

Повертаючись додому з будинку престарілих, у мене виникла божевільна ідея: я знайшов Арно Фраше у Facebook.

Всі 40-літні є у Facebook. Моє покоління – це більше Instagram чи Snapchat, але всі старі – у Facebook. Мій батько, моя тітка, Софі... У мене є обліковий запис (Loma75), навіть якщо я майже ніколи ним не користуюся. В основному я використовую його, щоб шпигувати за своїми вчителями, що, мушу визнати, досить смішно.

У Арно є кілька однопрізвищників, але за інформацією в профілі та фотографією я швидко впізнав його: знання про те, що він живе в Парижі, обмежувало коло пошуку, і через тридцять років у нього те саме кругле обличчя. Більш бородатий, більш суворий. Сумні очі теж.

У приватному повідомленні я написав:

— Я знаю, що сталося з Полін.

Відтоді чекаю.

Звичайно, я не знаю, що сталося з Полін. Але після дивного зізнання Чарльза я впевнений, що вона мертва. Я також впевнений, що Фраше якось до цього причетні.

Що саме сталося?

Хто що зробив?

Хто хотів змусити замовкнути «дівчинку-хлопчика»?

Учора ввечері я зателефонував Попу: я нарешті розповів йому всю історію. Він щойно повернувся з Корсики й збирав валізи, щоб за кілька днів виїхати до Бретані, до своєї іншої бабусі.

Ми розмовляли майже дві години. Ніколи в житті я так довго не розмовляв через телефон, і ця розмова, як у книжці, мала кілька розділів. Вступ, який я коротко резюмую: «Гей, добре, так, а ти? Ти подумаєш, що я божевільний, але в будинку є привиди». Логічна реакція: «Мало, коли я повернуся з Фіністера, я приїду до тебе, або ти до мене, це не проблема». Потім опис фактів, не пропускаючи жодної деталі. Розвиток подій, коли я змусив його прослухати касету Полін. Поп все ще не вірив мені, але почав трохи плутатися. Після цього «одкровення»: я надіслав йому відео храму мая, фотографії малюнків моєї сестри та обрізану фотографію Полін в червні 1987 року. «Надзвичайно дивно...». Потім він хотів змінити тему і перейшов до Лілі. Коротко кажучи, я відповів: «У Лілі є хлопець, а я закоханий в привида». Миттєве повернення до суті сюжету.

— Серйозно, Мало... Привидів не існує. Ти це знаєш, я це знаю, всі це знають. У кіно це смішно, а тут мене лякаєш ти.

— Я згоден. Але саме у фільмах завжди хтось каже, що привиди – це люди, які за життя не розв'язали те, що мали вирішити, не мають спокою. І я починаю думати, що є речі, які ми не розуміємо. Що усі ці ідеї не прийшли нізвідки...

— Що ти маєш на увазі?

— Полін, офіційно, зникла. Насправді вона мертва, і хтось її вбив. Я в цьому впевнений. І я вірю, що щось, частина її, намагається сказати правду. Ну, я не знаю... щоб відкрити правду. Нехай вона отримає справедливість, розумієш?

— Це відстій, чоловіче. Це зовсім божевільня... Ти усвідомлюєш? Люди, коли вони мертві, вони мертві. Твоя мати, вона прийшла пояснити тобі, чому вона була з цим хлопцем у цій машині? Ні. Вона прийшла вибачитися перед твоїм батьком? Ні. Однак не можна сказати, що обставини її смерті дійсно закономірні! Вибач, я трохи брутальний, але ти розумієш, що я маю на увазі...

— Це не те саме.

— О, так? Як це не те саме?

— Всі знають, як померла моя мама. Знаємо чому, знаємо з ким. Це моторошно, але ми знаємо правду. У її труні, на Монпарнасі, її тіло, меморіальна дошка і все інше. Але про Полін ніхто не знає. І тіла немає.

Довге мовчання на тому кінці. Ми прислухалися до свого дихання, потім через деякий час Поп зітхнув між сміхом і стресом:

— А якщо подумати, я вважав себе найбожевільнішим із нас двох!

Я посміхнувся, незважаючи на себе.

Подумавши, Поп запитав мене:

— Син, Арно... Він живе в Парижі, так? Ти хочеш, щоб я пішов до нього?

Хоча я був здивований цією пропозицією, я відповів:

— Але що б ти йому сказав?

Я уявив, як Поп знизує плечима в лимонно-жовтому світлоті із зображенням якогось героя, Бетмена чи Гомера Сімпсона.

— Я не знаю. Він відповів тобі у Facebook? Я б звинуватив його у вбивстві, прямо в кабінеті, я б присоромив його перед усіма колегами...

— Так, чудово. І ми б потрапили до в'язниці за наклеп.

Хоча ми з Попом не дуже обізнані в юриспруденції, ми вважали, що це не гарна ідея. Він зітхнув:

— Вона збирається щось робити, Лілі? Зі своїм батьком?

У мене в голові було те саме питання, яке не мало відповіді.

— Я думаю так. Але ми повинні дати цьому час.

— Тож розслабся, чоловіче. Колишній поліціант, він матиме більшу вагу, ніж ти, я, чи хтось інший.

— Я знаю, ти правий. Але все так дивно, клянусь!

— Я уявляю. Щоб підняти настрій, подумай про обличчя хлопчика Фраше, коли він отримав повідомлення... Якщо він зробив щось не так, хлопець, він, мабуть, на межі самогубства!

Живіт перевернувся.

— Я не хочу нікого доводити до самогубства...

— О, Боже! Який ти можеш бути дурненький іноді! Ти знаєш, що я маю на увазі! Скажімо, хлопець, він нігті гризе. Він до смерті гризе нігті. Цьому ти віддаєш перевагу?

Я знову посміхнувся.

— Так, цьому.

— Чудово. Тож тримай мене в курсі. І перестань фантазувати про привидів: це справді дивно.

Четвер, 3 серпня 2017 року

10:33 (за моїм телефоном)

Сонячна погода

Вчора ввечері у Facebook я отримав змістовне повідомлення від Арно Фраше: «Хто ти?»

Я уявив тринадцятирічного хлопчика, якого я бачив на фото, з його добрим круглим обличчям, що гризе нігті за екраном комп'ютера. Я не дуже пишався собою.

Поки що я не відповів.

Чекаю звісток від Лілі.

Цілу ніч мені снився один і той же кошмар: я тричі прокидався, весь в поту, задишка, стиснення в грудях. Зображення повені 1988 року змішалися з обличчям Полін, яке дивно і помножено відбивалося в підвісках великої люстри. Але люстру вже не була розбито: підвішена до стелі, вона освітлювала простір храму мая. Світло було настільки сильним, що засліпило мене, зробивши незрячим. Я намагався втекти, але не ворухнувся, ноги зацементовані, вросли в землю. Я нічого не бачив, але чув крики, дзвінки, два змішані голоси, Лілі та Полін. Вони панічно кричали: «Йде, тікайте, йде, гроза!» Я хотів і допомогти їм, і підкоритися їм, але нічого не вдієш – я не міг поворухнутися, я також не міг їм відповісти. Я відчував себе під водою, я задихався, мій голос заглушився, пропав. Під час третього раптового пробудження я намагався не заснути: я був надто наляканий, щоб повернутися до сну. Наближався світанок, тому я згаяв час в Instagram. Поп відправив поштою купу фотографій Корсики, переважно синього кольору. Моя подруга Сара створила замки Луари, Шамбор, Шверні, Шенонсо, а її стрічка була лише низка палаців, підземель та інших башт, оточених величними парками. Що стосується Бенджо, то він продовжив свою серію про «найкращі гамбургери в Парижі», вирішивши перевірити їх усі, навіть якщо йому доведеться закінчити з силуетом борця сумо.

Потроху, спостерігаючи, як на екрані мого телефону прокручується існування інших, тривога зменшилася. Через їхні життя, як не дивно, у мене було враження, що я знову інтегрую своє: усі безглузді селфі, знайомі місця, паризькі теги, абсурдні постановки, опромінені ландшафти курортів... Я був живий, звичайно. Мені було п'ятнадцять років, і якби я хотів, я міг би, як і вони, опублікувати чарівні фотографії: монстророслини, блискучу річку чи баранячу відбивну на грилі. Нормальні картинки. У мене просто були інші справи.

Тому що я ніколи, точно, не знайду нормального життя. Лише поки я не дізнаюся, що сталося влітку 1987 року. Якщо Полін залишиться тут, ширяючи між двома світами, я більше не засну: я завжди боятимусь побачити, як людський череп деформує стіни. Моя сестра більше не спить: фантомний голос у голові, предмети під подушкою, простирадла в багнюці. Вся наша енергія буде витрачена на те, щоб брехати батькам, щоб уникнути гамівної сорочки, нічого не прикидаючись. Менше ніж через місяць я вже виснажений. А що буде через рік?

Я щойно отримав смс від Лілі: «Ти можеш зустріти мене в барі о 13:00?» Я відповів: «добре».

Я уявляю, що вона програла касету батькові... І ось я в полоні суперечливих почуттів. Хвилювання, побоювання, нетерпіння. Що саме вона йому сказала? Вона сказала, що я думаю, що в моєму домі є привиди? Вона розповідала про малюнки Жанни? Від цієї думки я аж боюся: весь край подумає, що я маю бути в божевільні! Що, якби новина стала відомою? Якщо моє божевільня дійшло до вух учнів, з якими я навчатимусь через кілька тижнів? Чи можу я гідно почати середню школу, будучи ізгоєм?

Тим часом, крутячи педалі до Кабрієру, я отримаю стегна Ленса Армстронга...

Я бачу картину звідси: «Мало, нав'язливий божевільний.»

Моє життя зіпсоване.

Четвер, 3 серпня 2017 року

22:30

Зоряна ніч

У підсобній кімнаті «Сучасність» батько Лілі натиснув кнопку «стоп» на своєму касетному плеєрі. Могильний тембр Полін затримався в кімнаті, наче завис. Хоча ми обоє вже слухали цю касету, її зміст був не менш дивовижний. Ми дивилися одне на одного, скам'янілі, добру хвилину. Нарешті Лілі вирішила порушити тишу.

— Отже, тату? Що ти сказав?

— Я кажу, викликайте поліцію.

— І екзорциста, — я подумав, що варто додати, щоб похизуватися чи підняти настрій.

Лілі штовхнула мене, її батько зиркнув на мене. Я закусив губу й поглянув униз. При цьому вони в цьому будинку не проживають. Вони не усвідомлюють. Гумор, кажуть, — це ввічливість відчаю.

— Завдяки цій стрічці та вашій розмові з Чарльзом, — серйозно продовжив Клуні, — безумовно, є можливість відновити розслідування. У будь-якому випадку було б добре поставити питання, навіть якщо факти безсумнівно прописані.

— Прописані? — спитав я, насупившись.

— Справа тридцятирічної давнини... Юридично нічого зробити не можна. Якщо винуватці ще живі, ми все одно не зможемо їх притягнути до відповідальності. Але це не заважає нам шукати правду. Я подзвоню Жан-Фі.

Перше ім'я, як струмом, стрепенуло мене.

— Жан-Фі?

Клуні — ну, містер Верні — кивнув.

— Сьогодні друг дитинства Полін працює комісаром у Німі. Мабуть, моя дочка сказала вам, що я звільнилася з роботи через цей випадок?

Я кивнув у відповідь, не без тривожного погляду на Лілі.

— Ну, з Жан-Філіпе все навпаки. Завдяки їй він став поліціантом. Насправді, Мало, ця історія травмувала ціле покоління.

— Я думав, що зрозумів, так...

Містер Верні встав і суворо подивився на нас.

— Я подбаю про це, добре? Забороняю вам копати далі, не сказавши мені, ви вже зайшли занадто далеко. Ви повністю згодні?

Ми з Лілі кивнули, перебуваючи у своїх роздумах. Мене не здивувало те, що він поліціант і волонтер-пожежник: він був імпазантний. Я теж уявив, що Лілі пережила в підлітковому віці... Видно, її батько був нелегким. З іншого боку, сидячи за прилавком, я вперше зустрів місис Верні: це чудова маленька людина, усміхнена та весела, на яку Лілі схожа як дві краплі води. Я припускаю, що протилежні енергії доповнювали одна одну, створюючи рівновагу, якою сьогодні насолоджується їхня донька... І, на жаль, я задрив цьому.

Ми вийшли з бістро в неоднозначному настрої, схожому на наш візит до будинку престарілих. Я не розповідав Лілі історію повідомлення у Facebook, але думав, чи не зробив я якоїсь дурниці. Вона запалила сигарету, дивлячись у простір.

— Лілі... Я маю тобі дещо сказати.

Коли я зізнався їй у своїй неправоті, вона лише знизала плечима.

— Це було не дуже розумно, але що зроблено, то зроблено.

— Твій батько збирається вбити мене...

Вона почала сміятися.

— Мій батько не збирається нікого вбивати. У гіршому випадку на тебе накричить поліція. Але ж це завдяки тобі у них буде ця стрічка, чи не так? Тож розслабся.

— А якщо мене допитають? Якщо мене запитають, як я це знайшов? Я не скажу, що привид показав мені дорогу!

— Я ж казала тобі, Мало: місцеві діти завжди тусувалися в Шато. Ти цікавіший за інших, от і все.

— Це я маю їм сказати, як ти думаєш? Що я знайшов це випадково?

— У всякому разі, це те, що я сказала батькові. Що ще ти хочеш зробити? Ти не розкажеш їм про малюнки твоєї сестри та свої дивні сни?

Ні, очевидно. Я не хотів опинитися в психіатричній лікарні. Я не говорив цього вголос, але так сильно подумав, що Лілі мені відповіла.

— Чудово. Отже, ви, пане, маленький допитливий парижанин, який нудьгує, як дохлий пацюк. Це правдоподібно, правда?

Я посміхнувся.

— Дуже.

Ми зупинились перед моїм велосипедом, що тихенько притиснувся до стіни пошти. Вона поплескала мене по плечу.

— Іди додому, спробуй заспокоїтися. Як тільки я дізнаюся більше, я тобі подзвоню. Окей?

Загнаний у кут, я кивнув. Коли я сів на велосипед, Лілі повернулася, нишпорячи в сумці.

— Почекай, я забула!

Вона простягла мені годинник.

— Жером знайшов його. Мабуть, ти залишив його в кімнаті 202.

Я розглянув свій бірюзово-блакитний Swatch, який мені дуже подобається: це подарунок від Попа. Як я міг загубити його в кімнаті пана Фраше? Очевидно, я помилявся. Нічого не йшло правильно. Збентежений, я повернув його на зап'ястя.

— Ти йому віддячиш від мого імені...

— Нема проблем. До зустрічі, Мало.

Тоді я помітив, що годинник застряг на третій годині. Я трусив його, але марно.

Напружений більше, ніж будь-коли, я їхав, як баржа, до Будинку під соснами. У мене не було бажання повертатися, але мені потрібно було щось робити, і в цьому випадку це був велосипед, який підсмажився: коли я приїхав, мені насправді здалося, що я бачу дим, що йде з шин!

Змучений, спітнілий, я поставив велосипед на сітку: у мене не вистачило сміливості зустрітися з батьками, пограти вільного підлітка, посміятися і все. Моя голова гуділа питаннями без відповідей. Мені потрібно було з кимось поговорити, але не було нікого, окрім монстророслин. Всі мої друзі були у відпустці, на тому чи іншому пляжі. Це було безнадійно.

Я сів на землю, написав Попу.

Батько Лілі звернеться до поліції. Я божеволію до смерті.

Зараз я все ще чекаю відповіді. Можливо, ми в Бретані помилилися? Проте я поміняв батарейку в годиннику. Знову «ціпить», навіть якщо я не можу не думати, що ця несправність – це послання від Полін...

Субота, 5 серпня 2017 року

08:10

Ранкове сонце

Тієї ночі вібрація повернулася.

Була, як завжди, третя година ночі. Я не спав. Я все одно більше не можу спати. У кращому випадку я дрімаю. Я теж пливу між двома світами, плутаючи кошмари та реальність.

Я увімкнув нічну лампу.

Підвівся та відступив і став обличчям до стіни: вона знову починала свій цирк. Стояв я, трохи тремтячи, але прошепотів:

— Полін...

Стіна деформувалася, у цвіріньканні комах. Моє серце пришвидшилося. Це було схоже на реактор, я думав, він вийде з ладу.

— Полін, я роблю все, що можу, я обіцяю тобі... Жанна мені все розповіла, і я роблю те, що можу...

Потім з'явилося її обличчя. Повністю. Очі, ніс, рот. Її неможливо не впізнати.

У сліпій плямі свого погляду я помітив присутність – іншу присутність. Я повернув голову: на порозі стояла Жанна в білій нічній сорочці з лялькою з сонечками на руках. Вона побачила зі мною появу Полін, яка тепер повністю випросталася перед нами: тіло молодої дівчини відбилосся на стіні, руки витягнуті, рот відкритий, ніби вона кликала на допомогу, ніби намагалася матеріалізуватися в кімнаті, але в пастці каміння, цементу, старого гобелена, нової фарби.

Ми з молодшою сестрою презирнулися і раптом перестали боятися.

Те, що відбувалося, було жахливо, але тихим кроком Жанна увійшла до моєї кімнати: вона підійшла, щоб пригорнутися до мене, її крихітне тепле тільки міцно притиснулося до мого стегна. Я обернувся до Полін й спокійніше повторив:

— Я обіцяю тобі. Ми дбаємо про це.

Потім із дивним шипінням молода дівчина відступила, її руки, її ноги, потім, нарешті, її обличчя, перш ніж повністю зникнути.

І знову все стихло.

Ми з Жанною на мить залишалися нерухомими, притиснуті одне до одного. Нарешті я відірвався, а потім став на коліна, щоб бути на одному рівні з нею.

— Все добре, крихітко?

Вона кивнула.

— Я сонна.

— Тож ми повертаємось спати. Окі докі?

— Окі докі.

Я провів її назад до її кімнати, поклав її в ліжко, уклав. При цьому я глянув на стіну, але це була просто стіна: навіть рожеві метелики здавалися сплячими. Божевілля на двох? Масова галюцинація? Я посміхнувся сестрі.

— Хочеш, я трохи побуду з тобою?

— Будь ласка.

Я ліг біля неї. Я слухав її серцебиття, спокійне, рівне.

— Погано?

— Що?

— Думаєш, твоя мама теж у полоні?

Я залишився розпиляним, не в змозі відповісти. Звичайно, Жанна знає, що моя мама померла, ну, на небі, як ми говоримо маленьким дітям. Але вона ніколи не казала мені про це; у всякому разі, ніколи так прямо. Мені знадобилася хвилинка, щоб переварити це дивне запитання, яке повторювало мою недавню розмову з Попом.

— Ні, — нарешті прошепотів я. — По-моєму, вона пішла раптово, пфффффут. І тепер вона спить навіки.

— Але чому вона в'язня, Полін? Чому вона не спить вічно?

— Я не знаю, дитинко. Може, хоче мамі сказати, де вона... Хоче, щоб ми її як слід поховали, щоб і вона нарешті заснула... Ну, я так думаю.

Жанна зітхнула.

— Я сподіваюся, що вони витягнуть її з в'язниці.

Я посміхнувся.

— Я теж, Крихітко. У будь-якому випадку я роблю все для цього.

Наче цей обмін полеглим її стан, моя сестра заснула за хвилину. Я залишився там, навпроти неї, як жива маленька грілка – хоча було вже надто гаряче.

Я прокинувся в її ліжку, разом із сонцем. Я так добре не спав кілька днів.

Понеділок, 7 серпня 2017 року

11:16

Сонячна погода

Оскільки мені більше не було що сказати, я вирішив замовкнути та насолоджуватися життям, поки мене не кинуть у в'язницю за «погрози у Facebook» і «несанкціонований допит старечого свідка». Я катався на роликах, велосипеді та навіть стрибав на батуті, поки Софі не вирішила, що я занадто важкий і ризикую розірвати полотно іграшки її доньки. Я закінчив вихідні перед Xbox, перемагаючи мутантів, чого зі мною не траплялося багато років. Зрозуміло, я витрачав свій час на всі розетки, які були в моєму розпорядженні. Очікування.

За словами Лілі, її батько має зустріч з комісаром Жаном-Філіппом Бертенем сьогодні вдень. Щоб зменшити драму, я намагаюся уявити сцену, як в американському гангстерському фільмі.

Допити в сірих кімнатах. Металеві столи, наручники, зашторені вікна. Великі руки, татування, шрами.

Це не дуже добре працює.

Я вже вкотре дивлюся на повідомлення Арно у Facebook: «Хто ти?»

За порадою Попа, який нарешті передзвонив мені, я врешті-решт відповів йому (чорт на біс, на тому місці, де ми знаходимося!):

«Я хлопчик, який живе в будинку Полін. Ви продали нам стіни, але явно трохи більше, ніж стіни... Хотів би зрозуміти... Я бачив і твого тата. Я просто хотів би зрозуміти, що сталося тут, тридцять років тому. З повагою, Мало Монестье.»

Я секунду вагався, а потім натиснув «надіслати». Звісно, у наступну секунду я зрозумів, що щойно повідомив можливому вбивці не лише свою особу, а й свою адресу...

Чому ти послухав цього поп-гайка? Серйозно, що змусило мене зробити таке?

Лілі щойно подзвонила мені: копи прослухали запис і вирішили викликати Арно Фраше. Він, звичайно, може відмовитися. Як пояснив Клуні, факти, за якими його хочуть допитати, прописані: правосуддя нічого не може вдіяти ні проти нього, ні проти Чарльза. Але для правди немає рецепта; і Лілі залишається оптимісткою.

— За словами мого батька, суперінтендант Бертін дуже переконливий. Тож, якщо пощастить, Арно з'явиться.

— І я? Вони хочуть мене бачити?

— Ти ключовий свідок, Мало. Рано чи пізно тебе захочуть допитати. Але через наш візит до Чарльза, знаєш, я теж заїду. Ти і я, ми в одному човні.

— Так... Сподіваюся, не потоне.

Я поклав трубку, розгублений, засмучений до крайності.

Тепер, коли залучена поліція, ми дійшли до точки неповернення. Мені потрібно поговорити з батьками про все це, але я не знаю, як це зробити.

Я не можу не думати, що «річниця» зникнення Полін швидко наближається, що правда повинна бути відома раніше... Безсумнівно, це дурість, але я переконаний, що якщо справа не буде вирішена до 26 серпня, можлива нова катастрофа. Однак ця інтуїція не береться нізвідки: останні кілька днів у мене спалахнув невизначний спогад про те, що я приховував.

Коли ми прибули до Будинку під соснами, я сказав про передчуття. Це божевільне уявлення все-таки знайоме мені, і нещодавно завдяки безсонній ночі я зрозумів чому: коли померла мати, я теж мав передчуття.

Як я вже сказав, мені було шість років. Я був зовсім маленьким хлопчиком. Але в ніч перед її автомобільною аварією мені приснився кошмар, жахливий кошмар, у якому моя мати дзвонила мені звідусіль, благаючи пробачити її. А я в страшному сні запитав: «Що, мамо, пробачити, що?» Але вона мене не почула та продовжувала кричати в порожнечу, дедалі віддаленішу, навіть якщо я простягнув до неї руки, як Полін до нас, тієї ночі...

Наступного ранку я розповів цей сон батькові. Він засміявся: «Ти сумуєш за нею, так, любий? Не хвилюйтеся, знімання закінчилися, вона скоро повернеться».

Звичайно, вона більше не поверталася.

Я дуже сподіваюся, що Арно приїде і дасть показання – навіть якщо я боюся, що він з'явиться в нашому домі серед ночі з ножом, навіть якщо я не дуже люблю поліцію. Поліція – це люди в чорному, які кийками та балончиками зі сльозогінним газом відштовхують добрих людей, які просто намагаються відстояти свої права на площі Бастилії.

Звичайно, я карикатурю. Звичайно, я недобросовісний. Є також ті, хто шукає правду, як комісар Бертін, і ті герої, які рятують життя, ризикуючи власними...

Просто для мене це переважно чоловіки, які одного чудового дня приходять сказати тобі, що твоя мати померла.

Вівторок, 8 серпня 2017 року

17:30

Хмарно

Сьогодні вранці я отримав текстове повідомлення від Лілі: Фраше збирається зізнатися. Зізнатися... Яке смішне дієслово! Зізнатися в чому? В записі? В брехні? В проблемах? Вбивстві може?

Вчора ввечері, коли Жанна лягла спати, я вирішив поговорити з татом і Софі. У мене насправді не було вибору.

Було тепло, повітря духмяне, був прекрасний літній вечір. У саду небо сяяло зірками й піснею цикад. У обох моїх батьків була невелика шишка в носі, і вони були в чудовому настрої. Раптом я випалив:

— Можна з вами про щось поговорити?

Поки вони кепкували один з одним з приводу комода, поміченого на Лебокоїнт (Софі хотіла його за будь-яку ціну, тато вважав його «плаксиво банальним»), вони зупинилися й витріщилися на мене фальшиво серйозними, все ще заплутаними у своїй «жартівливій суперечці» очима.

— Звичайно, Мало. Про що?

— Я справді не знаю, з чого почати...

Мабуть, я виглядав стурбованим, коли їхні посмішки зникли. Софі спохмурніла.

— Що з тобою, любий?

— Знаєте... Полін?

Вони переглянулись. Батько здивовано запитав:

— Уявна подруга твоєї сестри?

— Це трохи складніше. Або ж це дуже гарний збіг. Якщо, звісно, вірити у випадковості... А це не мій випадок.

— Про що ти говориш?

— Тридцять років тому зникла дівчина, на ім'я Полін. Їй було чотирнадцять років, і вона жила в цьому будинку.

Обличчя розпалися, тіла завмерли, ніби застигли від полярного вітру, що ввірвався в сад. Ласкаво просимо в клуб «Мурашки по спині»!

— Вибачте, — продовжив я, — але я дуже хвилювався за Жанну. Тож я провів своє невелике розслідування і відкрив цю історію. Але я відкрив і інше, більш конкретне, тому я вам про це розповідаю.

— Конкретніше? Розповідаєш?

— Я знайшов касету. Розповідь, зізнання... Ну, я навіть не знаю, як це назвати...

Словом, касета, яку Полін записала за кілька днів до свого зникнення. Я передав цей запис поліції та, можливо, через це мені доведеться давати свідчення.

Мій батько та Софі були вражені. Мені здається, вони не були впевнені, чи варто їм сердитися, хвилюватися чи боятися. Трохи всього цього, я уявляю.

— Але де ти знайшов цю касету? І коли ти пішов у поліцію?

Я відповів якнайкраще – суміш брехні та правди, як своєрідний «підготовчий курс» перед моєю можливою бесідою з поліцією Німа. Я не говорив ні про примарні голоси, ні про «мишенятко», ні про схованку Жанни, а тим більше про привид Полін, що спотворює стіни о третій годині ночі. З іншого боку, я говорив про храм мая, про Клуні, про сина Фраше та про комісара Бертіна.

— Батько Лілі відповідав за передачу інформації в поліцію. Відтоді Лілі тримає мене в курсі.

Тато зітхнув:

— Чому ти не сказав нам раніше? Ця історія неймовірна!

Я знизав плечима.

— Ти не був готовий це почути. Я намагався з тобою про це поговорити, але ти у своїй бульбашці, твоє щастя, робота і все... Це не докір, я радий за тебе. Але раптом у вас мигалки. Чесно кажучи, я не розумію, як ви не бачили, що Жанна з моменту нашого прибуття не у своєму нормальному стані... Вона теж відчуває, що з цим місцем щось не так. Врешті ти її знаєш...

У Софі тепер були сльози на очах. Вона встала й вийшла з-за столу. Звичайно, хотілося мовчати. Але вони повинні були знати! Я вважав за краще розповісти їм про це, ніж вони дізнавалися про все це від копів. Ось що я намагався пояснити батькові. Розсіяний, він насилу ковтав слину.

— Мало, тобі нема в чому себе докоряти. Ти правий, ми не приділяли достатньо уваги. Я легковажно сприйняв твої занепокоєння, я був неправий. Ви з сестрою дуже чутливі... І мені шкода, що я вас не послухав.

— Все буде добре, не переживай. Але я був змушений, з огляду на обставини, пояснити вам ситуацію...

Він обійшов стіл, сів біля мене. Він поклав руку мені на стегно.

— Вибач, великий хлопче. Мені справді шкода. Я був далеко від того, щоб уявити, через що ти можеш пройти.

— Тату, ніхто такого уявити не може. Але, розумієш, я не просто «недільний Шерлок Холмс»...

Понеділок, 14 серпня 2017 року

09:19

Сонячна погода

Скориставшись, я припускаю, відпусткою, запропонованим 15 серпня, Арно Фраше прибув до регіону цими вихідними. Я знаю це від Лілі, яка знає це від свого батька, який знає це від суперінтенданта Бертіна. У малих містечках є кілька переваг: усі знають один одного багато років, і «обмін хорошими практиками», здається, працює на повну швидкість.

Тому на прохання поліції син Фраше взяв свою машину, металевий сірий Polo, і, опустивши газ в підлогу, перетнув Францію. Він приїхав так швидко, що, здавалося, «чекав цього все життя». Цитата не моя, а Містера Верні.

Якщо стіни будинків мають пам'ять, можливо, деякі злочинці борються з амнезією...

Як тільки Лілі подзвонила мені вчора вранці, я сів на велосипед і помчав до села. Ми опинилися біля джерела: вона приготувала для мене половину бутерброда з солоним огірком і посмішку від вуха до вуха.

— Може, нарешті дізнаємося!

— Я сподіваюсь. Будинки з привидами – це добре на п'ять хвилин... Я хотів би повернути своє життя, якщо ти розумієш, що я маю на увазі.

— О, Мало! Ти перебільшуєш.

— Справді?!

Тоді я розповів їй про ніч, коли вся Полін намагалася пробити стіну моєї спальні. Досі я розповідав про враження, згадував поведінку Жанни та, звісно, показував їй її малюнки, які її привели мене до стрічки Полін. Але я вперше відверто заговорив з нею про паранормальні явища. Вона витріщилася на мене, приголомшена.

— Ти фантазер. Ця історія хвилює тебе, твою сестру, поліцію... Тобі сняться кошмари, це нормально.

Я був поза собою від емоцій.

— Навіть ти мені не віриш?!

— Це не те... Я впевнена, що у вашому домі коїться щось дивне. Інакше б нас тут не було. Але те, що ти говориш, це божевілля!

— Це може звучати божевільно, але це правда.

— Слухай, я не хочу з тобою сперечатися.

Я хотів померти, зникнути, бути проковтнутим на місці. Я відчув суміш сорому й відчаю.

— Ти єдина, з ким я можу поговорити про це, і ти мені не віриш...

— Я тобі вірю, Мало! Але я також думаю, що ти сприймаєш це розслідування надто серйозно. Мій тато працює над справою, гаразд? У цей самий момент Арно Фраше перебуває в офісі поліції у Німі... Що нам ще потрібно?

Я мовчав, надто роздратований, щоб відповісти. Я намагався заспокоїтися, зрозуміти, що будь-яка нормально складена людина не може пристати до цієї історії про хлопця-дівчинку, який вночі намагався вибратися зі стін. Якщо нам якось і вдасться розкрити «справу Полін», то цілком раціональними засобами. Зізнання, наприклад... Я це усвідомлював, і не хотів влаштувати сцени. Тож я проковтнув слину, потім відкусив шматочок солоного огірка, який застряг мені в стравоході. Лілі подивилася на мене, вибачаючись, своїми великими зеленими очима.

— Ти мене хочеш...

— У жодному разі.

— Так, я бачу: ти сердишся на мене.

Я підвів голову.

— Мені п'ятнадцять, гаразд. Я дитина, гаразд. Але я досить дорослий, щоб більше не бачити монстрів під своїм ліжком.

Лілі зітхнула.

— Я кажу...

— Ти взагалі нічого не знаєш, — відповів я. — Відколи ми переїхали, це велика дурниця. Коли я жив у Парижі, я був найнормальнішим хлопцем у світі. Я грав у відеоігри, катався на роликах, пив шоти з друзями, ходив у кіно, у басейн, на футбол. Увечері я читав три сторінки книги та засинав, як немовля. А потім ми приїхали сюди. Мої батьки подумали, що вони архітектори, моя сестра почала чути голоси, і я опинився зовсім сам посеред власного будинку, не шкодуючи кози та капусти.²⁸

— Я розумію, Мало. Але перестань до мене приставати: я не мала до цього жодного відношення.

— Ні, звичайно ні. Просто ти була єдиною, хто справді мене слухав. Бо Жанна першою відчула горе Полін. Я знаю, це за межею розуміння... Я теж розгубився. Але я терпіти не можу, щоб ти приймала мене за дурня.

— Я не вважаю тебе за дурня.

Я вдихав, видихав, намагався сповільнити серце. Нарешті я прошепотів, мій голос надривався:

— Так що, все в порядку.

— Ми збираємося роз'яснити цю історію, Мало.

Вона взяла мене за руку. Я дивився на неї прямо в ліс, який служить їй поглядом.

— Мабуть, це буде складно, але я хочу знати, що скаже Арно.

— Я теж, уявляєш... Мій тато виглядає так моторошно, але він ягня. Поранене ягня. Ти знову відкрив скриньку Пандори, і я впевнена, що він звернеться за поясненнями до поліціантів. Я знайду спосіб отримати доступ до слухань. Це буде непросто, але в будь-якому випадку я обіцяю спробувати.

Середа, 16 серпня 2017 року

15:40

Сонячна погода

Поліція прийшла додому, щоб розпитати мене, і я був радий, що розповів батькам про ймовірність цього. Рано вдень у двері постукали комісар Бертін і молодий офіцер у формі. Було справді дивно зустріти у плоті й крові знаменитого «Жан-Фі», хлопця Полін, який, будучи підлітком, змушував дівчат падати, цих гарних дівчат, надто гарних... У сорок п'ять років, за словами зачарованої Софі, він чудово зберігся.

Мій батько замкнув мою молодшу сестру в її кімнаті, а потім зробив каву. Ми сіли на терасі, серед монстророслин, під великою парасолькою, як старі друзі. Коли вони запитали мене про те, як я знайшов касету Полін, я подав їм свою розумну суміш правди й брехні, а потім дав їм форму з печивом, яку тримав під ліжком.

— Ого, колекційна! — грайливим тоном вигукнув молодий коп.

Я посміхнувся.

— Я думав те саме. Я впевнений, що на Ebay вона коштує щонайменше тридцять євро!

Комісар Бертін кинув на нас жахливий погляд, і наші відповідні посмішки зникли. Потім вони попросили мене описати моє інтерв'ю з Шарлем Фреше. Знаю, що сьогодні вранці Лілі спіткала та ж доля: вона надіслала мені двокілометрове смс, щоб розповісти про інтерв'ю, насичене «черепними» емодзі. Завдяки цьому щоденнику, до якого я на місці записав слова старого – дякую, тітонько Агато, – я зміг бути дуже точним, мабуть, більше, ніж наша вродлива листоноша. Кілька разів під час моєї розповіді Бертін і його колега обмінювалися нервовими поглядами. Наприкінці комісар перебив мене:

— Чарльз сказав тобі, що Полін була в Шато? Ти впевнений?

Я кивнув.

— Так, абсолютно точно. Але це може бути що завгодно. Він не при собі, і мова його була незв'язною... Ви його будете допитувати?

Комісар знизав плечима.

— Ми вже пробували. Але, як ти кажеш, він зійшов з розуму. Насправді він був загороджений мовчанням. Ваші з Лілі свідчення – це все, що ми маємо.

— Я розумію... Сподіваюся, це вам трохи допоможе.

Вони перекинулися ще кількома словами з моїми батьками, потім встали й попрямували до своєї машини. Я думав, що все закінчилося, але перед тим, як піти, до мене звернувся наглядач.

— Мало, ти зв'язувався з Арно Фраше у Facebook?

Я відчув, як почервонів.

— Так, вибачте. Це була дурість.

Він усміхнувся – дивною посмішкою, якоюсь насмішкою.

— Це була дурниця, запевняю вас. І все ж це його лякало. Ви, мабуть, зробили нам послугу: без вас він би ніколи не прийшов. Але, будь ласка, уникайте подібних дурниць у майбутньому. Вас можуть звинуватити в булінгу. Зрозуміло? Крім того, ви не можете знати, з яким диваком маєте справу...

Я кивнув, пригнічений. Бертін попрощався з нами.

— Гарного дня, пані та панове.

Після цього мої батьки вилучили мій комп'ютер і мобільний телефон, не переваривши удар повідомлення у Facebook. Вони не коментували, навіть не сперечалися зі мною: це було найгірше. І тут я відчайдушно відірваний від світу.

Зважаючи на обставини, я не наважився поставити поліції ані найменшого запитання про слухання підозрюваного номер один...

Тепер усі мої надії покладаються на Лілі.

#1

Протокол слухання

Арно Фраше, понеділок, 14 серпня 2017 року

КБ: Комісар Бертін

АФ: Арно Фраше

КБ: — Пане Фраше, що сталося 26 серпня 1987 року?

АФ: — Вранці до мене прийшла Полін. Я був у своїй кімнаті, читав, у двері постукали. Це була вона. Вона хотіла зі мною поговорити.

КБ: — Про що вона хотіла поговорити?

АФ: — Вона мала поганий вигляд. Я маю на увазі, що іноді Полін була трохи дивною, але зараз вона була ще дивнішою, ніж зазвичай.

КБ: — Тобто?

АФ: — Вона була вся бліда, тремтіла. Я думав, що вона хвора.

КБ: — Що вона вам сказала?

АФ: — Вона підійшла до мене на ліжко і розповіла, що кілька днів тому була свідком тривожної сцени.

КБ: — Вона використала ці слова? «Тривожна сцена»?

АФ: — Ні... Ну, не знаю... Це було тридцять років тому! Я реконструюю, що...

КБ: — Добре. Перепрошую. Продовжуйте, будь ласка.

АФ: — Вона сказала мені, що застала свою матір і мого батька у компрометуючій ситуації.

КБ: — Ви можете уточнити?

АФ: — Ви знаєте, що я маю на увазі!

КБ: — Мені потрібно, щоб ви це сказали.

АФ: — Полін стверджувала, що бачила, як мій батько та її мати займалися коханням. У своєму кабінеті. Кабінет тата... Звичайно, я їй не повірив.

КБ: — Чому ви їй не повірили?

АФ: — Тому що мій батько любив мою матір.

КБ: — Одне іншому не заважає.

АФ: — Це був не стиль мого батька. Він прямий чоловік, мій батько, серйозний чоловік. Крім того, він завжди заперечував. Полін говорила дурниці.

КБ: — Добре. Що сталося після цього?

АФ: — Я був божевільний від люті. Я не розумів, навіщо вона так бреше, навіщо плювала на мою родину, коли їх витягли з канави, її матір і її.

КБ: — З канави?

АФ: — Я маю на увазі, що робота в нас була раєм... Вони жили в гарному будинку, і ми були там лише двічі на місяць, трохи більше під час канікул... Вони залишили гнилу студію в гнилому місті, щоб грітися в хаті на Півдні, з зарплатою, додатково. Мої батьки були щедрі, і ця дівчина, вона прийшла сказати, що мій батько був виродком...

КБ: — І це вас розлютило?

АФ: — Очевидно, це мене розлютило.

КБ: — Ви хотіли помститися?

АФ: — Мені було тринадцять...

КБ: — Я знаю. Але все ж ви хотіли помститися?

АФ: — Я хотів... не знаю... покарати її, так, мабуть. Покарати її за те, що вона говорить дурниці, наплюжить мого тата своїми плітками.

КБ: — Що ви зробили?

АФ: — ...

КБ: — Містер Фраше?

АФ: — Я змусив її повірити, що хочу їй щось показати.

КБ: — Показати їй щось? Що?
АФ: — Я сказав їй, що знайшов покинуте кошеня. Що я підібрав і сховав у підвалі, тому що мої батьки ненавиділи тварин.
КБ: — Ваші батьки ненавиділи тварин?
АФ: — Не в цьому проблема...
КБ: — Тому що цього кошеня не існувало?
АФ: — Так, цього кошеня не існувало. Я заманив Полін в підвал і замкнув її. Я кричав, що це навчить її не говорити лайно про мого тата.
КБ: — Тоді що сталося?
АФ: — Вона теж кричала. Вона благала мене випустити її, але я розлютився. Вона грюкнула дверима на сходах, але я втримався. Я був надто злий.
КБ: — І?
АФ: — Я пішов. Я пішов додому, я повернувся до своєї кімнати, я взяв свою книгу.
АФ: — Що ви читали?
АФ: — Вже не знаю.
КБ: — Ви впевнені?
АФ: — Мобі Дік, я впевнений. Це один з улюблених романів мого батька.
КБ: — Добре. Ви замкнули Полін в підвалі, щоб покарати її. А потім що сталося?
АФ: — ...
КБ: — Ви залишили її там?
АФ: — Так.
КБ: — Як довго ви залишили її там?
АФ: — Вже не знаю.
КБ: — Коли ви її звільнили?
АФ: — Не знаю...
КБ: — Можливо, тому, що ви так і не звільнили її?
АФ: — Мені було тринадцять...
КБ: — Я знаю, так, ви вже це сказали. Ви були дуже маленьким хлопцем, я цього не забув. Ніхто не забуває, повірте. Ви знаєте, що б не сталося тоді, проти вас нічого не можна зробити, чи не так?
АФ: — Я спраглий.
КБ: — Ми принесемо вам склянку води.
АФ: — Мені треба в туалет.
КБ: — Дуже добре, містере Фреше. Нема проблем. Зробимо перерву.

Субота, 19 серпня 2017 року

16:19

Сонячна погода

Звичайно, нам заборонено це читати. Жан-Філіп Бертен через дружбу з Клуні передав йому протокол слухань. Лілі перехопила файл у комп'ютері свого батька й непомітно роздрукувала його.

Як я і сподівався, оскільки в мене більше не було можливості зв'язатися з нею, вона прибула до мене додому в обідню пору. Вона привіталася з моїми батьками, які готували (жарена телятина з картоплею), мою маленькою сестрою, яка малювала (яскраво-червона цистерна), потім ми піднялися до моєї кімнати. Там вона дістала зі своєї синьої шкіряної сумки великий манільський конверт. Я був схвилюваний, а Лілі бліда, як полотно. Я ніколи не бачив її такою.

— Якщо мій батько дізнається, то він мене вб'є. Це абсолютно незаконно.

Вона не жартувала: у неї тремтіли руки. Але, мабуть, як і для мене, цікавість була сильнішою за страх.

— Ти читала це?

Вона поважно кивнула головою. Я почав діставати документи з конверта.

— Тобі краще сісти, Мало.

Я підійнявся на ліжко та почав переглядати документи. Сторінки проходили, моє дихання ставало все швидшим і швидшим. Я подивився на неї:

— Чому він нарешті говорить? Чому він говорить після всіх цих років?

— Частково завдяки тобі. За словами мого батька, прослуховування цієї касети його дуже хвилювало... Уявіть, якби ми почули голос того, кого вбили?

Я насилу ковтав слину.

— Він її вбив?

— А ти що думаєш?

Я не знав, що й думати. Як і Арно Фраше, мені потрібна була перерва. Лілі ходила по моїй кімнаті, розглядаючи плакати, фотографії, мої ботанічні штучки, книги в моїй бібліотеці та мою дорогоцінну колекцію «Кінозошитів».²⁹

— Тобі подобається Стівен Кінг, очевидно...

Я знизав плечима.

— Як і всім.

— Я ніколи не читала це, зауваж.

— Серйозно? Тож візьми один. Майстер жахів, це актуально...

Її пальці з різноколірними нігтями бігали по корінцях книжок. Червоний лакований ніготь нарешті приземлився на титулі.

— Керрі?

— Наприклад. Це одна із моїх улюблених. Моя улюблена, мабуть.

— Про що вона?

— Справді? Ти навіть не бачила фільм? Ну, Брайана Де Пальми, тому що рімейк не вартий і ламаного гроша.

— Я не тямлю ні в кіно, ні в літературі. Тож?

Я зітхнув.

— Це історія дівчини, яка погано себе почуває. Дівчинка, яку всі переслідують, у школі, вдома... А потім вона розуміє, що має силу.

— Яку ж?

— Телекінез. Влада руйнувати. Але попереджаю, книга багата гемоглобіном!

Лілі подивилася мені прямо в очі, дуже серйозно.

— Ти віриш, що ми повинні знищити тих, хто нас переслідує?

Я знизав плечима.

— Це просто книжка, Лілі...

Вона витягла Керрі з книжкової шафи, потім сіла біля мене на ліжко. Кивнувши підборіддям, вона вказала на теку.

— Продовжуй читати.

#2

Протокол слухання

Арно Фраше, понеділок, 14 серпня 2017 року

КБ: Комісар Бертін

АФ: Арно Фраше

КБ: — Пане Фраше, повернімось до цього 26 серпня.

АФ: — Була гроза.

КБ: — Так, тут часто бувають грози... Ця гроза була особливою?

АФ: — Жахлива, так. Повінь.

КБ: — Де ви були?

АФ: — Вдома.

КБ: — Усі були вдома? Ваші батьки? Соланж Гардінер?

АФ: — Так. Всі. Крім Полін.

КБ: — Я думаю, що її мати хвилювалася, коли не побачила її повернення, тоді як надворі, як ви кажете, була повінь?

АФ: — ...

КБ: — Містер Фраше?

АФ: — Так.

КБ: — Але ви знали, де вона була, чи не так? Полін?

АФ: — Так.

КБ: — Всі повинні були її шукати, так? А ви нічого не сказали?

АФ: — ...

КБ: — Ви нічого не сказали?

АФ: — Я злякався.

КБ: — Злякалися чого?

АФ: — Що мене насварять.

КБ: — Надворі був апокаліпсис. Але ви боялися, що вас насварять?

АФ: — Мені було тринадцять!

КБ: — Не вводьте себе в такий стан, Містере Фраше. Я просто намагаюся зрозуміти, що сталося.

АФ: — Я не наважився сказати. Полін зачинили в підвалі, і я не смів цього сказати...

КБ: — Добре. Що сталося далі?

АФ: — Буря...

КБ: — Буря?

АФ: — Буря все знищила. Сад, частина даху. І вода просочилася.

КБ: — Що ви маєте на увазі?

АФ: — ...

КБ: — Добре. Я принесу вам каву.

АФ: — Чай...

КБ: — Чай. Зрозумів. Ви голодні?

АФ: — Ні. Дякую, ні.

(Пауза.)

КБ: — Вам краще?

АФ: — Я в порядку...

КБ: — Ви казали: вода проникла.

АФ: — Вода затопила підвал.

КБ: — Так?

АФ: — Був зсув, і вода затопила підвал...

КБ: — Але де ви були в той час?
АФ: — Вдома.
КБ: — У безпеці?
АФ: — ...
КБ: — Ви були у безпеці вдома, з батьком, матір'ю та Соланж. Це була повинь, і ви знали, що Полін в підвалі.
АФ: — Так.
КБ: — Але ви продовжували мовчати.
АФ: — Я злякався.
КБ: — Що вас насварять? Ви розумієте?
АФ: — Так.
КБ: — Так?
АФ: — Я тридцять років не сплю... Тридцять років мене гризе ця таємниця... Так що я розумію, так! Але, блін, я був просто дитиною!
КБ: — А потім?
АФ: — Шторм продовжувався, протягом дня він ставав все гіршим і гіршим. Нарешті Соланж зателефонувала в екстрену службу, щоб повідомити про зникнення її дочки.
КБ: — Поліція приїхала?
АФ: — Так, пожежники теж. Жандарми нас допитували. Ніхто нічого не знав. Нарешті... бачите.
КБ: — Я бачу, так. Продовжуй.
АФ: — Її почали шукати, але погода була дуже погана. Вони думали, що вона втекла, або заблукала, десь сховалася, чекаючи, поки мине гроза. Що вона повертається.
КБ: — Але ви, ви знали, що вона не повернеться.
АФ: — О ні, ні, я не знав... Я теж, я думав, що вона повернеться. І мене лякала ця ідея.
КБ: — Ви жартуєте?
АФ: — Я не знав, що підвал затопило! Я думав відчинити її двері, коли гроза мине... Звичайно, вона розсердиться, але я вигадував хитрощі, щоб змусити її замовкнути. Я планував шантажувати її... погрожувати їй, погрожувати її матері... Я справді думав, що відпущу її, і вона нічого не скаже, і вони двоє підуть, і все повернеться до того, як це було раніше...
КБ: — Але наступного дня повинь нарешті вицухла.
АФ: — Так.
КБ: — І ви хотіли її звільнити.
АФ: — Так.
КБ: — Але все пішло не так, як планувалося.
АФ: — Ні.
КБ: — Що сталося, коли ви пішли в підвал?
АФ: — ...
КБ: — Містер Фраше?
АФ: — ...

#3

Протокол слухання

Арно Фраше, понеділок, 14 серпня 2017 року

КБ: Комісар Бертін

АФ: Арно Фраше

КБ: — Як ви почуваетесь?

АФ: — Я просто хочу, щоб це припинилося... Я так довго хотів, щоб це припинилося...

КБ: — Я розумію. Але ви прийшли до нас, це добре. Нарешті ви робите правильну річ,

Арно. Чи можу я називати вас Арно?

АФ: — Так...

КБ: — Слухаю.

АФ: — Я хотів її звільнити, але двері були заблоковані. Скрізь були зсуви, гілки дерев...

КБ: — На дверях?

АФ: — Це люк, розумієте? У землі... Завжди так, уявляю... Давно я туди не повертався. Навіть для продажу я просто пішов до нотаріуса. Я заплатив компанії за очищення будинку.

КБ: — Так, це завжди так. І що? Що ви зробили?

АФ: — Я прибрав гілки, пішов взяти лопату з сараю і відшкріб грязюку... Це було довго, і дуже боляче...

КБ: — Але вам вдалося відкрити двері?

АФ: — Було пізно... Полін була... Ну, знаєте...

КБ: — Я знаю, але мені потрібно, щоб ви це сказали.

АФ: — Я спустився. Води було ще багато, до грудей... І всюди грязюка... Це було жахливо.

КБ: — Полін була мертва, так?

АФ: — Так.

КБ: — А потім? Ви вийшли з підвалу?

АФ: — Я плакав.

КБ: — Ви плакали. Дуже добре.

АФ: — Я не знав, що робити... Тому я все розповів батькові.

КБ: — Ви більше не боялися, що вас насварять?

АФ: — ...

КБ: — А потім?

АФ: — Я все розповів батькові, і він сказав, що збирається розв'язати проблему.

КБ: — Ви знаєте, що він зробив? Щоб розв'язати проблему?

АФ: — Ні. Не зовсім.

КБ: — Ви пояснили йому, як це все сталося? Чому?

АФ: — Я сказав йому, що Полін говорить дурниці про нього. Він відповів, що це неправда. Він сказав: «Я люблю твою маму. Я б ніколи такого не зробив».

КБ: — Ви йому повірили?

АФ: — ...

КБ: — Арно... Ви йому повірили?

АФ: — Не знаю.

Понеділок, 21 серпня 2017 року

10:37

Сонячна погода

Після суботи та мого читання «слухання» я дуже приголомшений.

Звичайно, я не міг сказати батькам, що нарешті дізнався (принаймні в основних рисах), що сталося в цьому клятому будинку. Ми з Лілі знову порушили закон, побачивши ці документи... Клуні, очевидно, нічого не помітив, але зараз ми зобов'язані зберігати таємницю. На щастя, мені вдалося домовитися про повернення мого мобільного телефону – хитрість депресивного підлітка завжди спрацьовує! Тож ми з Лілі багато спілкуємося, поки чекаємо на оприлюднення висновків поліції. Нам добре говорити про це, не залишатися наодинці з цією жахливою історією.

Величезне питання, те, яке нас хвилює, не дає нам спати, просте: чи знайдеться Полін?

Немає нічого менш бентежливого. Здається, Арно не знає, що зробив його батько з тілом, і, можливо, старий Чарльз говорив дурниці, коли розповідав нам, що вона була в Шато... Не кажучи вже про три десятиліття, які минули, з часткою стихійних лих, гроз, зсувів, лісових пожеж та інше. Чесно кажучи, я був не дуже оптимістичним, щоб не сказати поразницьким.

До сьогоднішнього ранку.

Я прокинувся дуже рано, щоб насолодитися садом до того, як світ накриє спека. Я все одно не міг заснути, бо ніч була сповнена кошмарів, один страшніший за інший. Але я дійсно був у заціпенінні та, щоб спробувати прокинутися, прийняв довгий гарячий душ.

Поки що нічого надзвичайного.

Я вийшов з душу і витерся рушником. Ванна кімната була в тумані, повна пари після моїх п'ятнадцяти хвилин обмивання. Лише коли пара почала розсіюватися, я помітив щось незвичайне.

На дзеркалі, обведеному пальцем у тумані, було написано: ДЯКУЮ.

Я завмер від несподіванки, але не злякався. Я з посмішкою на обличчі дивився на ці п'ять чудових літер, поки вони нарешті не зникли. Дзеркало занадто високе, щоб Жанна могла до нього дотягнутися, а тоді Жанна ще спала, я був у цьому впевнений, я пішов до неї перед тим, як піти у ванну.

Хтось написав «ДЯКУЮ».

І цим кимось могла бути лише Полін.

Тепер я знаю, що ми її знайдемо. Наразі, напевно, навіть знайшли. Дівчина-хлопець просто прийшла зі мною попрощатися.

Вівторок, 22 липня 2017 року

16:19

Сонячна погода

Після зізнання Арно поліція підійнялася до храму мая. Нарешті в «Замку». Вони проводили розкопки, які тривали п'ять днів. З великим копанням і наполегливістю вони знайшли Полін. Скелет Полін.

Оглянувши територію, вони розкопали цю гробницю, яка була не одна – її тіло було поховано в північній частині будівлі, найбільш заваленій, найбільш втраченій. Я інстинктивно назвав це місце «храмом мая». Храми мая іноді були похованнями...

Звісно, ця новина потрапила в заголовки газет.

Ми можемо тільки уявити, що сталося між заявами Арно, дивною історією Полін й нашим неформальним інтерв'ю з Шарлем Фраше. Після зізнання сина поліція ще раз відвідала старого в кімнаті 202. Безрезультатно: він залишився німим, замкнувшись у своїй голові. Можливо, добровільно... У всякому разі, вони нічого не могли з цього отримати.

Але ми з Лілі реконструювали смерть Полін – нашу правду про смерть Полін, обов'язково фрагментовану, вигадану, але, ймовірно, досить близьку до реальності. Ми об'єднали наявну інформацію, зібрали відомі елементи та спробували заповнити прогалини.

26 серпня 1987 року вона увійшла в кімнату Арно, щоб сказати йому:

— Твій батько трахає мою матір.

Арно, який обожнював своїх батьків і батька зокрема, не підтримав ці звинувачення. Він спіймав доньку служниці, замкнув її в підвалі. Він просто хотів надати їй хороший урок...

Коли прийшла повінь, він не наважився зізнатися у своєму злочині. По-перше, тому що знав, що це неправильно: замкнути молоду дівчину в підвалі – це не просто дурість. А потім мав би пояснити причини, чому він так вчинив. У цьому старий Чарльз мав рацію: Арно хотів захистити його. Щоб помилувати свою матір, щоб запобігти розпаду цієї родини, про яку він піклувався понад усе на світі.

Але в цей час, поки всі у вітальні хвилювалися, поки Соланж у паніці кликала на допомогу і поки молодий Арно радився сам із собою, вода невблаганно підіймалася в підвалі.

Мені стає важко уявити Полін у пастці цієї підземної кімнати, яку хвилину за хвилиною наповнювали дощ і бруд. Побачивши, як помирає... Вона, мабуть, кричала щосили, аж подряпала собі голосові зв'язки; але, звичайно, ніхто не міг цього почути: село терпіло велике лихо. Сонечко, самотнє в темряві, втрачає надію з часом...

Вона померла о третій тій ночі? Я схильний у це вірити.

Наступного дня, коли гроза минула, Арно пішов відчиняти двері підвалу. Він напевно крикнув її ім'я:

— Полін! Полін!

Але вода все затопила. Дівчинка була далеко-далеко від реального світу, застрягла в багнюці, годинами лежала мертва, задихалася, тонула, була похована живцем. Я уявляю, як почувався бідолаха, коли зрозумів, що, попри все, став убивцею... Мені його майже шкода. А подумати, що я сплю в його кімнаті!

Тож, у паніці, у відчаї, він попередив свого батька. І «тато», цей дуже могутній тато, «розв'язав проблему».

Тато був колосом, Полін – мініатюрою. Тато темної ночі сховав Полін (у сумку? валізу?). І, тримаючи лопату під пахвою, забрав її з Будинку під соснами. Ймовірно, він завантажив її в багажник своєї машини, а потім у стані трансу поїхав на узлісся, саме до того місця, де ми з Лілі любимо влаштовувати пікнік. Він припаркувався, відвіз тіло до замку. Викопав могилу, імпровізоване поховання.

Без сумніву, він теж плакав. Бо він знав це: те, що він щойно зробив, буде переслідувати його вічно.

Замок завжди мав погану славу: якби ми знайшли її там, нагорі, поглиненою землею, хто б здивувався? Хто б про них подумав? Вони, Фраше, заможні антикварі в місті, щедрі жертводавці робіт у регіоні, знатні особи, яким усі заздять?

А потім, якби трохи пощастило, ніхто б її не знайшов...

Її ніхто ніколи не знайшов.

П'ятниця, 1 вересня 2017 року

16:19

Сонячна погода

За кілька днів я повернусь до школи, але я залишаюся цілковито спокійним. У мене було таке дивне літо, що я відчуваю, що можу зіткнутися з чим завгодно.

Поп пообіцяв приїхати на свята в День усіх святих, навіть якщо він скаже, що йому «огидно», що в будинку більше немає привидів. На мій подив, він весь час мені вірить. Або, як Лілі, удає, що вірить мені... Але це вже не має значення: ми з Жанною знаємо. Частина істини була відкрита. У Соланж Гардінер, матері Полін, є могила, над якою можна поміркувати, навіть якщо почуття провини має охопити її: без цієї сумної події нічого б не сталося... Жан-Фі та Клуні нарешті можуть оплакувати історію, яка в їхній молодості змінила хід їхнього життя. Можливо, Арно вдасться виспатися, Чарльзу померти спокійно. У спокої, так би мовити... Я не смію уявити, яким було їхнє життя протягом останніх тридцяти років, коли ця жахлива тасмниця висіла над їхніми головами! У певному сенсі вони були добре покарані: мовчання прирікало їх на довічну провину.

Чи справді ми віддали належне Сонечку? Важко сказати.

У всякому разі, в будинку знову стало спокійно. Це безглуздо, але у мене таке враження, що якийсь фільтр зняли, як в Instagram. Будинок тепер наш дім, коли він завжди здавався мені завуальованим, курним і страшнуватим. Я домовився з Софі про те, що ми більше не говоримо про «вітальню», а про «їдальню». Її це смішить: вона звинувачує мене в порушенні «лексичної моди». Проте вона дотримується цього, ніби намагається отримати прощення за те, що втягнула нас у цю халепу. Але, можливо, мені все-таки тут сподобається. Тиша – це добре, і, скажімо прямо, я не проти сонця.

З Попом ми почали працювати над коміксом, який розповість історію Полін. Я пишу сценарій, він малює: щоб надихнути його, я «надіслав» йому багато фотографій будинку, села та монстророслин, а зараз він чекає, поки він приїде та побачить все. Коли Лілі подивилася на перші сторінки, вона вигукнула:

— Ого, Мало! Ти супер талановитий!

Мушу визнати, що її ентузіазм спонукав мене... Зі свого боку, як і її наречений-рокер, я також підбадьорював її: за нашою порадою вона щойно зареєструвалася в університеті Німа на психологію. Попри те, що вона найгарніша листоноша, яку я коли-небудь бачив, вона не створена для того, щоб розносити пошту, поки їй не виповниться сімдесят.

27 серпня 2017 року, на тридцять років пізніше, ми знову поховали Полін. Належним чином, цього разу, урочисто. Соланж, хоча сьогодні живе поблизу Клермон-Феррана, хотіла, щоб її дочка була похована тут – у цьому регіоні, де, як вона пояснила нам, Полін була, попри події, особливо щаслива. Сьогодні їй за шістьдесят, і її вкриті шрамами обличчя розповідає про ті довгі роки неможливого трауру.

Щодо похоронів, то погода була аномально гарна. Мене це певним чином порадувало: я сказав собі, що світло приходить для людей, які, всупереч своїм помилкам, зберегли сонце. Це безглуздо й абсолютно ірраціонально. Чудові люди були поховані під дощем, виродки під сонцем.

Однак...

Нарешті ми поховали Полін. Моя рука була в руці Жанни, Жанни в руці Лілі, Лілі в руці Джерома. Батьки, трохи позаду, зніжковіли, збившись до купи. Там був комісар Бергін і всі місцеві поліціанти, які бурчали Бріжит, містер і місис Верні. Були десятки й десятки людей, яких я ніколи не бачив, і яких я, безсумнівно, колись буду знати. Були підлітки мого віку, в тому числі гарненька блондинка, яка посміхалася мені – тепер я знаю, що її звати Жозефіна, і якщо пощастить, вона буде в моєму класі.

На чорну лаковану труну, серед білих троянд, я поклав китицю. Кришталь виблискував, як останній кивок дівчини-хлопчика до світу живих.

Під час церемонії Жанна тягнула мене за руку. Я нахилився до неї. На вухо вона сказала мені:

— Ми витягли її з в'язниці, так?

— Так, крихітко. Вона спатиме вічно, і це завдяки тобі.

І я замислився: що було б з Поліною, якби?

За словами матері, вона любила науку, біологію, людське тіло. Вона мріяла стати дослідником, як Марія Кюрі, або лікарем, або хірургом. Чи могла вона нас врятувати? Можливо, вона винайшла б вакцину від СНІДу, ліки проти раку?

На жаль, ми ніколи не дізнаємося.

Того дня були другі похорони за моє коротке життя. У шість років я був надто малим, щоб зрозуміти, що насправді означає померти. Сьогодні я краще розумію, і я вірю, що, певним чином, мені нарешті вдається прийняти відсутність матері, яка пішла занадто рано.

Після церемонії вшанування Поліни ми розійшлися, щоб приєднатися до фуршету, влаштованого з цієї нагоди в «Сучасності». Перед відходом Софі запанікувала: Жанни більше не було поруч. Моя молодша сестра зникла, як і того дня, в саду Будинку під соснами. Ми шукали її в усіх напрямках, панічно вигукуючи її ім'я. Нарешті я знайшов її на іншому кінці цвинтаря, обличчям до різьбленого мармуру невідомої могили. Вона глибоко дискутувала з кимось – кого, знову ж таки, не було.

— Знаєш... — сказала вона на могилі спокійним, дорослим голосом, — ось у чому проблема кохання. Це як електрика, коли ти натискаєш вимикач... У якийсь момент воно є. А потім пропало.

Я обережно підійшов до неї.

— Жанно... З ким ти розмовляєш?

Вона повернула голову, посміхнулася мені.

— Її звать Селія. Я думаю, що зараз вона в порядку. Але їй приємно говорити, бо їй трохи нудно.

Я подивився на епітафію, викарбувану золотими літерами на білому камені.

Селія Нейл – 25 січня 1867/13 квітня 1888.

Померла у двадцять один рік... Хворе серце? Самогубство?

Тоді я зрозуміла: Сонечко залишила щось на подяку – щось для моєї сестри.

Я не знаю, чи це дар, чи прокляття. Я не знаю, радіти мені чи хвилюватися. Але незважаючи ні на що, засмучені мерці тепер знайдуть вухо, щоб їх вислухати. Я взяв Жанну за руку – вона була маленькою, м'якою і теплою. Разом ми пішли в «Сучасність», щоб тостувати за здоров'я Поліни.

А над неземно-синім небом світило сонце.

Подяки

Карін Ван Вормхаудт, Перрін Паражо, Маїлісі де Лажугі – надихаючим редакторам.

Оскарю Новату, Ріті Мерль, Марні Аббу, Марі

Пайку, Наталі «Шевальє» Кудерк: перші читачі – малі й старі!

Бенджаміну Еггу за його фотографії Кабрієра та його географічних орієнтирів.

Тим, чарівним, хто допоміг мені вирішити нелегке питання про рецепт. Особлива присвята Беренжері Пейр, Джессіці Ферон і Сарі Хаддам.

Стівену Кінгу – і пов'язаним з ним кошмарам!

Примітки

1.
Нім — місто на півдні Франції
2.
Elle Décoration – рубрика про тенденції дизайну інтер'єру в жіночому журналі Elle
3.
шателени – молодший урядовець юстиції у Королівстві Франції
4.
Французькою мовою вітальня – pièces à vivre, що перекладається як кімната для життя
5.
все стало на круги своя
6.
мається на увазі національний проєкт «Les Enfantastique», зокрема дитяча пісня "Le java de l'obri anti-atomique"
7.
американський драматичний фільм 1982 року
8.
кінопародія на "Зоряні війни"
9.
Доктор Мабула – популярна у Франції дитяча іграшка, симулятор доктора
10.
Pom'Potes – французька марка соку для дітей
11.
у часи французьких королів, «мушки» були популярним серед дам способом кокетства та вважалися невіддільною частиною макіяжу незайманої жінки
12.
пироги Королів – традиційна страва до свята Богоявлення, в пироги окрім начинки та тіста додають іграшки, і хто їх знайде, то буде королем і королевою свята
13.
вид кавоварки, в якій гаряча вода багаторазово, по замкнутому циклу, проходить через відділення з меленою кавою
14.
комп'ютерний знак, що виглядає так: ^
15.
є процедурою першої допомоги, яка використовується при перекритті верхніх дихальних шляхів сторонніми предметами

16.
наглядачі замку
17.
поліціант у Франції
18.
графічний ефект «перетікання» між формами та об'єктами
19.
частина споруди, що здіймається над першим поверхом й виступає за межі основного будинку у вигляді напівкруглого, трикутного, чотирикутного або багатогранного зааскленого балкона; часто складається з кількох поверхів, збільшуючи корисну площу приміщень, поліпшуючи освітлення
20.
соціальний рух, ідеологія якого близька до класичного антиглобалізму, але який підтримує деякі аспекти глобалізації, перш за все міжнародну інтеграцію, наполягаючи, що значення демократії, економічного правосуддя, екологічного захисту і прав людини повинні стояти попереду економічних турбот
21.
пишати до крайнощів; Артабан герой роману Ля Капренеда «Клеопатра»
22.
доісторична пам'ятка мегалітичної культури, що є вертикально поставленим кам'яним блоком
23.
гумовий мінітренажер
24.
художній прийом, де герой стикається зі складною дилемою або наслідками вчинків, і у цей момент оповідання обривається, таким чином, залишаючи розв'язку відкритою до появи продовження
25.
фразеологізм, що означає починати (щось) знову
26.
не судить книгу за її обкладинкою
27.
показує дулю
28.
фраз. «маючи все і не маючи нічого»
29.
"Кінозошити" – впливовий французький журнал, що спеціалізується на кінематографі